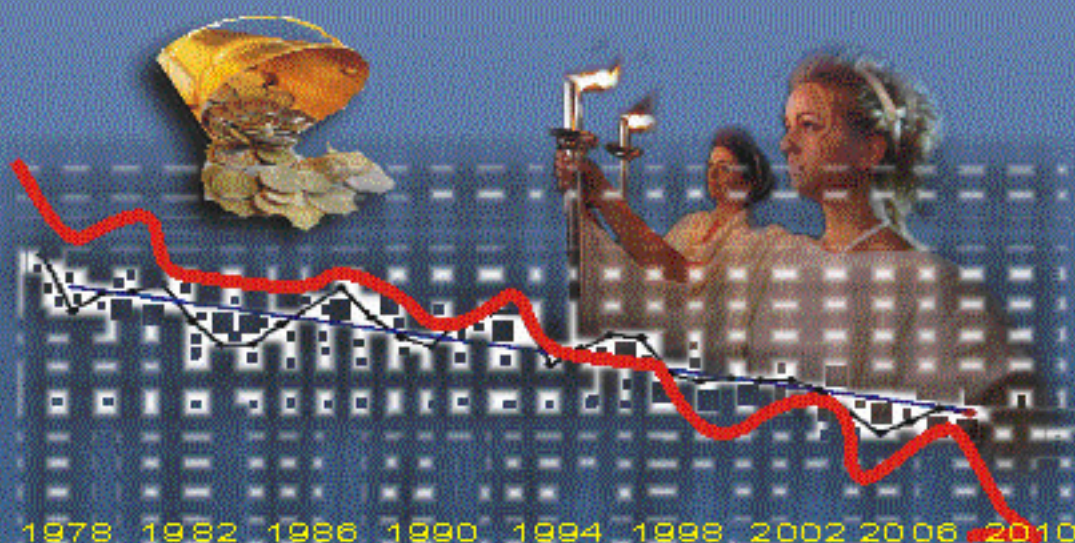

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

 ιανόμει τον τελευταίο μήνα του πρώτου εξαμήνου του επαρátου 2010, το οποίον θα παραμείνει στη νεότερη ιστορία της Ελλάδος ως το έτος προσφυγής στο ΔΝΤ και της ανάγκης επιβολής στους Έλληνες σειράς σκληρών και επώδυνων μέτρων οικονομικής λιτότατος και αντιστοίχου τρόπου ζωής.

Ήδη ο λαός, πορευμένος στα πρόθυρα κατάθλιψης από τα επιβληθέντα οικονομικά μέτρα και τις καταγιστικές ψυχολογικές επιχειρήσεις αποδοχής και παγιώσεως της καταστάσεως, εσωτερικής και εξωτερικής προελεύσεως προς εξυπηρέτηση ιδίων σκοπών και πλήρως απογοητευμένος από τη διαφθορά και την ανικανότητα των ταχών και το βάρος της δικής του συμμετοχής και ευθύνης, προετοιμάζεται δια τις κατ'ανάγκην περιορισμένες θερινές διακοπές με προορισμό μάλλον τις ιδιαίτερες πατρίδες, όπου συντηρείται ακόμη από τους υπέργηρους συγγενείς κάποιο είδος οικονομίας ξεχασμένων εποχών.

Ο χειρισμός της κρίσης καθίσταται οσημέραι δυσχερέστερος καθόσον οι προτρέχουσες φήμες και διαδόσεις, με ένα ανολοκλήρωτο και άγνωστο σχέδιο ανάκαμψης της οικονομίας, ακυρώνουν τα ληφθέντα μέτρα, μειώνουν την αξιοπιστία των εντός και εκτός της χώρας διαχειριστών της οικονομίας της Ελλάδος. Κυρίως όμως αποδυναμώνουν την αντίσταση του λαού και εμπεδώνουν κλίμα απάθειας, μοιρολατρίας και ειμαρμένης. Συνθήκες παντελώς ακατάλληλες δια την αντιμετώπιση της κρίσης. Δεν την αποτρέπουν, αντιθέτως την εμβαθύνουν.

Ο συνεχής δανεισμός, εάν δεν χρησιμοποιηθεί δια την παραγωγή εγχωρίου πλούτου με εργασία εγχωρίου πληθυσμού, δεν συμβάλλει στην επίλυση του οικονομικού προβλήματος της χώρας. Αντιθέτως οδηγεί σε αύξηση του χρέους υπό μορφή γεωμετρικής προόδου με κερδισμένους τους πάσης φύσεως εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες των "αγορών", τοκογλύφους.

Η δυσφήμιση της χώρας εν μέσω σκανδάλων και εξεταστικών επιτροπών και αναμόχλευσης του πράγματι όχι και τόσο ευκλεούς αμέσου παρελθόντος, επιβραβεύει τις δυσμενείς εκτιμήσεις των πάσης φύσεως εξωτερικών παραγόντων περί την αξιοπιστίαν της χώρας υπό των διαφόρων εκτιμητών, αγορών, οι οποίοι δεν είναι άλλοι από τους ίδιους τους δημιουργούς της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης οικονομίας σε διεθνές επίπεδο. Επιτέλους, ποίος δικάζει ποίον; Ποίος ο άμεμπτος και ο αμόλυντος; Ποίος δικαιούται να τα φέρει "όλα στο φώς";

Το ξεπούλημα των "ασημικών" και των "οικοπέδων" της χώρας δια την επιστροφή των δανεικών δεν αποτελεί εθνική λύση. Είναι παράδοση εθνικού εδάφους και εθνικής κυριαρχίας από ανάξια τέκνα ενδόξων προγόνων. Είναι έμ-

πηξη ατέρμονος κοχλία στα σπλάχνα του κορμού της Ελλάδος, που οδηγεί αναπόφευκτα στον αργό θάνατο.

Η μη επιστροφή των δανεικών, κατά το "δανεικά και αγύριστα" αποτελεί πράξη ανέντιμη, αναξιοπρεπή και απάδουσα προς την ιστορία, τις διαχρονικές αξίες, αρχές και ιδανικά του Έλληνα. Η αναδιαπραγματεύση του χρέους, μετά από τις διαμορφωθείσες παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες, συνιστά δυνατή και επιβεβλημένη λύση.

Η Ελλάς οφείλει να ανασυντάξει τις εθνικές δυνάμεις, να αποδεχθεί την κατάσταση, να τη μελετήσει σε βάθος και να συντάξει ένα μακροπρόθεσμο εθνικό σχέδιο ανασυγκρότησης και σε πνεύμα συναίνεσης, ομοθυμίας και ομοψυχίας να αποδυθεί στην πιστή εφαρμογή του.

Η ΕΕ από την οικονομική κρίση μάλλον σφυρηλατεί την ενότητά της, λαμβάνουσα μέτρα και συστήνουσα όργανα δια τη συλλογική αντιμετώπιση των οικονομικών καταστάσεων των μελών της.

Η οικονομική κρίση της Ελλάδος ασφαλώς αγγίζει και επιφέρει ανάλογη κρίση στο χειρισμό των εθνικών ζητημάτων, ενώ επηρεάζει και την αμυντική ισχύ της χώρας, η οποία πρέπει να διαφυλαχθεί πάση θυσία "ως κόρη οφθαλμού".

Μέσα από αυτή την οπτική γωνία μπορεί να ερμηνευθεί η έπαρση, το ύφος και η πατρωνία του επισκεφθέντος την Αθήνα, την 14ην και 15ην Μαΐου 2010, Τούρκου Πρωθυπουργού και της κουστωδίας του ως νεοσουλτάνου της νέο-οθωμανικής αυτοκρατορίας, διεκδικούντος ρόλους ρυθμιστού και πρωταγωνιστή στο χώρο της πάλαι ποτέ Οθωμανικής Αυτοκρατορίας σε Ανατολή και Δύση.

Μέσα σ' αυτή τη δύσκολη ιστορική καμπή είναι αναγκαίο η ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ να συνεχίσει το έργο της και να προβάλει τεκμηριωμένες και υπηρετούσες το εθνικό συμφέρον λύσεις. **Προς τούτο παρακαλούνται μέλη και φίλοι, συσπειρωμένοι, να ενταχθούν στις ομάδες εργασίας του Ινστιτούτου και να δηλώσουν συμμετοχή στην ήδη συγκροτηθείσα ομάδα εργασίας δια τη μελέτη και εκπόνηση ενός εθνικού δόγματος στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής. Οι σχετικές δηλώσεις πρέπει να περιέλθουν στην ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ μέχρι τέλους Αυγούστου.**

Καλές, λοιπόν, διακοπές και καλή συνάντηση το Σεπτέμβριο δια την εκτέλεση του δύσκολου έργου, το οποίον αντιμετωπίζεται επιτυχώς μόνο με σύμπνοια και συλλογική και ανιδιοτελή εργασία. "Διασπαρείτε δια να ζήσετε και συγκεντρωθείτε να νικήσετε". Όλοι χωρούμε και μπορούμε αρκεί να θέλωμε. Σας αναμένουμε.

Αντιστράτηγος ε.α. Ηλίας Καζούκας
Πρόεδρος ΔΣ/ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ

(11 Ιουνίου 2010)

Τα δημοσιευόμενα άρθρα αποδίδουν τις προσωπικές απόψεις των συγγραφέων των και δεν είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις θέσεις της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.

Η προαιρετική σας συνδρομή

προς το περιοδικό μας μέσω του λογαριασμού 142-002101-073469 ALPHA Bank ή μέσω ταχυδρομικής επιταγής, τυγχάνει εκτιμήσεως εκ μέρους της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ., η οποία και σας θεωρεί παράγοντες βελτιώσεώς του

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ.
Εκδότης-Διευθυντής: Η.Καζούκας
Υπεύθ.Συντάξεως: Στ. Παναγόπουλος
Υπεύθ. Τυπογραφ: Α. Σαραντινός
Συντακτική Ομάδα: Ε.Σκλήρης, Ε.Τέπος, Π. Λάγγαρης, Σ. Κουρκούμπας
DTP-Καλλιτεχνικά: Κ.Αργυρόπουλος
Εκτύπωση: ΝΕΜΕΣΙΣ Α.Ε.

Γραφεία Ηπείρου 1 και Πατησίων
τ.κ. 104 33 Αθήναι
Τηλέφωνο:.....2108211025
Fax:.....2108211056
E-mail:elesme@otenet.gr
Διαδίκτυο:.....www.elesme.gr

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΥΠΟΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟ-ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ - ΚΥΠΡΟ - ΤΟΥΡΚΙΑ *

Γρηγόρης Ι. ΤΣΑΛΤΑΣ**
Τηλέμαχος ΜΠΟΥΡΤΖΗΣ*** και Γεράσιμος ΡΟΔΟΘΕΑΤΟΣ****

Εισήγηση στο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Στρατηγικών Μελετών με θέμα:
"Στρατηγική 2009": Παρούσα Γεωπολιτική Κατάσταση και
Προκλήσεις - Νέες Στρατηγικές

Εισαγωγή

Η έννοια της προοπτικής παραπέμπει στο μέλλον. Η όποια επομένως μορφή προσέγγισης της περιοχής της Μεσογείου Θάλασσας, με έμφαση σ' εκείνην που έχει σχέση με την εφαρμογή των κανόνων του δικαίου της θάλασσας, αφορά εκ των προτέρων στον στρατηγικό, κυρίως, προγραμματισμό εκμετάλλευσης των υποθαλάσσιων φυσικών της πόρων.

Η παγκόσμια κρίση σε επίπεδο εξερεύνησης και εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων αναφορικά με τα ηπειρωτικά τους αποθέματα, και σε σχέση με την υπερεκμετάλλευση των τελευταίων μεταπολεμικών χρόνων, δεν φαίνεται να προδικάζει ευοίωνες προοπτικές για την ανθρωπότητα.

Παράλληλα, η ανακάλυψη νέων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στον υποθαλάσσιο χώρο έφερε, τα τελευταία χρόνια, στο φως της επικαιρότητας πολλά και καθόλα σημαντικά αποθέματα από την περιοχή της Αρκτικής μέχρι, και ειδικότερα, το σύνολο σχεδόν των παράκτιων περιοχών που γειτονεύουν με υποθαλάσσιες, κυρίως ρηχές, λεκάνες.

Σε κάθε περίπτωση, η περιοχή της Μεσογείου είναι ανάμεσα στις γεωγραφικές εκείνες περιπτώσεις που περιλαμβάνουν υποθαλάσσια κοιτάσματα υδρογονανθράκων και όχι μόνον, παρά το μεγάλο σχετικά βάθος στο μεγαλύτερο μέρος της.

Τα τελευταία χρόνια, η ανατολική μεσογειακή λεκάνη είναι εκείνη που θεωρητικά απολαμβάνει της μεγαλύτερης προσοχής, τόσο λόγω του εντοπισμού πιθανών υποθαλάσσιων κοιτασμάτων φυσικών πόρων(1), όσο όμως και από την πλευρά της διεκδίκησης από τα

ενδιαφερόμενα κράτη της συμπληρωματικής αποκλειστικής εκμετάλλευσης και των πλούσιων αποθεμάτων σε επίπεδο ζώντων πόρων, δηλαδή των σχετικών, για την περίπτωση αυτή, αλιευτικών αποθεμάτων.

Η γειτνίαση στο μεγαλύτερο άνοιγμα της Μεσογείου, κυρίως στην ανατολική λεκάνη, πολλών κρατών με παράκτια φυσιογνωμία που αφορά σε ακτές τόσο απέναντι μεταξύ τους όσο και όμορες, σε συνδυασμό, επίσης, και με την πάγια(2) ελληνοτουρκική διαφορά για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία, δεν έχει μέχρι σήμερα επιτρέψει τη δημιουργία κατάλληλου κλίματος συνεννόησης ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα στην περιοχή κράτη. Και τούτο παρά τις κάποιες αρκετά ενδιαφέρουσες, τα τελευταία χρόνια, προσπάθειες ανάπτυξης απευθείας διαλόγου ανάμεσα σε Αίγυπτο, Κύπρο και Λίβανο(3), οι οποίες έφτασαν μέχρι του σημείου συνομολόγησης δύο διμερών συμφωνιών οριοθέτησης της μεταξύ τους θαλάσσιας περιοχής. Η αντίδραση της Τουρκίας, ενός γεωγραφικώς μειονεκτούντος στην περιοχή κράτους(4), μέσω μονομερών, κατά την προσφιλή της μέθοδο, προβαλλόμενων διεκδικήσεων, έχει προκαλέσει ένα επικίνδυνο, για τα ενδιαφερόμενα στην περιοχή κράτη, αδιέξοδο, σε μια δηλαδή περιοχή όπου η συνεννόηση και η καλή γειτονία θα έπρεπε να αποτελούν τον κανόνα και όχι την εξαίρεση(5).

Α. Μεσόγειος

Η θαλάσσια περιοχή της Μεσογείου αποτελεί τη

* Το κείμενο που ακολουθεί βασίζεται στα αρχικά πορίσματα έρευνας (2009) που εκπονήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Κατάρτισης (ΕΚΕΠΕΚ) του Παντείου Πανεπιστημίου, υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Γρηγόρη Ι. Τσάλτα, και αφορά στη Μεσόγειο.

** Καθηγητής Διεθνούς Δικαίου στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Παντείου Παν/μίου. Κάτοχος Ευρωπαϊκής Έδρας Jean Monnet: Ευρωπαϊκή Ένωση και Αναπτυσσόμενες Χώρες, Αντιπρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων, Διευθυντής ΕΚΕΠΕΚ, Διευθυντής Τομέα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεσμών Τμήματος ΔΕΣ Παντείου Πανεπιστημίου.

*** Διεθνολόγος, Msc Περιβαλλοντική Πολιτική και Διαχείριση, υποψήφιος διδάκτορας Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών Παντείου Πανεπιστημίου, ερευνητής ΕΚΕΠΕΚ.

**** Διεθνολόγος, MA Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Βιώσιμη Ανάπτυξη, υποψήφιος διδάκτορας Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών Παντείου Πανεπιστημίου, ερευνητής ΕΚΕΠΕΚ.

σημαντικότερη περιφερειακή θάλασσα του πλανήτη(6) . Μαζί με τις παράκτιες περιοχές ανέρχεται, επίσης, στην πρώτη θέση κατάταξης των πλέον σημαντικών, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, κλειστών περιφερειακών γεωπολιτικών συστημάτων, με την παρουσία πολλών και σημαντικών κρατών και έναν πληθυσμό που αποτελείται από πολλά έθνη, που εκφράζουν, επίσης, πολλούς και διαφορετικούς πολιτισμούς. Επίσης, αποτελεί το πλέον νευραλγικό, γεωγραφικά, σημείο ανάπτυξης της παγκόσμιας ναυτιλίας, ενώ ελέγχει, ως τον απόλυτο γεωγραφικό πάντα συνδετικό κρίκο, την επαφή ανάμεσα στη συντριπτική πλειοψηφία των ανεξάρτητων κρατών μελών του ΟΗΕ.

α) Γεωστρατηγική θέση

Η πάλαι ποτέ Mare Nostrum έχει αναδειχτεί ανά τους αιώνες σε μια από τις πλέον στρατηγικές περιοχές του Πλανήτη. Προσπαθεί να ενώσει γεωπολιτικά δυο ηπείρους, την Ευρασιατική και την Αφρικανική, με τη σημαντικότερη παράλληλα παρεμβολή της ευρύτερης περιοχής της Μέσης Ανατολής, του κέντρου δηλαδή του περίφημου κόκκινου κύκλου Γκιουλμπεκιάν που περιλαμβάνει τις χώρες παραγωγής και διακίνησης του πετρελαίου, από την περιφέρεια της Κασπίας μέχρι και την ανατολική Αφρική.

Η Μεσόγειος αποτελεί θάλασσα μεγάλης εμπορικής διέλευσης αλλά και σημαντικών στρατηγικών θαλάσσιων περασμάτων, ενώνοντας έτσι διαφορετικούς λαούς, πολιτισμούς, θρησκείες και κόσμους. Συνθέτει ένα ιδιαίτερο γεωπολιτικό τοπίο με κράτη που, οι διαφορετικές σε μήκος και σχήμα ακτές, βρέχονται από τα νερά της ανάμεσα σε τρεις κύριες μεγάλες χερσονήσους τη Βαλκανική από ανατολάς, την Ιβηρική από δυσμάς και στη μέση την Ιταλική. Η στρατηγική της, έτσι, σημασία απορρέει από τον αποτελεσματικό έλεγχο που οι παράκτιες χώρες ασκούν στα περάσματα αυτά, τα οποία στο σύνολό τους αποτελούν τους κρίκους μιας αλυσίδας που ουσιαστικά ενώνει τις απέναντι ηπειρωτικές ακτές. Τα Στενά των Δαρδανελίων και του Βοσπόρου(7) , αλλά και τα Στενά των Κυθήρων και της Καρπάθου(8) , ανατολικά και δυτικά της Κρήτης, αποτελούν από παράδειγμα της στρατηγικής αυτής θεώρησης της περιοχής στο ευαίσθητο νότιο-ανατολικό της άκρο.

Παράλληλα, η γεω-οικονομική και πολιτική παράμετρος που συνθέτουν, συμπληρώνοντας έτσι, τη γενικότερη γεωστρατηγική θέση κάθε παράκτιου ή νησιωτικού κράτους της Μεσογείου, εντοπίζει και τα σοβαρά, πολλές φορές προβλήματα, που δημιουργούνται στον τομέα γειτνιάσής τους με άλλα κράτη.

Η οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη στον τομέα της ήπιας ασφάλειας (soft security)(9) της περιοχής επηρεάζουν επομένως τη δίκαιη επίλυση των όποιων διακρατικών διαφορών, στο βαθμό μάλιστα εκείνο που θα επέτρεπε στον κάθε καλοπροαίρετο αναλυτή να εντοπίσει ταυτόχρονα τόσο θετικές όσο και θεμιτές προτάσεις και σενάρια συνεργασίας που θα ξεπερνούσαν εύκολα τα όποια εμπόδια παρουσιάζονται

στον τομέα της αυστηρής επίδειξης στρατιωτικής ισχύος κατά την προάσπιση της εδαφικής ακεραιότητας.

β) Γεωγραφικές ιδιαιτερότητες

Τα 20, σήμερα ανεξάρτητα, παράκτια και νησιωτικά, κράτη της Μεσογείου, εκτείνονται από τον Ατλαντικό ωκεανό και μέχρι τα παράλια της Ασίας, στη Μαύρη Θάλασσα, αλλά και της Αφρικής, συμπεριλαμβανόμενης επίσης της περιοχής της Μέσης Ανατολής. Πρόκειται για μια θαλάσσια περιοχή ανάμεσα στην Ευρώπη, την Αφρική και την Ασία, συνολικής έκτασης 2.960.000 χλμ².

Γεωγραφικώς, η Μεσόγειος αποτελεί, επίσης, ένα καθόλα ιδιαίτερο θαλάσσιο σύνολο επιμέρους θαλάσσιων περιοχών, οι οποίες και αποτελούν από μόνες τους μικρότερα θαλάσσια υπό-σύνολα, με κυρίαρχο εκείνο της Μαύρης Θάλασσας, συμπεριλαμβανομένης της Αζοφικής, το οποίο και προεκτείνεται προς την κεντρική Μεσόγειο μέσω των στενών του Βοσπόρου, και των Δαρδανελίων(10) , αλλά και τις περιοχές του Αιγαίου, της Αδριατικής κλπ.

Η Μεσόγειος αποτελεί το 0,7% της συνολικής έκτασης των θαλασσών και των ωκεανών που καλύπτουν τη γήινη επιφάνεια, ενώ συμπεριλαμβάνει και περίπου 14.000 νησιωτικά εδάφη, από τα οποία δύο είναι ανεξάρτητα κράτη (Κύπρος και Μάλτα)(11) .

Το συνολικό μήκος της Μεσογείου, ανέρχεται περίπου στα 3.860 χλμ., ενώ τα πλατύτερα σημεία της βρίσκονται ανάμεσα σε Γαλλία και Αλγερία (500 χλμ. περίπου), με μέγιστο εκείνο μεταξύ του Στενού του Οτράντο και των απέναντι ακτών της Λιβύης, με άνοιγμα περίπου 600 χλμ.

γ) Γεωμορφολογική προσέγγιση

Το μέγιστο βάθος της Μεσογείου αγγίζει περίπου τα 4.500 μέτρα(12) και το μέσο τα 1.470 μέτρα, ενώ μόνο το 20 % του βυθού της βρίσκεται σε βάθος μικρότερο των 200 μέτρων (Βόρειος Αδριατική, Τυνησιακό πεδίο, κεντρικό Αιγαίο, στενό μεταξύ Σικελίας και Μάλτας και στενό μεταξύ Σαρδηνίας και Κορσικής)(13).

Γενικότερα, η μορφολογία του βυθού της Μεσογείου και με γνώμονα πάντα τις βυθομετρήσεις, δείχνει ότι αυτός αποτελείται από σχετικά επίπεδες επιφάνειες στην περιοχή της δυτικής υποθαλάσσιας λεκάνης, ενώ, στην ανατολική λεκάνη τις επίπεδες επιφάνειες διαδέχονται κρημνώδεις. Έτσι, η υποθαλάσσια φυσιογνωμία της Μεσογείου φαίνεται να διακρίνει δύο μεγάλες περιοχές τη δυτική και την ανατολική λεκάνη, οι οποίες χωρίζονται μεταξύ τους από μια μεγάλη υποθαλάσσια οροσειρά η οποία αναπτύσσεται στο στενό της Σικελίας και μέχρι τις απέναντι ακτές της Τυνησίας, σε αρκετά μικρό βάθος που δεν ξεπερνά για την περίπτωση τα 360 μ.(14). Πρόκειται για την περιοχή με το μικρότερο άνοιγμα της κεντρικής Μεσογείου, της τάξης των 150 χλμ.

Χάρτης 1

Η ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΘΑΛΑΣΣΙΟ ΑΝΑΓΛΥΦΟ ΤΗΣ(15)

- Η ιδιαιτερότητα της νότιο-ανατολικής μεσογειακής λεκάνης

Ένα από τα τρία σημαντικότερα υποθαλάσσια συστήματα είναι εκείνο που αναπτύσσεται ανάμεσα στα παράκτια κράτη της λεγόμενης νότιο-ανατολικής μεσογειακής λεκάνης και την Κύπρο. Γεωγραφικώς, η εν λόγω περιοχή αφορά ουσιαστικά οκτώ από τα είκοσι μεσογειακά κράτη και εν μέρει τη Λιβύη. Κυρίαρχο σε έκταση στην περιοχή αυτή αναφέρεται το κράτος της Αιγύπτου και αμέσως μετά η Τουρκία, ενώ τη μικρότερη επιφάνεια καλύπτει η Κύπρος, και ακολουθούν κατά σειράν ο Λίβανος και το Ισραήλ.

Σε επίπεδο βυθού, η ανατολική λεκάνη της Μεσογείου περιέχει όλα τα γνωρίσματα που δείχνουν τη δυναμική ενός περιθωρίου σύγκρουσης λιθοσφαιρικών πλακών, όπως υποθαλάσσια ηφαίστεια, σεισμογενείς ζώνες, ράχες και υποθαλάσσια όρη.

Πίνακας 1

Έκταση Κρατών της Νοτιοανατολικής Μεσογείου(16)

Κράτη (αλφαβητική σειρά)	Έκταση σε χλμ ²
Αίγυπτος	1.001.450
Ελλάδα	131.940
Ισραήλ	22.072
Κύπρος	9.251
Λίβανος	10.400
Συρία	185.180
Τουρκία	783.562

Σε επίπεδο ακτογραμμής, η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα παγκοσμίως θαλάσσια μέτωπα λόγω των πολυπληθών νησιωτικών εδαφών της(17) , αναγορεύοντάς την έτσι, για τη Μεσόγειο, στο κράτος με τη μεγαλύτερη ακτογραμμή. Ειδικότερα, στην ευρύτερη περιοχή της νότιο-ανατολικής Μεσογείου η παρουσία της Ελλάδας σε επίπεδο ακτογραμμής καταγράφεται κυρίως λόγω των νησιών της Δωδεκανήσου, με έμφαση τις ανατολικές ακτές της Ρόδου, αλλά και του συμπλέγματος Στρογγύλης - Καστελόριζου, καθώς και της Κάσου, Καρπάθου και κυρίως της Κρήτης. Εντούτοις, στην περιοχή της νότιο-ανατολικής μεσογειακής λεκάνης, η Τουρκία, επίσης, διαθέτει ένα σημαντικό μέτωπο ακτογραμμής της τάξης των 1.577 χλμ.(18)

Πίνακας 2

Συνολικό μήκος Ακτογραμμής των Κρατών της Νοτιοανατολικής Μεσογείου(19)

Κράτη (αλφαβητική σειρά)	Ακτογραμμή
Αίγυπτος	2.450 χλμ.*
Ελλάδα	13.676 χλμ.**
Ισραήλ	301 χλμ.***
Κύπρος	648 χλμ.
Λίβανος	225 χλμ.
Συρία	193 χλμ.
Τουρκία	7.200 χλμ.****

* Στη Μεσόγειο και την Ερυθρά Θάλασσα.

** 4.078 χλμ.ηπειρωτική, 9.598 χλμ.νησιωτική.

*** 40 χλμ. από τα οποία αποτελούν την ακτογραμμή της Λωρίδας της Γάζας.

**** Συνολικό μήκος στη Μεσόγειο, το Αιγαίο και τη Μαύρη Θάλασσα.

δ) Υποθαλάσσιοι φυσικοί πόροι και Μεσόγειος, η περίπτωση των Υδριτών

Είναι γεγονός ότι το μέλλον της ανθρωπότητας σε επίπεδο επάρκειας φυσικών πόρων και μετά την αλόγιστη μέχρι σήμερα εκμετάλλευση των ηπειρωτικών τους αποθεμάτων, βρίσκεται στον υποθαλάσσιο χώρο και πιο συγκεκριμένα στο βυθό και το υπέδαφος των θαλασσών και των ωκεανών.

Οι βασικοί / γνωστοί φυσικοί πόροι που μπορούν να τύχουν εκμετάλλευσης από τον άνθρωπο ως πηγή παραγωγής ενέργειας είναι το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο. Και οι δύο αυτοί πόροι βρίσκονται σε χαμηλό σχετικά βάθος και σε κάθε περίπτωση πλησίον κυρίως των ακτών των κρατών, με αποτέλεσμα να εντάσσονται νομικά στο χώρο της υφαλοκρηπίδας, αποτελώντας έτσι το μήλο της έριδος για εκμετάλλευση. Μέχρι σήμερα έχουν εντοπιστεί σημαντικά κοιτάσματα υδρογονανθράκων σε πολλές υποθαλάσσιες περιοχές της ανατολικής Μεσογείου με έμφαση στον υποθαλάσσιο χώρο ανάμεσα σε Κύπρο, Αίγυπτο, Ισραήλ και Λίβανο. Ειδικότερα, πλησίον των παραλίων της Μέσης Ανατολής στη Μεσόγειο έχουν επίσης εντοπιστεί σημαντικά κοιτάσματα φυσικού αερίου(20).

Οι πολυμεταλλικοί κόνδυλοι και οι λεγόμενες μεταλλοφόροι άργιλοι αποτελούν συμπήξεις φυσικών πόρων που επικάθονται στο βυθό, κυρίως των ωκεανών και σε μεγάλο σχετικά βάθος, αποτελώντας, νομικώς, αντικείμενο εξερεύνησης και μελλοντικής εκμετάλλευσης στο πλαίσιο ενεργοποίησης του μηχανισμού της λεγόμενης Διεθνούς Αρχής(21) και επομένως του υποθαλάσσιου χώρου και των πόρων του που ανακηρύχθηκαν ως κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας(22). Οι τελευταίοι αυτοί πόροι δεν απαντώνται στο μεσογειακό βυθό, ο οποίος άλλωστε παρουσιάζει ιδιαίτερη γεωμορφολογική φυσιογνωμία.

Σχετικά πρόσφατα, όμως, ήρθε στο φως της επικαιρότητας και μια νέα σημαντική ανακάλυψη που αφορά σε ενυδατωμένους υδρογονάνθρακες με τη μορφή στρωμάτων πάνω και κάτω από το βυθό της θάλασσας, τους γνωστούς πλέον υδρίτες(23) .

Αναφορικά με την περιοχή της Ευρώπης, οι υδρίτες απαντώνται "μέχρι στιγμής στην Κασπία Θάλασσα, στα Στενά του Μπάρεντς και στην Ανατολική Μεσόγειο, και πιο συγκεκριμένα στα υποθαλάσσια βώματα του Αναξίμανδρου, ανατολικά της Ρόδου και νότια του κόλπου της Αττάλειας"(24) .

Σύμφωνα με τον καθηγητή Γιάννη Λυβιάκη, "οι υδρίτες είναι κρύσταλλοι που δημιουργούνται σε συγκεκριμένες συνθήκες πίεσης και θερμοκρασίας, κυρίως με μόρια μεθανίου ή προπανίου, τα οποία εγκλωβίζονται στο κέντρο κρυστάλλων νερού"(25). Για τις ΗΠΑ και μόνον υπολογίζεται ότι θα μπορούσαν να καλύψουν τις ανάγκες της χώρας σε μεθάνιο για τα 100 επόμενα χρόνια.

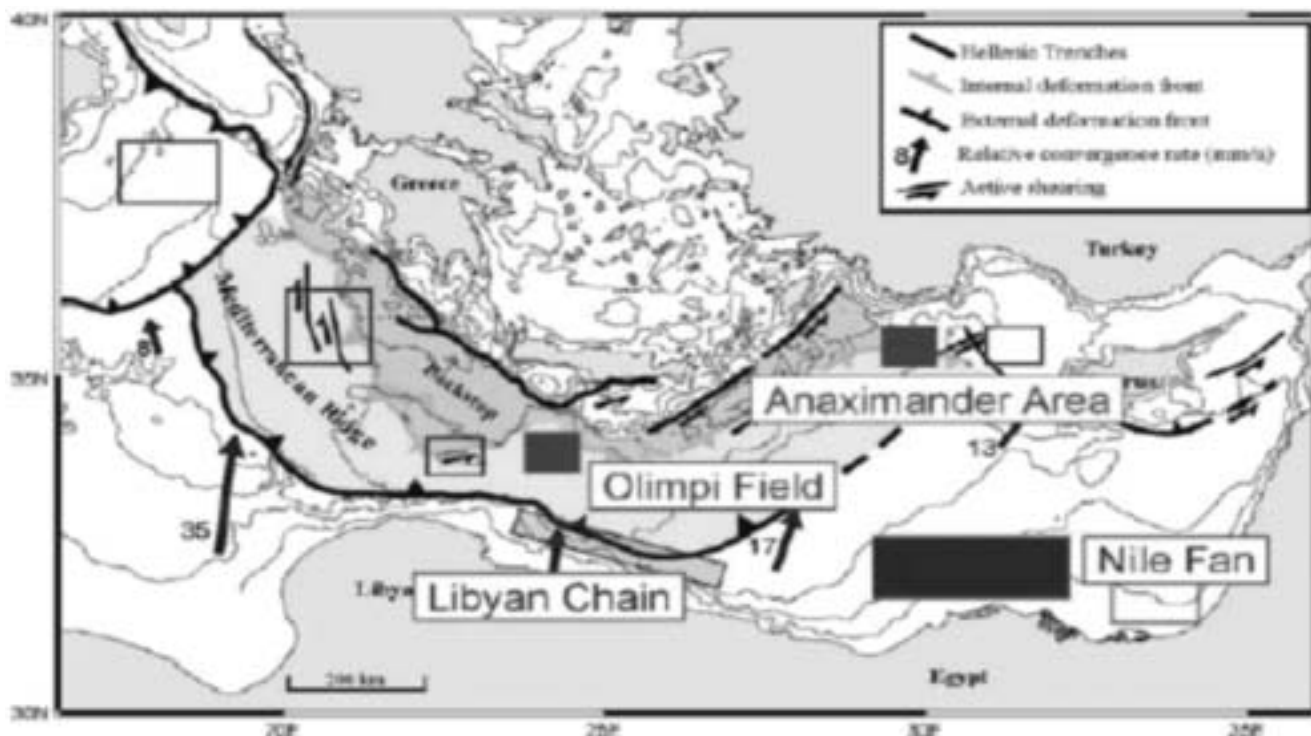
Η σημαντική αυτή επιστημονική διαπίστωση και το μεγάλο κοίτασμα που ανακαλύφθηκε, και πήρε το όνομα "Αναξίμανδρος"(26) , στην υποθαλάσσια λεκάνη της νότιο-ανατολικής Μεσογείου και ειδικότερα ανάμεσα

σε τρεις ενδιαφερόμενες παράκτιες στην περιοχή χώρες, την Ελλάδα, την Τουρκία και την Κύπρο, είναι φυσικό να δημιουργεί ιδιαίτερες τάσεις διεκδίκησης σε επίπεδο υφαλοκρηπίδας και πιο συγκεκριμένα τη σαφή οριοθέτησή της στην ευρύτερη περιοχή, η οποία συμπεριλαμβάνει και την Αίγυπτο. Έτσι, με την είσοδο στον 21ο αιώνα, η Τουρκία θεώρησε ότι θα έπρεπε να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη και μονόπλευρη παρουσία της στην περιοχή, μέσω της δημιουργίας de facto κατάστασης, όπως στο παρελθόν και με το Βόρειο Αιγαίο (1973 και ύστερα)(27) η οποία θα της επέτρεπε τη μονομερή εκμετάλλευση των όποιων πιθανών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων ή και υδριτών.

B. Μεσόγειος και Δίκαιο της Θάλασσας

Σύμφωνα με το άρθρο 122 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982, η Μεσόγειος αποτελεί μια ημίκλειστη θάλασσα(29) . Η κατάταξη της Μεσογείου στην κατηγορία αυτή προτάθηκε ήδη από το 1979 ,από την Πράξη 111 της συνόδου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης(30) .

Σε περιοχές που υπόσχονται ότι είναι πλούσιες σε υδρογονάνθρακες, το βάθος κυμαίνεται μεταξύ 2.500 και 3.000 μέτρα, πράγμα που αποθαρρύνει την εξερεύνηση και εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, παρά τη σημαντική εξέλιξη στον τομέα της υποθαλάσσιας τεχνολογίας. Μοναδική ίσως εξαίρεση το πετρέλαιο του Βόρειου Αιγαίου Πελάγους, το οποίο, αναφορικά με την άντλησή του στο απώτερο ουσιαστικά όριο της περιορισμένης ελληνικής αιγιαλίτιδας ζώνης της νήσου Θάσου, φαίνεται ότι έρχεται από σχετικά μικρό βάθος(31) , που βρίσκεται εντούτοις στην άκρη της υποθαλάσσιας χαράδρας που ενώνει τα Δαρδανέλια με τις παρυφές του

Αθω, το βάθος της οποίας ξεπερνά τα 1.000 μ..

Η Μεσόγειος περιλαμβάνει επίσης περί τα 13.500 νησιωτικά εδάφη που ανήκουν στα παράκτια κράτη, εκτός από την Κύπρο και τη Μάλτα που είναι ανεξάρτητα κράτη. Πρόκειται επίσης για νησιωτικά εδάφη το μέγεθος των οποίων ποικίλει, καθώς και η θέση τους (πλησίον και μη των ακτών) η οποία περιπλέκει στη συνέχεια τις όποιες οριοθετήσεις των θαλάσσιων ζωνών εθνικής δικαιοδοσίας, με βάση το σύστημα της οριοθέτησης ανάμεσα σε απέναντι ακτές (32) .

Οι αποστάσεις ανάμεσα στα 20 κράτη που βρέχονται από την κυρίως μεσογειακή λεκάνη(33), και βρίσκονται επομένως ανάμεσα στην Ευρώπη και την Αφρικανική Ήπειρο, είναι μικρές. Έτσι, μετά την ολοκλήρωση όλων των ζωνών εθνικής δικαιοδοσίας ,δηλ. των αιγιαλίτιδων ζωνών, των συνορευουσών ζωνών, των ηπειρωτικών υφαλοκρηπίδων καθώς και των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών όλων των κρατών, δεν απομένει ελεύθερος χώρος για Ζώνη διεθνούς θαλάσσιου βυθού. Για το λόγο αυτό, η αρχή της κοινής κληρονομιάς της ανθρωπότητας (34), όπως αυτή απορρέει από τις διατάξεις της Νέας Σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας και αναφέρεται κυρίως στους υποθαλάσσιους πλουτοπαραγωγικούς πόρους του βυθού και του υπεδάφους του, δεν εφαρμόζεται στη Μεσόγειο και για περιοχές, ασφαλώς, έξω από τα όρια της εθνικής δικαιοδοσίας των παράκτιων κρατών

Πίνακας 3
Θαλάσσιες Ζώνες Εθνικής Δικαιοδοσίας Κρατών της Μεσογείου(38)

των ηπειρωτικών υφαλοκρηπίδων καθώς και των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών όλων των κρατών, δεν απομένει ελεύθερος χώρος για Ζώνη διεθνούς θαλάσσιου βυθού. Για το λόγο αυτό, η αρχή της κοινής κληρονομιάς της ανθρωπότητας (34), όπως αυτή απορρέει από τις διατάξεις της Νέας Σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας και αναφέρεται κυρίως στους υποθαλάσσιους πλουτοπαραγωγικούς πόρους του βυθού και του υπεδάφους του, δεν εφαρμόζεται στη Μεσόγειο και για περιοχές, ασφαλώς, έξω από τα όρια της εθνικής δικαιοδοσίας των παράκτιων κρατών

(35).

- Οι Ζώνες Εθνικής Δικαιοδοσίας των παράκτιων μεσογειακών κρατών

Το σύνολο των μεσογειακών κρατών συμπεριλαμβανομένων και των κρατών της Μαύρης Θάλασσας, έχει ήδη προσχωρήσει στις επιταγές της νέας Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας περί διενεργούμενης αιγιαλίτιδας ζώνης των 12 ν.μ).(36), πλην της Ελλάδας - για το σύνολο των ακτών της, ηπειρωτικών και νησιωτικών, και της Τουρκίας μόνον, όμως, για την περίπτωση των ακτών της στο Αιγαίο Πέλαγος(37).

Συνορεύουσα ζώνη μέχρι τα 24 ν.μ., από τις γραμμές βάσης από όπου μετρίεται και το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης, φαίνεται να έχουν υιοθετήσει μόνον 9 μεσογειακά κράτη, εκ των οποίων μόνο τρία βρίσκονται στην περιοχή της νότιο-ανατολικής Μεσογείου (Αίγυπτος, Συρία και Κύπρος).

Αναφορικά με την υφαλοκρηπίδα, δύο περιοχές, εκείνη της Αδριατικής Θάλασσας αλλά και της Μαύρης Θάλασσας, φαίνεται να έχουν στο σύνολό τους οριοθετηθεί ανάμεσα στα όμορα ή απέναντι στις περιοχές αυτές κράτη(39). Τέλος, σε σχέση με την αποκλειστική οικονομική ζώνη των 200 ν.μ., η περιοχή της Μαύρης Θάλασσας έχει μοιραστεί απόλυτα ανάμεσα στα ενδιαφερόμενα κράτη, ενώ στην κυρίως μεσογειακή λεκάνη μόνον το Μαρόκο, η Κύπρος και η Συρία την έχουν υιοθετήσει (40).

Γ. Νότιο Ανατολική Μεσόγειος και Δίκαιο της Θάλασσας

Ο χώρος της Νότιο-Ανατολικής Μεσογειακής λεκάνης αφορά άμεσα, σε επίπεδο γειτνίασης, επτά συνολικά παράκτια κράτη: την Ελλάδα, την Τουρκία, τη Συρία, το Λίβανο, το Ισραήλ και την Αίγυπτο και ασφαλώς στο κέντρο, το μοναδικό νησιωτικό στην περιοχή κράτος, την Κύπρο. Όλα κράτη με μικρές αποστάσεις ανάμεσά τους και τουλάχιστον αναφορικά με τις απέναντι ακτές τους, οι οποίες και προσδιορίζουν αρχικά, συμπληρωματικά και με τις όμορες ακτές, τα θαλάσσια σύνορά τους(41).

Έτσι, αναφορικά με τα χωρικά ύδατα των κρατών αυτών και με εξαίρεση την τουρκική άρνηση στην καθόλα νόμιμη επέκταση της ελληνικής αιγιαλίτιδας ζώνης στα 12 ν.μ., η υιοθέτηση της μέσης γραμμής, ως απόρροια επίσης της βασικής αρχής του διεθνούς δικαίου που αναφέρεται κυρίως στην αμοιβαιότητα, όπου αυτή απαιτείται, έχει υιοθετηθεί χωρίς καμία αντίρρηση (42).

Ασφαλώς, το πρόβλημα γίνεται περισσότερο περίπλοκο με την οριοθέτηση των νέων, διευρυμένων κατά πολύ σε σχέση με το παρελθόν, ζωνών οικονομικής εκμετάλλευσης, όπως η υφαλοκρηπίδα και η αποκλειστική οικονομική ζώνη.

Το αρχικό, ταυτόσημο απώτερο όριο των 200 ν.μ. από τις γραμμές βάσης, από τις οποίες μετρίονται και τα χωρικά ύδατα, και για τις δύο αυτές ζώνες(43), δημιουργεί, είτε έτσι είτε αλλιώς, ένα γενικότερο πρόβλημα για τη Μεσόγειο, με δεδομένο ότι οι απέναντι αποστάσεις, ανάμεσα σε όλα γενικώς τα παράκτια μεσογειακά κράτη, είναι μικρότερες του διπλάσιου του ορίου αυτού (δηλ. 400 ν.μ.). Η πιθανή λοιπόν υιοθέτηση και μόνον της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης των 200 ν.μ., ομοιόμορφα από όλα τα ενδιαφερόμενα στην περιοχή κράτη, θα μπορούσε να μετατρέψει ουσιαστικά τη Μεσόγειο σε χώρο αποκλειστικής, ουσιαστικής κοινοκτημοσύνης, στον τομέα ειδικότερα της εκμετάλλευσης

των θαλάσσιων και υποθαλάσσιων φυσικών πόρων(44), ζώντων και μη, ανάμεσα στα παράκτια μεσογειακά, ηπειρωτικά και νησιωτικά κράτη, με την έννοια της παλαιάς ρήσης περί ουσιαστικής πλέον *mare nostrum*.

α) Η προοπτική οριοθέτησης Α.Ο.Ζ. στην περιοχή της νότιο-ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου με βάση την εφαρμογή των κανόνων του δικαίου της θάλασσας όπως αυτοί απορρέουν από τη Σύμβαση του Μοντέγκο Μπαίν

Σύμφωνα με το άρθρο 55 της Σύμβασης του Μοντέγκο Μπαίν όλα τα παράκτια κράτη έχουν το δικαίωμα υιοθέτησης αποκλειστικής οικονομικής ζώνης 200 ν.μ. από τις γραμμές βάσεις, από όπου μετρίεται και η αιγιαλίτιδα ζώνη τους, τόσο αναφορικά με τις ηπειρωτικές όσο και τις νησιωτικές τους ακτές(45). Τα δικαιώματα που το παράκτιο κράτος ασκεί στο χώρο της Α.Ο.Ζ. του είναι κυριαρχικά και αφορούν στην εξερεύνηση και εκμετάλλευση των φυσικών πόρων (ζώντων και μη), τόσο των υπερκείμενων του βυθού υδάτων (βλ. κυρίως αλιεία και παραγωγή ενέργειας από ύδατα κλπ.)(46), όσο όμως και του βυθού και του υπεδάφους του, σύμφωνα και με τις διατάξεις περί υφαλοκρηπίδας που καλύπτονται από το VI Μέρος της Σύμβασης(47).

Η πιστή απεικόνιση της θεωρητικής εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων της Σύμβασης στην περιοχή της νότιο-ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου και λόγω της συγκεκριμένης γεωγραφικής διάταξης των κρατών που την περιβάλλουν, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου στη μέση, προσδίδουν αναλογικά σε όλα τα κράτη τη δικαιούμενη σε σχέση με τις ακτές τους ΑΟΖ. Η ολοκλήρωση της εφαρμογής των διατάξεων της Σύμβασης σε σχέση με την οριοθέτηση στη συγκεκριμένη περιοχή της διευρυμένης αυτής ζώνης εμπλέκει, επίσης, εν μέρει και τη Λιβύη η οποία, γειτνιάζουσα ως παρακείμενο κράτος με την Αίγυπτο αλλά και απέναντι κράτος με την Ελλάδα (Κρήτη) συμβάλει στο ουσιαστικό μοίρασμα του συνόλου της εν λόγω θαλάσσιας περιοχής.

Παράλληλα, η σημαντική παρουσία της νησιωτικής στην περιοχή Ελλάδας (Κρήτη και Δωδεκάνησα, Καστελόριζο και Στρογγύλη) σε συνδυασμό και με τις μικρές αποστάσεις των γειτονικών της, κυρίως απέναντι, κρατών (Λιβύη, Αίγυπτος, Κύπρος) αλλά και της γεωγραφικώς μειονεκτούσας στην περιοχή Τουρκίας, προσδίδει σημαντικά θαλάσσια τμήματα στο κράτος αυτό, η Α.Ο.Ζ. του οποίου ενώνεται προς νότον με εκείνην της Λιβύης και της Αιγύπτου και ανατολικά με την Α.Ο.Ζ. της Κύπρου και της Τουρκίας. Συμπληρωματικά, η Α.Ο.Ζ. της Κύπρου οριοθετείται, σύμφωνα με τη Σύμβαση, στο ήμισυ της απόστασης από τις ακτές της ανατολικά με τα απέναντι κράτη της Συρίας, του Λιβάνου και του Ισραήλ. Στο βόρειο μέρος του νησιωτικού αυτού κράτους, η προς οριοθέτηση θαλάσσια περιοχή μοιράζεται εξ ημισείας με την Τουρκία, ενώ, νότια η οριοθέτηση της κυπριακής Α.Ο.Ζ. επιτυγχάνεται με την υιοθέτηση της μεθόδου της μέσης γραμμής από τις ακτές της Αιγύπτου (βλ. Χάρτη 3 που ακολουθεί).

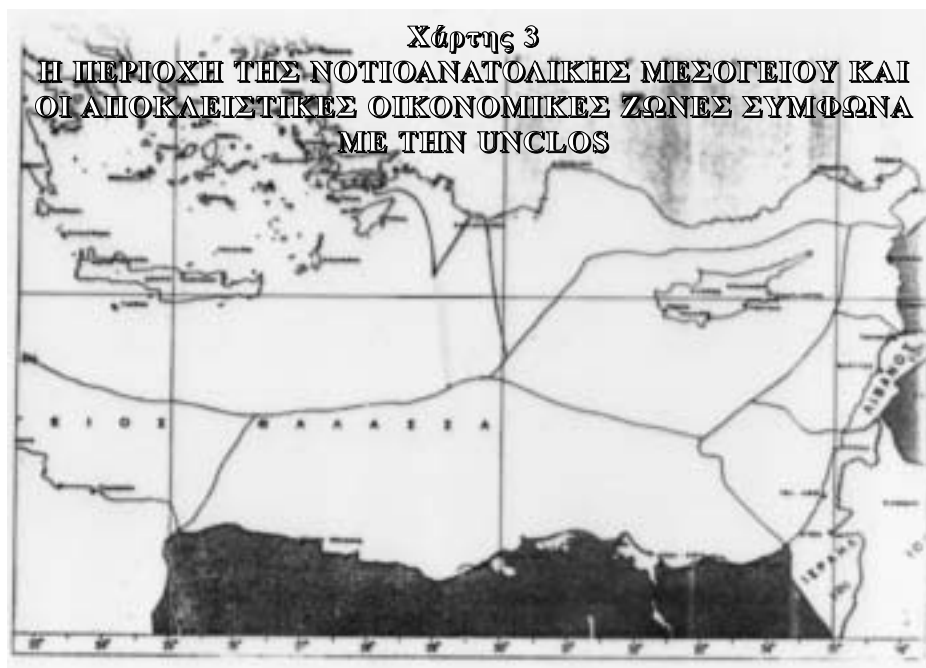
β) Οι τουρκικές διεκδικήσεις στην περιοχή

Δεδομένης της μειονεκτούσας θέσης της Τουρκίας στο χώρο της νότιο-ανατολικής Μεσογείου, λόγω της άμεσης γειτνίασής της κυρίως με την Ελλάδα αλλά και την Κύπρο, η πρόταση την οποία φάνηκε ήδη από τις αρχές του 21ου αιώνα να διαμορφώνει η χώρα αυτή σε σχέση με την εκμετάλλευση της ευρύτερης θαλάσσιας αυτής περιοχής είναι μαξιμαλιστική και απολύτως εκτός κάθε δυνατής εφαρμογής των διατάξεων της Σύμβασης του Μοντέγκο Μπαίν. Και τούτο διότι όπως φαίνεται και από το Χάρτη 4 που ακολουθεί, η μοναδικά αποδεκτή λύση για τα τουρκικά συμφέροντα στην περιοχή θα ήταν εκείνη η οποία θα αντιστρατεύονταν το νόμιμο δικαίωμα των ελληνικών νησιών της Δωδεκανήσου, αλλά και της Καρπάθου, της Κάσου, και ασφαλώς του Καστελόριζου και της Στρογγύλης, σε υφαλοκρηπίδα και αποκλειστική οικονομική ζώνη, σε συνδυασμό με την παράλληλη, όσο και ταυτόχρονη, άρνηση αποδοχής από την πλευρά της Τουρκίας του δικαιώματος επέκτασης της ελληνικής αιγιαλίτιδας ζώνης από 6 σε 12 ν.μ.

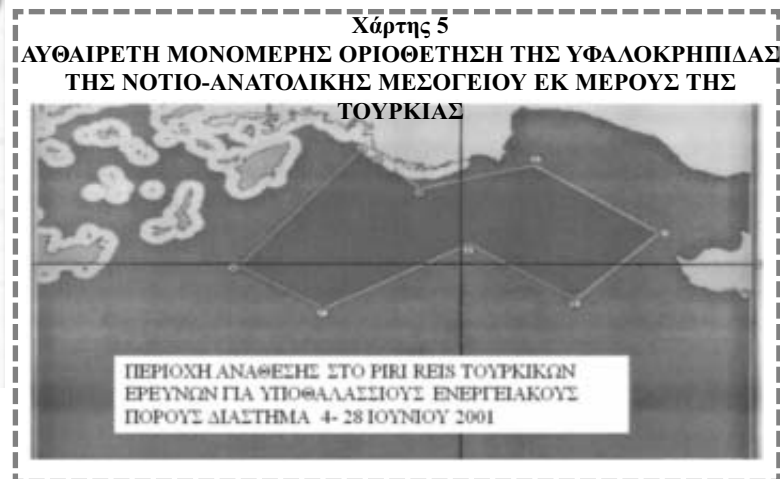

Από τον ίδιο Χάρτη φαίνεται, επίσης, ότι κάτι παρόμοιο ισχύει, σύμφωνα με τις τουρκικές επιδιώξεις, και για την Κύπρο, η οποία σε σχέση με τα δυτικά της παράλια φαίνεται να μην της αναγνωρίζεται από την Τουρκία το δικαίωμα σε Α.Ο.Ζ. και υφαλοκρηπίδα(49), έτσι ώστε η τελευταία να διεκδικεί το μέγιστο στην περιοχή χώρο ανάπτυξης των αντίστοιχων δικών της σχετικών θαλάσσιων ζωνών, οι οποίες προτείνεται να οριοθετηθούν με μία νοητή μέση γραμμή η οποία θα μπορούσε να χαραχτεί ανάμεσα στα τουρκικά παράλια και την απέναντι Αίγυπτο.

Η παραπάνω τουρκική πρόταση δεν αποτελεί αποκλειστικά και μόνον θεωρητική ερμηνεία (καθόλα αυθαίρετη) των διατάξεων της Σύμβασης του Μοντέγκο Μπαίν, αλλά, από τον Ιούνιο ήδη του 2001, έγινε προσπάθεια μονομερούς οριοθέτησης της περιοχής (βλ.

Χάρτη 5 που ακολουθεί) μέσω της, προσφιλούς στην Τουρκία πολιτικής που αφορά στην ανάθεση της εξερεύνησης του υποθαλάσσιου αυτού χώρου σε τουρκικό σεισμογραφικό σκάφος (Piri Reis). Στόχος ασφαλώς, ο εντοπισμός υποθαλάσσιων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, κατά παράβαση των διατάξεων της Σύμβασης περί κυριαρχικού δικαιώματος εξερεύνησης και εκμετάλλευσης που έχουν όλα τα παράκτια κράτη, ηπειρωτικά και νησιωτικά, στις υποθαλάσσιες περιοχές που εκτείνονται πέρα από τις γραμμές βάσης.

γ) Συγκριτική απεικόνιση των δύο θέσεων

Σύμφωνα με τον Χάρτη 6 που ακολουθεί, είναι εμφανές η προσπάθεια της Τουρκίας να αποστερήσει τόσο από την Ελλάδα όσο και από την Κύπρο μεγάλο μέρος των υφαλοκρηπίδων και Α.Ο.Ζ. τους, υπέρ της εγκαθίδρυσης πλήρους, ουσιαστικά, κυριαρχικού ελέγχου της νότιο-ανατολικής Μεσογείου. Και τούτο παρά την αναγνώριση από την ίδια, με σχετική της Δήλωση κατά τη διάρκεια των εργασιών της Δεύτερης Επιτροπής της UNCLOS III, ότι εντάσσεται στην κατηγορία των γεωγραφικώς μειονεκτούντων κρατών, τα οποία σύμφωνα με τη Σύμβαση

του Μοντέγκο Μπαΐν (άρθρο 70), δεν αποκτούν προτιμσιακά δικαιώματα σε επίπεδο οριοθέτησης ζωνών εθνικής δικαιοδοσίας άλλων γειτονικών κρατών, αλλά μόνον απολαβής μέρους των αλιευτικών αποθεμάτων από τη δραστηριότητα στην Α.Ο.Ζ. των άλλων κρατών, και σε επίπεδο πλεονάσματος το οποίο, και πάλι, καθορίζεται από το παράκτιο κράτος(50) .

Τα όποια δικαιώματα των γεωγραφικώς μειονεκτούντων κρατών περιορίζονται επίσης και αναφορικά με την άσκηση θαλάσσιας επιστημονικής έρευνας στην περιοχή της υφαλοκρηπίδας ή Α.Ο.Ζ. άλλων γειτονικών τους κρατών, όπου επιτρέπεται η συμμετοχή τους και μόνον σε αντίστοιχες ενέργειες, με ειδικούς εμπειρογνώμονες και μόνον αν το παράκτιο κράτος το επιτρέπει, με ρητή του συγκατάθεση. Επίσης, τα κράτη αυτά κατοχυρώνουν και το δικαίωμα στην ενημέρωση επί των αποτελεσμάτων των ερευνών του παράκτιου κράτους ή αρμόδιων για την περίπτωση διεθνών οργανισμών(51), οι οποίοι οφείλουν αντίστοιχα και την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων, συμπερασμάτων και αξιολόγησης των ερευνών τους.

Στη συγκεκριμένη επομένως περιοχή τόσο η Ελλάδα όσο και η Κύπρος στο σύνολό της δικαιούνται απόλυτα της ανάπτυξης πλήρους ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας, ζώνες οι οποίες γειτονεύουν με τις αντίστοιχες τουρκικές ζώνες.

Η στρατηγική θέση της Μεσογείου έχει αναδειχτεί ανά τους αιώνες σε κυρίαρχο στοιχείο ανάπτυξης και επιρροής της διακρατικής συνεργασίας ανάμεσα στα 20 σήμερα παράκτια κράτη, σ' ένα θαλάσσιο χώρο που ελέγχει τη γενικότερη επικοινωνία ανάμεσα σε τρεις ηπείρους και δύο ωκεανούς.

Η περίπτωση της νότιο-ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου αναδεικνύεται τα τελευταία χρόνια σε εξόχως ιδιάζουσα, από την πλευρά της οριοθέτησης των ζωνών εθνικής δικαιοδοσίας των ενδιαφερόμενων στην περιοχή κρατών, λόγω της ανακάλυψης σημαντικών κοιτασμάτων φυσικών πόρων.

Η μέχρι σήμερα εκφρασμένη βούληση των παράκτιων και νησιωτικών στην περιοχή κρατών αφορά στην προώθηση μιας διεθνούς περιφερειακής διαβούλευσης με στόχο την ειρηνική διευθέτηση της όποιας σχετικής διαφοράς. Εντούτοις, είναι σημαντικό επίσης το στοιχείο σχετικά με το οποίο δύο κράτη (Τουρκία, Ισραήλ) από τα τέσσερα συνολικά(53), που κατανήφισαν τη Σύμβαση του Μοντέγκο Μπαΐν για το Δίκαιο της Θάλασσας βρίσκονται στην επίμαχη αυτή περιοχή.

Η Τουρκία έχει επιδείξει αναφορικά με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας, ήδη από το 1973, μια συμπεριφορά που δεν συνάδει με τη βασική αρχή της καλής γειτονίας αλλά και του σεβασμού των κανόνων που το διεθνές δίκαιο έχει υιοθετήσει για την περίπτωση. Η

Συμπέρασμα

Η Μεσόγειος είναι μια δύσκολη γεωγραφικά και γεωμορφολογικά περιφερειακή θάλασσα του Πλανήτη, η οποία αφορά, σε επίπεδο εφαρμογής των κανόνων του δικαίου της θάλασσας, στο σύνολο των διατάξεών του, εκτός εκείνων που αφορούν στο καθεστώς της Κοινής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας.

διαρκής, επιλεκτική και μόνον εφαρμογή τους (βλ. περίπτωση Μαύρης Θάλασσας), δείχνει μια πάγια θέση σύμφωνα με την οποία για ότι ταυτίζεται με τα εθνικά / τουρκικά συμφέροντα γίνεται επίκληση των κανόνων διεθνούς δικαίου προς στήριξή τους, ενώ ότι εναντιώνεται σ' αυτά, το διεθνές δίκαιο παραμερίζεται σκοπίμως υπέρ μιας σαφούς προσπάθειας καθόλα αυθαίρετης παράκαμψής του με ενέργειες οι οποίες τείνουν να δη-

μιουργήσουν τετελεσμένα γεγονότα.

Σε τελευταία ανάλυση, η προοπτική εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων στην εν λόγω περιοχή της Μεσογείου εξαρτάται απόλυτα από το σαφή καθορισμό των ορίων των ζωνών εθνικής δικαιοδοσίας ανάμεσα κυρίως σε Ελλάδα, Τουρκία και Κύπρο. Η όποια σχετική οριοθέτηση θα πρέπει να στηρίζεται στο σεβασμό των αρχών και των κανόνων του διεθνούς δικαίου, αλλά και στους βασικούς επίσης κανόνες συμπεριφοράς που υπογορευούνται από το ευρωπαϊκό πνεύμα συνεργασίας, στο πλαίσιο του οποίου οι δύο χώρες Ελλάδα και Κύπρος ολοκληρώνονται ως πλήρη μέλη και η Τουρκία ως συνδεδεμένο μέλος προσβλέπει στην ξεκάθαρη προοπτική πλήρους ένταξής της.

1. Στις 14 Ιανουαρίου 2010 δόθηκε στην παραγωγή το κοίτασμα "Εψιλον", στα ανοιχτά της Καβάλας, το οποίο αναμένεται να αποδώσει έως και 3.000 βαρέλια ημερησίως, βλ. Η Ενεργειακή Αιγαίου ολοκληρώνει με επιτυχία τη γεωτρήση στο κοίτασμα "Εψιλον", διαθέσιμο στο <http://www.energean.com/uploads/files/1263578391.pdf>.

2...ήδη από το 1973 (1η Νοεμβρίου, βλ. Τουρκική Εφημερίδα της Κυβερνήσεως), όπου η Τουρκία μονομερώς διεκδίκησε τη μισή υποθαλάσσια περιοχή (υφαλοκρηπίδα) του βόρειο-ανατολικού Αιγαίου.

3...όπως επίσης και ανάμεσα σε Ελλάδα, Αίγυπτο και Λιβύη χωρίς όμως αποτέλεσμα.

4. Η Τουρκία, ήδη από την εποχή των διαπραγματεύσεων σε επίπεδο UNCLOS III (1973-1982), είχε ενταχθεί στην κατηγορία των γεωγραφικώς μειονεκτούντων κρατών, λόγω της ιδιαιτερότητας των απέναντι, αλλά και όμορων με άλλα γειτονικά κράτη ακτών της (βλ. κυρίως Ελλάδα, αλλά και Κύπρο και Συρία). Στην ίδια αυτή ομάδα, η οποία αριθμούσε αρχικά 26 κράτη, είχε δηλώσει συμμετοχή και η Ελλάδα. Σύμφωνα με το άρθρο 70 παρ. 2 της Σύμβασης του Μοντέγκο Μπαίν, "ως γεωγραφικώς μειονεκτούντα κράτη νοούνται τα παράκτια κράτη, καθώς και τα παράκτια σε μια κλειστή ή ημίκλειστη θάλασσα κράτη, η γεωγραφική θέση των οποίων τα καθιστά εξαρτώμενα από την εκμετάλλευση των βιολογικών πόρων της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης άλλων κρατών της υπό-περιοχής ή περιοχής για την επαρκή τροφοδοτήσή τους σε ιχθείς με σκοπό την κάλυψη των επισιτιστικών αναγκών του συνόλου ή μέρους του πληθυσμού τους, καθώς και τα παράκτια κράτη που δεν μπορούν να διεκδικήσουν δική τους αποκλειστική οικονομική ζώνη".

5. Αντίστοιχες περιπτώσεις έχουν προ πολλού ρυθμιστεί, στο πνεύμα της καλής πίστης και της καλής γειτονίας, όπως στο σύνολο της περιοχής της Αδριατικής Θάλασσας (βλ. αναλυτικά Γρ. Ι. Τσάλτα, Οι Θαλάσσιες Ζώνες Εθνικής Δικαιοδοσίας στα Δυτικά Βαλκάνια, στο Στ. Περράκης (επιμ.), Ματιές στο Σύγχρονο Τοπίο των Δυτικών Βαλκανίων, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2009, σελ. 119-142), αλλά και στη Μαύρη Θάλασσα, και μάλιστα με την προτροπή και ασφαλώς συμμετοχή της Τουρκίας, (βλ. αναλυτικά Γρ. Ι. Τσάλτας Η Εφαρμογή των Αρχών του Δικαίου της Θάλασσας και οι Ζώνες Εθνικής Δικαιοδοσίας των Κρατών στη Μαύρη Θάλασσα, στο Γεωπολιτική, τεύχος 13, Αθήνα, Δεκέμβριος 2000, σελ. 30 -35), καθώς και στην περιοχή της κεντρικής Μεσογείου με έμφαση στα θαλάσσια τμήματα ανάμεσα σε Τунησία και Λιβύη, καθώς και Λιβύη και Μάλτα (βλ. επίσης σχετικά Χαρ. Δίπλα, Οριοθέτηση της Υφαλοκρηπίδας στις Μεσογειακές Χώρες, στο Μεσόγειος Θάλασσα - Αιγαίο Πέλαγος, εκδ. ΙΣΤΑΜΕ, Αθήνα, 1999, σελ. 16-24.

6. Για το σύστημα των περιφερειακών θαλασσών βλ. επίσης: Γρηγόρης Ι. ΤΣΑΛΤΑΣ, Διεθνής Συνεργασία και Σύστημα Διαχείρισης και Προστασίας του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος των Περιφερειακών Θαλασσών, στο Γρ. Ι. Τσάλτας, (επιμ.) Περιβάλλον και Θαλάσσιος Χώρος, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2006, σελ. 189-201.

7. Η διέλευση από τα εν λόγω στενά ρυθμίζεται μέσω της Σύμβασης

του Μοντρέ (1936).

8. Γνωστά διεθνώς ως Στενά του Cerigo (Τσιρίγο - Κυθήρων) και του Scarpanto (Καρπάθου) για τα οποία ο ΟΗΕ αφιέρωσε ειδική μελέτη τις παραμονές της Πρώτης Συνδιάσκεψης για το Δίκαιο της Θάλασσας το 1958 στη Γενεύη, λόγω της σημαντικής στρατηγικής τους σημασίας από την πλευρά του Δικαίου της Θάλασσας και στο πλαίσιο της εφαρμογής ενός ειδικού καθεστώτος για τα λεγόμενα διεθνή στενά, ή στενά που εξυπηρετούν τη διεθνή ναυσιπλοΐα, όπου για την εποχή (βλ. Συμβατικό πλαίσιο Γενεύης 1958) είχε προταθεί και υιοθετηθεί το καθεστώς της αβλαβούς διέλευσης, το οποίο και καταργήθηκε εν μέρει υπέρ του καθεστώτος της διέλευσης σε διαμετακόμιση σύμφωνα με το νέο δικαιο της θάλασσας που υιοθετήθηκε το 1982 στο Μοντέγκο Μπαίν. Για το πλήρες κείμενο της Σύμβασης βλ. Γιώργος Ασωνίτης (Εισαγωγή - Μετάφραση), Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 1995.

9. Σχετικά με τη θεωρία της soft security, βλ. Γρ. Ι. Τσάλτα, Δίκαιο της Θάλασσας και νομικές αντιφάσεις της Άγκυρας: οι περιπτώσεις της Μαύρης Θάλασσας, του Αιγαίου Πελάγους και της Ν. Α. Μεσογείου, εισήγηση στο πλαίσιο ημερίδας που οργάνωσε το ΕΠΥΕΘΑ με το Κυπριακό Κέντρο Μελετών, Κύπρος, 24 Νοεμβρίου 2000. Η εισήγηση αυτή αποτέλεσε τη βάση σχετικής για τον επετειακό τόμο των 20 ετών του ΚΥΚΕΜ (Λευκωσία, 2010, υπό έκδοση). Βλ., επίσης, Γρ. Tsaltas, N. Deniozos, The Notion of Soft Security and the Environment in the Development of Greek-Turkish Relations in the Aegean Sea στο Middle East Forum, University of the Aegean, Issue 6, December 2007, σελ. 93-101.

10. Βλ. Γρ. Ι. Tsaltas, L'Occident, Le Syst?me de S?curit? Internationale et la M?diterran?e Orientale dans la Deuxi?me Moitie du 20eme Si?cle, στο Revue Internationale d' Histoire Militaire, Ath?nes 2001, σελ. 113 και συνέχεια.

11. Τα μεγαλύτερα σε έκταση νησιά της Μεσογείου είναι κατά σειράν: Σικελία, Σαρδηνία, Κύπρος, Κορσική και Κρήτη, ενώ το πλέον σημαντικό σύμπλεγμα είναι το Αρχιπέλαγος του Αιγαίου.

12. Πρόκειται για το φρέαρ των Οινουσών ανάμεσα σε νότιο Αδριατική και δυτικό Ιόνιο Πέλαγος. Οι πλέον επίπλεδες και σχετικά ριχτές περιοχές είναι εκείνη του Αιγαίου Πελάγους, της Αδριατικής Θάλασσας, των θαλάσσιων περιοχών στα ανοιχτά των ακτών της Τυνησίας και της Λιβύης και τέλος της περιοχής στα ανοιχτά αλλά και πλησίον των ακτών της Αιγύπτου. Τα βαθύτερα μέρη της Μεσογείου εντοπίζονται περιμετρικά του ηπειρωτικού και νησιωτικού κορμού της Ελλάδας, στην περιοχή ανάμεσα σε Σαρδηνία, Σικελία και ηπειρωτική Ιταλία και τέλος στο εκτεταμένο βαθύ πλάτωμα της δυτικής Μεσογείου.

13. Βλ. σχετικά, Γρ. Ι. Τσάλτα, Η Δύση, το Διεθνές Σύστημα Ασφάλειας και η Ανατολική Μεσόγειος στο δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα, στο "Η Γεωστρατηγική της Ανατολικής Μεσογείου και η Δύση κατά τον 20ο αιώνα", έκδοση της Ελληνικής Επιτροπής Στρατιωτικής Ιστορίας, Αθήνα 2001, σελ. 91.

14. Ως δευτερεύουσες υποθαλάσσιες λεκάνες φέρονται εκείνη της περιοχής των Βαλεαρίδων, της Λιγυρικής Θάλασσας, του Κόλπου της Σίντρας, το Αιγαίο Πέλαγος και ασφαλώς η Μαύρη Θάλασσα.

15. Πηγή: <http://www.ngdc.noaa.gov/mgg/ibcm/images/93001.jpg>.

16. Πηγή: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>.

17. Σε παγκόσμιο επίπεδο η Ελλάδα κατέχει τη δέκατη θέση σε επίπεδο μήκους ακτογραμμών.

18. Βλ. επίσης σχετικά στοιχεία για την ιδιαίτερη γεωγραφική παρουσία της Τουρκίας στην νότιο-ανατολική Μεσόγειο, B. Ozturk and S. H. Baseren, The Exclusive Economic Zone Debates in the Eastern Mediterranean Sea and Fisheries, Journal Black Sea/ Mediterranean Environment, vol.14, pp. 77-83, 2008.

19. Πηγή: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>.

20. Ένας από τους λόγους της πολιτικής περιπέτειας της Λωρίδας της Γάζας είναι και τα πλούσια κοιτάσματα φυσικού αερίου πλησίον των ακτών της και σε κάθε περίπτωση μέσα στην αιγιαλίτιδα ζώνη της.

21...του οργανισμού του ΟΗΕ που συστήθηκε μέσα από τη Σύμβαση του Μοντέγκο Μπαίν και ρυθμίζει το σχετικό καθεστώς.

Για τη Διεθνή Αρχή, βλ. αναλυτικά Τσάλτα, Γρ., Το Διεθνές Καθεστώς των Θαλασσών και των Ωκεανών, τόμος δεύτερος, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα, 2003, σελ. 41-66.

22. καθεστώς που καλύπτεται λειτουργικά από το σύνολο των προβλέψεων /διατάξεων της Σύμβασης του Μοντέγκο Μπαϊν (ΜέροςXI).

23. Οι υδρίτες ανακαλύφθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Εντοπίστηκαν έκτοτε και καταγράφτηκαν μεγάλα κοιτάσματα υδριτών πλησίον των ακτών των παράκτιων κρατών που βρέχονται κυρίως από τον Ειρηνικό, Ατλαντικό και Ινδικό ωκεανό, με έμφαση στις ακτές της αμερικανικής ηπείρου, αλλά και της Καραϊβικής θάλασσας.

24. Βλ. σχετικά και αναλυτικότερα για τους υδρίτες στην περιοχή της Μεσογείου Κων. Περισσοράτης, Οι Υδρίτες και η Σημασία τους ως Καύσιμη Ύλη του Μέλλοντος. Το Ερευνητικό Πρόγραμμα "Αναξίμανδρος", Ελληνική Γεώσφαιρα, Απρίλιος 2008, σελ. 12-15.

25.Βλ. εφημερίδα Ελευθεροτυπία, 11/07/2003. Σημειωτέον δε ότι οι υδρίτες θεωρείται ότι αποτελούν, λόγω της μεγάλης περιεκτικότητάς τους σε προπάνιο, μεθάνιο και αιθάνιο, καθαρές μορφές ενέργειας. Εντούτοις, και σύμφωνα πάντα με τον καθηγητή Γιάννη Λυβιάκη, εκτός από σημαντική πηγή ενέργειας, οι υδρίτες θα μπορούσαν να μετεξελιχθούν και σε παγκόσμια περιβαλλοντική μάλιστα, στην περίπτωση που η αύξηση της θερμοκρασίας του θαλάσσιου νερού κατά έναν ή και περισσότερους βαθμούς απελευθέρωναν τις ουσίες αυτές στην ατμόσφαιρα, με αποτέλεσμα τη ραγδαία εξέλιξη του φαινομένου του θερμοκηπίου και ασφαλώς την επιδείνωση της κλιματικής αλλαγής.

26. Το όνομα στο εν λόγω κοιτάσμα δόθηκε από το ομώνυμο υποθαλάσσιο όρος της περιοχής αυτής.

27.Η γνωστή και διαρκώς επαναλαμβανόμενη μέθοδος της Τουρκίας η οποία συνίσταται στην εντολή σε κάποιο από τα ωκεανογραφικά της σκάφη (Σισμίκ, Χόρα, Πίρι Ρέις κλπ.) να προβούν μονομερώς σε εξερεύνηση του υποθαλάσσιου χώρου του Αιγαίου, παραβιάζοντας σαφώς το δικαίωμα εξερεύνησης και όχι μόνον εκμετάλλευσης που έχει η Ελλάδα στην περιοχή αυτή λόγω της νησιωτικής υφαλοκρηπίδας του Αρχιπελάγους.

28.Πηγή: Κων. Περισσοράτης, Οι Υδρίτες και η Σημασία τους ως Καύσιμη Ύλη του Μέλλοντος. Το Ερευνητικό Πρόγραμμα "ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ", Ελληνική Γεώσφαιρα, Απρίλιος 2008, σελ. 13.

29.Το άρθρο 122 της Σύμβασης για το Δίκαιο της Θάλασσας ορίζει ως κλειστή ή ημίκλειστη θάλασσα: έναν κόλπο, λεκάνη ή θάλασσα που περιβάλλεται από δύο ή περισσότερα κράτη και συνδέεται με άλλη θάλασσα ή με ωκεανό με μια στενή λωρίδα ή που αποτελείται εξ ολοκλήρου ή κατ' εξοχήν από τις αιγιαλίτιδες ζώνες και τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες δύο ή περισσότερων κρατών. Βλ. επίσης, Γρ. Ι. Τσάλτα, Οι Θαλάσσιες Ζώνες Εθνικής Δικαιοδοσίας στα Δυτικά Βαλκάνια, οπ. προηγ. σελ., 119-142.

30. Η Σύνοδος αυτή είχε ως αντικείμενο της τη μελέτη των κινδύνων που δημιουργεί η αυξημένη ναυσιπλοΐα.

31.Το Κοίτασμα πετρελαίου του Πρίνου, βρίσκεται σε βάθος 2.500 μέτρων, <http://www.energean.com/content.php?version=gr&Section=5,25,44> . Το Κοίτασμα πετρελαίου της Νότιας Καβάλας, βρίσκεται σε βάθος 1.720μέτρων,<http://www.energean.com/content.php?version=gr&Section=5,25,45> . Το Κοίτασμα πετρελαίου του Πεδίου "Εψιλον", βρίσκεται σε βάθος 2.830 μέτρων,<http://www.energean.com/content.php?version=gr&Section=5,25,27> .

32.Για το ρόλο των νησιωτικών εδαφών στις θαλάσσιες οριοθετήσεις βλ. Van Dyke, J. M., Legal Status of Islands with Reference to Article 121 (3) of the UN Convention on the Law of the Sea, διαθέσιμο στο <http://seasteading.org/seasteading.org/localres/misc-articles/DykeLegalStatusOfIslands.html> .

33. ...συμπεριλαμβανομένων και των δύο νησιωτικών κρατών (Κύπρος - Μάλτα) και εξαιρουμένων για την περίπτωση των παράκτιων κρατών της Μαύρης Θάλασσας..

34.Βλ. αναλυτικότερα την Παγκόσμια Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών (Απόφαση 2749, XXV, 17 Δεκεμβρίου 1970), για τους βυθούς των θαλασσών και των ωκεανών έξω από τα όρια της εθνικής δικαιοδοσίας, η βασική φιλοσοφία της οποίας υλοποιήθηκε με τον αναλυτικό μηχανισμό που υιοθέτησε η Σύμβαση του Μοντέγκο Μπαϊν (1982), με το Μέρος ΧΙ.

35.Βλ. σχετικά Γρ. Ι. Τσάλτα, Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, Κοινή Κληρονομιά της Ανθρωπότητας, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα, 1986.

36.Βλ. σχετικό άρθρο 3 της Σύμβασης του 1982.

37.Η Τουρκία διαθέτει αιγιαλίτιδα ζώνη στη Μαύρη Θάλασσα και τις μεσογειακές της ακτές της τάξης των 12 ν.μ..

38.Πηγή: United Nations Division for Ocean Affairs, Table of claims to maritime jurisdiction (as at 28 May 2008), www.un.org/Depts/los/.../table_summary_of_claims.pdf .

39.Εκτός από τις διμερείς συμφωνίες στη μεσογειακή περιοχή, έχουμε παράλληλα και δύο οριοθετήσεις της υφαλοκρηπίδας μέσω Αποφάσεων του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, εκείνης ανάμεσα σε Τυνησία και Λιβύη (βλ. σχετική Απόφαση 24 Φεβρουαρίου 1982), αλλά και την οριοθέτηση ανάμεσα σε Λιβύη και Μάλτα (βλ. Απόφαση 3 Ιουνίου 1985).

40.Στην Αδριατική Θάλασσα έχει πάρει τη μορφή της ειδικής ζώνης προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος η οποία και αντιστοιχεί ουσιαστικά στην υπερκείμενη της ήδη οριοθετημένης υφαλοκρηπίδας των ενδιαφερομένων κρατών, θαλάσσια περιοχή. Ενώ, η Λιβύη κάνει χρήση ζώνης αλιείας της τάξης των 62 ν.μ. (βλ. αναλυτικά τον Πίνακα 3).

41.Η Κύπρος είναι το μοναδικό απέναντι, προς όλα τα άλλα, κράτος στην περιοχή της νότιο - ανατολικής Μεσογείου. Τα υπόλοιπα κράτη έχουν προβλήματα γειτνίασης σε επίπεδο κρατών με όμορες ακτές.

42.Η εν λόγω μέθοδος (μέση γραμμή) που αφορά κυρίως στην οριοθέτηση ανάμεσα σε κράτη με απέναντι ακτές, καθώς και η μέθοδος της γραμμής της ίσης απόστασης αναφορικά με τα κράτη με όμορες ακτές, περιλαμβάνεται και στο άρθρο 15 της Σύμβασης του Μοντέγκο Μπαϊν, περί οριοθέτησης της αιγιαλίτιδας ζώνης.

43.Το εύρος της υφαλοκρηπίδας είναι δυνατόν να επεκταθεί και πέραν των 200 ν.μ. μέχρι το εξωτερικό άκρο του υφαλοπλαισίου το οποίο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει συνολικά τα 350 ν.μ., σύμφωνα με το άρθρο 76 της Σύμβασης του Μοντέγκο Μπαϊν.

44.Βλ. αναλυτικά επίσης, Γρ. Ι. Τσάλτα, Υποθαλάσσιοι Φυσικοί Πόροι και Νοτιοανατολική Μεσόγειος. Προβλήματα Οριοθέτησης των Όμορων και Απέναντι Κρατών, στο Ι. Σεϊμένης (επιμέλεια), Η Μεσόγειος στον 21ο αιώνα, εκδ. Πανεπιστημίου Αιγαίου, Εργαστήριο Μεσογειακής Πολιτικής, Ρόδος, 2002, σελ. 33 -45.

45. Βλ σχετικά και σε συνδυασμό με το άρθρο 121, παρ.2 περί καθεστώτος των νησιών.

46.Τα εν λόγω κυριαρχικά δικαιώματα του παράκτιου κράτους συμπληρώνονται και από μια απαραίτητη σειρά δικαιωμάτων δικαιοδοσίας σχετικά με τη θάλασσα επιστημονική έρευνα και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, καθώς και την εγκατάσταση απαραίτητων για την εξόρυξη των φυσικών πόρων, τεχνητών νησιών (βλ. άρθρο 56 παρ. β και γ).

47.Βλ. κυρίως άρθρο 77 της Σύμβασης.

48.Πηγή Β., ?zt?rk, S. H., Ba?eren, The exclusive economic zone debates in the Eastern Mediterranean Sea and fisheries, Journal Black Sea/ Mediterranean Environment, Vol.14, 2008, σελ. 81.

49...ενώ επεικώς απαράδεκτη κρίνεται η εμφανής τοποθέτηση σύμφωνα με την οποία υπάρχουν δύο κράτη στην Κύπρο, όπου η πρόταση καθορίζει και τις αντίστοιχες ζώνες εθνικής δικαιοδοσίας του ψευδό-κράτους της βόρειας περιοχής του νησιού.

50.Βλ. σχετικά και αναλυτικότερα για το καθεστώς των γεωγραφικών μειονεκτούντων κρατών: J. Symonides, Geographically Disadvantaged States under the 1982 Convention on the Law of the Sea, 208 Hague Recueil, 1988 -V, σελ. 285 -407 και S. Vascianne, Landlocked and Geographically Disadvantage States in the International Law of the Sea, Clarendon Press, Oxford, 1990, καθώς και Γρ. Ι. Τσάλτα και Μ. Κλάδη-Ευσταθοπούλου, Το Διεθνές Καθεστώς των Θαλασσών και των Ωκεανών, οπ. προηγ. σελ. 419-425.

51.Βλ. παραγράφους 1, 3 και 4 του άρθρου 254, Μέρος XIII της Σύμβασης, όπου γίνεται λόγος για τη Θαλάσσια Επιστημονική Έρευνα και σε συνδυασμό με το άρθρο 249, παράγραφος 1 δ'.

52.Πηγή: Β., ?zt?rk, S. H., Ba?eren, The exclusive economic zone debates in the Eastern Mediterranean Sea and fisheries, Journal Black Sea/ Mediterranean Environment, Vol.14, σελ. 81, 2008 και σχετική γραμμική σύνθεση των συγγραφέων.

53.Τα άλλα δύο κράτη είναι η Βενεζουέλα και οι ΗΠΑ.

ΔΟΓΜΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΒΑΘΟΥΣ

Υπό Αντιστρατήγου ε. α. Χ. Αγγελοπούλου

Η Έννοια του Στρατηγικού Βάθους

Το 2001 εκδόθηκε σε ένα βιβλίο 600 περίπου σελίδων στην Τουρκική*, η ακαδημαϊκή πραγματεία του πανεπιστημιακού Καθηγητού Αχμέτ Νταβούτογλου (χωρίς να περιλαμβάνει οποιαδήποτε αναφορά σε βιβλιογραφία) με τίτλο **"Στρατηγικό Βάθος. Η Διεθνής Θέση της Τουρκίας"**

Η έννοια του **"Στρατηγικού Βάθους"** η οποία κατά τον Νταβούτογλου και θα πρέπει να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής συνοψίζεται στην έντονα προβαλλόμενη αντίληψη ότι η **αξία μιας χώρας στην παγκόσμια πολιτική σκηνή προδιαγράφεται από τη "γεωστρατηγική της θέση" και το "ιστορικό της βάθος"**.

Περαιτέρω, σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, η Τουρκία είναι προικισμένη με μοναδικό τρόπο και με τα δύο.

Πρώτον, λόγω της θέσεώς της και ειδικότερα λόγω ελέγχου των Στενών, αποτελεί κεντρική χώρα-κλειδί μεταξύ περιοχών ιδιαίτερα σημαντικών γεωστρατηγικών επιρροών.

Δεύτερον, λόγω της κληρονομιά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας που κάποτε ένωνε τον μουσουλμανικό κόσμο η σημερινή Τουρκία έχει τη δυνατότητα να καταστεί μια μουσουλμανική περιφερειακή δύναμη.

Έτσι σύμφωνα με το όραμα αυτού του "νέο-οθωμανισμού" η Τουρκία πρέπει να προχωρήσει και πέραν από την από της εποχής του Κεμάλ εφαρμοζόμενη εξωτερική πολιτική, η οποία έδινε υπερβολική έμφαση στις σχέσεις με τη Δύση (που σήμερα κυριολεκτείτε ως ΕΕ και ΗΠΑ) και να **αναπτύξει πολλαπλούς γεωστρατηγικούς άξονες και προς την Ανατολή** απευθυνόμενη στον αραβομουσουλμανικό κόσμο αλλά και προς την Ρωσία στην έκταση που εξυπηρετούνται τα συμφέροντα της τα οποία προς την κατεύθυνση αυτή είχαν για πολλά χρόνια παραμεληθεί.

Το βιβλίο του Νταβούτογλου και ότι αυτό αντιπροσώπευε **δεν έτυχε ιδιαίτερας προσοχής** με τη κυκλοφορία του το 2001 από τους πολιτικούς και στρατηγικούς αναλυτές ακόμη και στην Τουρκία αφού θεωρήθηκε ότι εκφράζει μόλις κάτι περισσότερο από οραματισμούς ενός ακαδημαϊκού με σαφή ισλαμικό προσανατολισμό.

Φαίνεται ότι οι μέχρι τότε συγκυρίες δεν ευνοούσαν ακόμη την αποδοχή του Δόγματος του νέο-οθωμανισμού παρά το ότι η νέα αυτή τάση είχε στην ουσία εμφανισθεί με την πολιτική του μετριοπαθή ισλαμιστή πρωθυπουργού (και μετέπειτα προέδρου) Τουργκούτ Οζάλ (1983-1993) που προσπάθησε να προωθήσει ένα είδος **"τούρκο-ισλαμικής" συνεργασίας με βάση την εθνική-θρησκευτική συγγένεια** πλην όμως οι μετέπειτα Κεμαλικές κυβερνήσεις έμειναν προσκολλημένες στον

δυτικόστροφο προσανατολισμό της Τουρκικής Εξωτερικής Πολιτικής και η προσπάθεια του Οζάλ έμεινε χωρίς συνέχεια.

Τα δεδομένα όμως αλλάζουν και στις Τουρκικές Εθνικές Εκλογές του Νοεμβρίου του 2002 το νεοϊδρυθέν Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) με πρόεδρο τον Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν κερδίζει τις εκλογές.

Η ώρα εμφάνισης στο πολιτικό προσκήνιο του μέχρι τότε ακαδημαϊκού καθηγητού αλλά αφοσιωμένου μουσουλμάνου και έγκυρου μελετητή των Διεθνών Σχέσεων Αχμέτ Νταβούτογλου είχε φτάσει.

Το ακαδημαϊκό έργο του Νταβούτογλου - μέχρι τότε είχε εκδώσει πέντε βιβλία από το 1994 μέχρι το 2001- φανερώνει ένα σοβαρό ακαδημαϊκό υπόβαθρο χωρίς αντιγραφές με ξεκαθαρισμένες και σταθερές απόψεις οι οποίες μάλιστα θέτουν επανειλημμένως σε αμφισβήτηση και το Κεμαλικό και το Αμερικανικό Δόγμα.

Απολαμβάνοντας την αναγνώριση και εμπιστοσύνη του πρωθυπουργού Ερντογάν και του Υπουργού Γκιουλ - αμφότεροι τον αποκαλούν **Hoja(δάσκαλο)**- αναλαμβάνει σύντομα **πρώτος τη τάξει σύμβουλος του πρωθυπουργού** σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και γίνεται ο **"άνθρωπος πίσω από την θεωρία"** μιας νέας τουρκικής εξωτερικής πολιτικής ή όπως ορισμένοι τον αποκαλούν **"ο Κίσινγκερ"** της Τουρκίας..

Από την θέση του πρώτου συμβούλου ο Νταβούτογλου επιχειρεί σταδιακά την μετάλλαξη της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής με βάση το δικό του δόγμα του Στρατηγικού Βάθους. Είναι χαρακτηριστικό ότι με την έγκριση του Ερντογάν μεταφέρθη το μεγαλύτερο μέρος του στρατηγικού σχεδιασμού από το Υπουργείο Εξωτερικών στο πρωθυπουργικό γραφείο το οποίο και καθίσταται έτσι το κύριο κέντρο σχεδιασμού και κατευθύνσεως της εξωτερικής πολιτικής.

Στην εξέλιξη, τον Μάιο του 2009 ο Νταβούτογλου **αναλαμβάνει Υπουργός Εξωτερικών**, μια από τις σπάνιες φορές που η νευραλγική αυτή θέση στην Τουρκία ανατίθεται σε εξωκοινοβουλευτικό Υπουργό και μάλιστα ακαδημαϊκό.

Είναι φανερό ότι η αναβάθμιση του Νταβούτογλου στην ηγεσία της τουρκικής διπλωματίας είχε σχέση με την υλοποίηση του δόγματος του Στρατηγικού Βάθους τον σχεδιασμό και τις βάσεις του οποίου έθεσε ο ίδιος από τη θέση του πρώτου πρωθυπουργικού συμβούλου σε θέματα εξωτερικής πολιτικής.

Δεδομένης πάντα της **ιδιομορφίας των σχέσεων Πολιτικής εξουσίας και Στρατού** στην Τουρκία είναι φανερό ότι η χάραξη της εξωτερικής πολιτικής εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από **συναινέσεις που ενίοτε δύσκολα γεφυρώνονται** και κατά συνέπεια θα ήταν υπερβολή να υποστηριχθεί ότι η επιρροή Νταβούτογλου και η εφαρμογή του δόγματος του Στρατηγικού Βάθους υπαγορεύουν την κάθε δραστηριότητα της τουρκικής εξωτερικής

πολιτικής.

Παρά ταύτα, αναλύοντας στην έκταση του δυνατού το Δόγμα του Στρατηγικού Βάθους είτε εξ όσων είναι μέχρι σήμερα γνωστά από το ομώνυμο βιβλίο είτε από άλλα δημοσιεύματα (άρθρα, συνεντεύξεις κ.λ.π.) κυρίως του Νταβούτογλου, αλλά και την σημειούμενη στην πράξη διπλωματική δραστηριότητα της Τουρκίας στην περιφέρειά της, αβίαστα διαπιστώνεται ότι το αποτύπωμα του δόγματος του Στρατηγικού Βάθους στη σύγχρονη τουρκική εξωτερική πολιτική είναι **αναντίρρητα ευδιάκριτο**.

Αναλύοντας το Δόγμα του Στρατηγικού Βάθους κατά τον Αχμέτ Νταβούτογλου

Επιχειρώντας να αναλύσει κανείς μερικά μόνο κύρια σημεία του Δόγματος του Στρατηγικού Βάθους κυρίως απ' ότι ο Αχμέτ Νταβούτογλου κατά καιρούς έχει δημοσιεύσει (1), θα μπορούσε να σταθεί σε ορισμένες χαρακτηριστικές θέσεις που κατά τον εμπνευστή δικαιολογούν τον ρόλο της Τουρκίας σαν μια **περιφερειακή δύναμη πολύ πέραν από τον ρόλο του περιφερειακού εταίρου της Δύσης**.

Η Γεωστρατηγική Θέση της Τουρκίας και η Ιστορική της Κληρονομιά κατά το Δόγμα του Στρατηγικού Βάθους

Η Τουρκία είναι μια μεγάλη χώρα στο κέντρο της **Αφρο-Ευρασίας (Αφρική-Ευρώπη-Ανατολή)** η οποία διαθέτει πολλαπλή περιφερειακή γεωγραφική και πολιτική ταυτότητα που επιτρέπουν να **επίσσεται ταυτόχρονα σε πολλές περιοχές** που σημαίνει ότι αποτελεί μια περιοχή επιρροής του αμέσου περιβάλλοντός της.

Υπό αυτή την έννοια κατέχει μια **κεντρική βέλτιστη θέση** αφού είναι μια χώρα ανατολική και ευρωπαϊκή ενώ ευρίσκεται και εγγύς της Αφρικής μέσω της Ανατολικής Μεσογείου. Κατά συνέπεια δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε ως "γέφυρα" που συνδέει δύο σημεία, ούτε ως σύνορο, ούτε τέλος σαν συνηθισμένη χώρα που βρίσκεται στην παρυφή του μουσουλμανικού κόσμου και της Δύσης αλλά σαν κεντρική χώρα κλειδί στην περιοχή της.

Το ίδιο συμβαίνει αν την εξετάσουμε και από πλευράς ιστορίας και πολιτικής κληρονομιάς αφού **κατά τη διάρκεια της οθωμανικής αυτοκρατορίας η Τουρκία απέκτησε ένα πληθυσμιακό δυναμισμό** μέσω των μεταναστών από γειτονικές περιοχές των Βαλκανίων, του Καυκάσου, της Μέσης Ανατολής, του Ιράκ και της Κεντρικής Ασίας συναντήθηκαν κάτω από την ομπρέλα του τουρκικού πολιτισμού και εναρμονίσθηκαν με αυτόν.

Οι Αρχές της Νέας Εξωτερικής Πολιτικής της Τουρκίας

Από το 2002 η Τουρκία οικοδομεί μια νέα εξωτερική πολιτική υπό το πρίσμα της νέας αυτής θεώρησης που εκπορεύεται από την γεωγραφική της θέση και το

ιστορικό της δυναμικό και η οποία **βασίζεται σε πέντε αρχές**:

Πρώτη Αρχή :

Ισορροπία μεταξύ ασφάλειας και δημοκρατίας

Εάν τούτο δεν είναι δυνατόν δεν μπορεί μια χώρα να εξασφαλίσει την επιρροή στο περιβάλλον της. Η ασφάλεια προς τους πολίτες δεν μπορεί να είναι σε βάρος των ελευθεριών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η Τουρκία από το 2002 επιδιώκει να προωθήσει τις πολιτικές ελευθερίες χωρίς όμως να υποσκάψει την εθνική ασφάλεια

Δεύτερη Αρχή :

Πολιτική μηδενικών προβλημάτων προς τους γείτονες της Τουρκίας.

Τα ιστορικά προβλήματα και οι συγκρουσιακές καταστάσεις με τις γειτονικές χώρες και κυρίως την Μέση Ανατολή και τον Καύκασο εμποδίζουν τον εκσυγχρονισμό της χώρας και κατά συνέπεια θα πρέπει να μηδενιστούν.. Εξάλλου η αστάθεια που επικρατεί στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων στην Μέση Ανατολή και τον Καύκασο επιβάλλουν την προσέγγιση μεταξύ των ομόρων χωρών που ευνοούν τις περιφερειακές συμμαχίες προς αμοιβαίο όφελος.

Τρίτη Αρχή :

Ανάπτυξη Σχέσεων με τις γειτονικές περιοχές και πέραν αυτών.

Η ανάπτυξη των σχέσεων της Τουρκίας με τις γειτονικές της χώρες σε Μέση Ανατολή, Καύκασο και Κεντρική Ασία αλλά και την Ρωσία καθώς και η Ευρωπαϊκή της σχέση της δίνουν την δυνατότητα "ειρηνικού διαμεσολαβητή" για την γεφύρωση των μεταξύ των διαφορών και εξάλειψη των συγκρούσεων.

Τέταρτη Αρχή :

Πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική.

Οι σχέσεις της Τουρκίας με άλλους **παγκόσμιους πρωταγωνιστές** πρέπει να είναι συμπληρωματικές και όχι ανταγωνιστικές.

Μια τέτοια πολιτική αναφερομένη στις στρατηγικές σχέσεις της Τουρκίας με τις ΗΠΑ μέσω των διμερών δεσμών και του ΝΑΤΟ, τη διαδικασία ένταξης στην ΕΕ, την καλή γειτονία με την Ρωσία και την πολιτική της στην Κεντρική Ασία με το Ιράν, αποτελεί ένα αναπόσπαστο μέρος μιας σταθερής πολιτικής που **εξυπηρετεί και συμπληρώνει την μια με την άλλη**.

Πέμπτη Αρχή :

Ρυθμική Διπλωματία.

Επιτυγχάνεται με την έντονη και συνεχή δραστηριοποίηση της τουρκικής διπλωματίας σε διεθνείς οργανισμούς, φόρα και άλλες δραστηριότητες τις οποίες και επιδιώκει να οργανώνει ή φιλοξενεί είτε αφορούν άμεσα τα εθνικά της συμφέροντα είτε και όχι προκειμένου να συμμετάσχει ή έστω να δηλώνει παρουσία σε ζητήματα παγκοσμίου ενδιαφέροντος.

Με τον τρόπο αυτόν εξυπηρετεί και τα άμεσα συμφέροντά της και επιδιώκει να δημιουργεί την εικόνα μιας υπεύθυνης χώρας η οποία παρέχει τάξη και ασφάλεια στην περιοχή.

Η εφαρμογή του "Στρατηγικού Βάθους" και τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα

Προς Ανατολάς

Ίσως το κύριο χαρακτηριστικό του δόγματος του "Στρατηγικού Βάθους" είναι το **άνοιγμα της Τουρκίας προς ανατολάς** χωρίς βέβαια να παραλείπεται η σημασία της Δύσης (ΗΠΑ, ΕΕ) με προϋπόθεση όμως την κατά το δυνατό μικρότερη εξάρτηση απ αυτήν.

Έτσι η Τουρκική εξωτερική πολιτική δραστηριοποιείται κυρίως προς τον αραβομουσουλμανικό κόσμο σε ένα **πολλαπλό ρόλο άλλοτε διαμεσολάβησης και διακανονισμού, άλλοτε οικονομικών συνεργασιών και άλλοτε ακόμη και πολιτιστικών δραστηριοτήτων** με απώτερο γεωπολιτικό στόχο την απόκτηση κυρίως γοήτρου και επιρροής στον ευρύτερη περιοχή **αντάξια μιας περιφερειακής δύναμης επιδιώκοντας ταυτόχρονα την εξυπηρέτηση των εθνικών συμφερόντων της.**

Κεντρική Ασία, Καύκασος και ασφαλώς η Μέση Ανατολή αποτελούν από το 2002 μέχρι σήμερα τις προς Ανατολάς περιοχές εφαρμογής του Δόγματος "Στρατηγικού Βάθους" με μια σειρά δραστηριοτήτων ορισμένες των οποίων μάλιστα εθεωρούντο μέχρι πρόσφατα **εκτός συζήτησης** από τους στρατηγικούς και πολιτικούς αναλυτές πολλοί από τους οποίους πιστεύουν ότι οι προς ανατολάς χώρες προς τις οποίες απευθύνονται τα ανοίγματα της Τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, για διαφορετικούς λόγους η καθεμία, **ανταποκρίνονται κατά κανόνα θετικά** αφού όπως λίαν προσφυώς ελέχθη **"ότι για την Τουρκία αποτελεί Στρατηγικό Βάθος για τους άλλους αποτελεί ευκαιρία"**.

Πολιτική καλών σχέσεων με την Συρία

Το 2003 η Τουρκία παραμερίζει τις επί σειρά ετών διαφορές της με την Συρία (εδαφικές διαφορές, προσάρτηση της Αλεξανδρέττας το 1939, ζήτημα υδάτων του Τίγρη και Ευφράτη, ειδικές σχέσεις Συρίας-Ισραήλ, υποστήριξη PKK από την Δαμασκό) και υπογράφει στην Άγκυρα μια σειρά διμερών συμφωνιών στους τομείς του εμπορίου, του τουρισμού και της εκπαίδευσης για να ακολουθήσουν συμφωνίες για μία κοινή πολιτική σ' ότι αφορά τις **μεθοριακές διενέξεις και το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός κουρδικού κράτους.**

Το 2005, παρά τις **εντονότατες αντιδράσεις των ΗΠΑ** ο Τούρκος πρόεδρος επισκέπτεται την Δαμασκό και ο πρόεδρος Άσσαντ της Συρίας δηλώνει, **" Η νατοϊκή Τουρκία είναι διατιθεμένη να υψώσει το ανάστημά της απέναντι στις ΗΠΑ"**.

Το 2009 ο Ερντογάν δηλώνει ότι η Τουρκία είναι

έτοιμη να **αναλάβει διαμεσολαβητικό ρόλο μεταξύ Ισραήλ και Συρίας** για μια **ειρηνευτική συμφωνία με το Ισραήλ** και συζητά με τον πρόεδρο Άσσαντ το θέμα της αποχώρησης των Ισραηλινών από τα κατεχόμενα αραβικά εδάφη συμπεριλαμβανομένων και των υψωμάτων Γκολάν

Προς την κατεύθυνση του Ιράκ-Κουρδικό

Τα ανοίγματα της Τουρκίας προς το Ιράκ και η προσπάθειά της να επηρεάσει τα εκεί συμβαίνοντα αποτελεί μια από τις προτεραιότητες του Δόγματος του Στρατηγικού Βάθους αφού **το Κουρδικό θεωρείται αναμφισβήτητο ένα από τα κύρια εθνικά προβλήματα της Τουρκίας.** Η κατά τον Νταβούτογλου πολιτική της Τουρκίας σήμερα σ' ότι αφορά το Ιράκ(2) είναι **"Βοήθεια για την παγίωση και νομιμοποίηση της Ιρακινής κυβέρνησης όπως επίσης και η δημιουργία προϋποθέσεων ώστε το Ιράκ να μην αποτελεί μόνο μια αμερικανική υπόθεση αλλά ένα διεθνές θέμα το οποίο και θα πρέπει να αντιμετωπισθεί εντός του πλαισίου του ΟΗΕ"**.

Η παραπάνω θέση περιλαμβάνει πολύ περιεκτικά δύο αλληλένδετες επιδιώξεις της Τουρκίας. Η παγίωση της νομιμότητας της Ιρακινής κυβέρνησης η οποία έχει σχέση προφανώς με ένα ενιαίο Ιράκ και απομακρύνει την ανεξαρτητοποίηση των Κούρδων και τη δημιουργία Κουρδικού κράτους που για αυτονόητους λόγους δεν επιθυμεί η Τουρκία. Μέσα στο παραπάνω πλαίσιο θα επιδιωχθεί και η αντιμετώπιση του PKK σε συνδυασμό πάντα και με την αντιμετώπιση του Κουρδικού στο εσωτερικό της Τουρκίας.

Η αποδυνάμωση της αμερικανικής επιρροής εξ άλλου συμφέρει την Τουρκία και διότι επηρεάζει το Κουρδικό αφού οι Αμερικανοί στο παρελθόν φαίνεται ότι είχαν αναλάβει ορισμένες δεσμεύσεις προς τους Κούρδους σε αντάλλαγμα της συμμετοχής τους στον πόλεμο κατά του Σαντάμ και δεύτερον διότι με την διεθνοποίηση του προβλήματος του Ιράκ η Τουρκία διευκολύνεται απαλλαγμένη από την άμεση επιρροή της Αμερικής στο να διεισδύσει στο Ιράκ σε εφαρμογή του δόγματος του Στρατηγικού Βάθους.

Σε εφαρμογή των παραπάνω:

Κατά τη διάρκεια του πολέμου του 2003 (Μάρτιος) η Τουρκία δεν επιτρέπει στις ΗΠΑ να χρησιμοποιήσουν την στρατιωτική Βάση του Ινσιρλίκ για την υποστήριξη ενός άξονα εισβολής προς το Βόρειο Ιράκ ενώ με το πέρας του πολέμου αντιδρά έντονα στη δημιουργία ανεξάρτητης κουρδικής περιοχής ενώ παρουσιάζεται ανοικτά ως προστάτιδα των τουρκικών μειονοτήτων στο Κίρκους και Μοσούλη .

Το 2004 η Τουρκία αναθεωρεί την στάση της και επιτρέπει την χρησιμοποίηση της βάσης Ινσιρλίκ για να διευκολυνθούν οι επιχειρήσεις προς το Ιράκ και Αφγανιστάν. Το πιθανότερο, το αντάλλαγμα υπήρξε **η διατήρηση των Κουρδικών περιοχών σε μια ημιανεξάρτητη μορφή** οι οποίες όμως εξακολουθούν να αποτελούν ορμητήριο του PKK και κατά συνέπεια **το Κουρδικό παραμένει καταλύτης στις σχέσεις Τουρκίας και ΗΠΑ**

Ταυτόχρονα η Τουρκία επιδιώκει να αντιμετωπίσει το PKK χρησιμοποιώντας πολιτικές συνεργασίας, διαπραγματεύσεων με όλους τους εμπλεκόμενους ή και ακόμη στρατιωτικής δράσης κατά του PKK όπως :

Διεξάγοντας στρατιωτικές χερσαίες επιχειρήσεις μέσα στο Βόρειο Ιράκ (Φεβ 2008) και συχνές αεροπορικές προσβολές (τελευταία τον Μάιο του 2009)

Συνεργαζόμενη με την Συρία και το Ιράν για κοινή αντιμετώπιση του προβλήματος εκμεταλλευόμενη την πολιτική των καλών σχέσεων που αναπτύσσει με τις χώρες αυτές .

Διαπραγματευόμενη με το επίσημο Ιράκ (Πρόεδρος Ταλαμπανί) και επιδιώκοντας ανάπτυξη καλών σχέσεων με το ημιавтоνομο Κουρδικό κράτος (Πρόεδρος Μπαρζανί)

Πρόσφατα μετά την εκφρασθείσα αρχική πρόθεση του προέδρου των ΗΠΑ Μπάρακ Ομπάμα για σταδιακή αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων από το Ιράκ ο πρόεδρος Γκιούλ επισκέπτεται τον Μάρτιο 2009 την Βαγδάτη και συμφωνεί με την ιρακινή ηγεσία για μια στρατηγική συμμαχία των δύο πλευρών συμπεριλαμβανομένης και της αντιμετώπισης του PKK ώστε ο πρόεδρος του Ιράκ Ταλαμπανί δηλώνει χαρακτηριστικά **"το PKK ή θα εγκαταλείψει τα όπλα ή το Ιράκ"**.

Στρατηγικό Βάθος στον Καύκασο

Η εφαρμογή της Στρατηγικής Βάθους στην περιοχή του Καυκάσου φαίνεται να έχει σαν κύριο σκοπό την μείωση της ρωσικής επιρροής και την μεγιστοποίηση της εκεί τουρκικής παρουσίας με ότι αυτό συνεπάγεται.

Βαθμιαία Αποκατάσταση Σχέσεων με την Αρμενία

Ίσως το πιο εντυπωσιακό άνοιγμα της Τουρκίας να αποτελεί η προσπάθεια εξομάλυνσης των σχέσεων με την Αρμενία.

Η μακρόχρονη διαμάχη των δύο χωρών για το ζήτημα της **γενοκτονίας των Αρμενίων** (1915-1917) οδήγησε από το 1991 σε διακοπή των διπλωματικών σχέσεων. Το 1993 η Τουρκία έκλεισε τα σύνορά της με την Αρμενία προς υποστήριξη του Αζερμπαϊτζάν που βρισκόταν σε πόλεμο με την Αρμενία για το θύλακα του Ναγκόρνο Καραμπάχ.

Από το 2006 η Τουρκία αρχίζει μια προσπάθεια προσέγγισης της Αρμενίας με διπλωματικές μεσολαβητικές πρωτοβουλίες για την επίλυση του προβλήματος του θύλακα του Ναγκόρνο Καραμπάχ μεταξύ Αρμενίας και Αζερμπαϊτζάν. Το Σεπτέμβριο 2009 η Τουρκία υπογράφει συμφωνία με την Αρμενία, η οποία προνοεί για την αποκατάσταση διπλωματικών σχέσεων αλλά και τη συνεργασία σε πλαίσιο διμερών σχέσεων, διαδικασιών που προβλέπεται καταλήξουν στο άνοιγμα των συνόρων. Στις 10 Οκτωβρίου 2009 υπογράφηκε στη Ζυρίχη παρουσία

και της αμερικανίδας ΥΠΕΞ το σχετικό πρωτόκολλο .

Αξιοσημείωτο εξ άλλου είναι ότι η συμφωνία προβλέπει και τη συγκρότηση μιας μικτής επιτροπής ιστορικών η οποία θα ερευνήσει σε βάθος το θέμα των σφαγών των Αρμενίων που βρίσκεται στο επίκεντρο των διαφορών των δύο χωρών.

Την συμφωνία με την Αρμενία χαιρέτησαν ως σημαντικό θετικό βήμα τόσο οι ΗΠΑ όσο και η ΕΕ. Από την άλλη πλευρά όμως οι Αζέροι διαμαρτυρήθηκαν στους Τούρκους για "βαριά σκιά στις αδελφικές σχέσεις Άγκυρας - Μπακού", με αποτέλεσμα ο Ερντογάν να ξεκαθαρίσει πως **τα σύνορα με την Αρμενία δεν θα ανοίξουν αν δεν λυθεί το πρόβλημα του Καραμπάχ**.

Μεσολάβηση στην Ρώσο-Γεωργιανή κρίση

Γεωργία και Τουρκία έχουν αναπτύξει στενή συνεργασία στον ενεργειακό τομέα (αγωγός BTC Μπακού-Τιφλίδας-Τσεϊχάν) αλλά και στον αμυντικό τομέα, με κοινές στρατιωτικές ασκήσεις και πώληση αμυντικού υλικού.

Η Τουρκία αναδείχθηκε ο δεύτερος, μετά τη Ρωσία, οικονομικός εταίρος της Γεωργίας, παρέχοντας και οικονομική βοήθεια

Η πρόσφατη Ρώσο-Γεωργιανή κρίση εξ άλλου έδωσε μια άλλη ευκαιρία στην Τουρκική διπλωματία να επιχειρήσει να παίξει και πάλι το ρόλο του διαμεσολαβητή στην περιοχή.

Η κυβέρνηση Ερντογάν προσπάθησε να δρομολογήσει διαρκούσης της κρίσης, ένα Σχέδιο Σταθεροποίησης και Συνεργασίας στον Καύκασο που προέβλεπε και τη συνεργασία της Ρωσίας το οποίο όμως δεν ευοδώθηκε, το πιθανότερο διότι συνάντησε την επιφυλακτικότητα της Ουάσιγκτον.

Μέση Ανατολή - Ισραήλ και Παλαιστινιακό

Οι σχέσεις Τουρκίας και Ισραήλ σε συνδυασμό με το Παλαιστινιακό περνούν περιόδους **ακραίων διακυμάνσεων**.

Η πολυπλοκότητα των προβλημάτων της Μέσης Ανατολής και η ανάγκη της Τουρκίας να ισορροπήσει μεταξύ του δυτικόστροφου Ισραήλ και του Αραβομουσουλμανικού κόσμου μειώνει την αποτελεσματικότητα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής του Στρατηγικού Βάθους στην περιοχή παρά το έντονο ενδιαφέρον και την δραστηριότητα που καταβάλλεται .

Το 2004 κατά την διάρκεια της δεύτερης Παλαιστινιακής Ιντιφάντας (2000-2005) και την εμφανή υποστήριξη της Χαμάς από την Τουρκία, ο Ερντογάν εμφανώς απομακρύνεται από την παραδοσιακή φιλοισραηλινή πολιτική των κεμαλικών κυβερνήσεων και αποκαλεί το Ισραηλινό κράτος "τρομοκράτη" μετά την δολοφονία του ιδρυτή της Χαμάς Σεΐχη Αχμέτ Γιασίν.

Σαν αποτέλεσμα οι Τούρκο-Ισραηλινές σχέσεις περνούν μια περίοδο κρίσεως. Αργότερα όμως με την μεσολάβηση και των ΗΠΑ, μια σειρά σημαντικών οικονομικών και στρατιωτικών συμφωνιών μέχρι και τις αρχές του 2005 αποκαθιστούν τις διαταραχθείσες σχέσεις.

Από το 2005 και μετά η Τουρκία, εκδηλώνεται ανοικτά υπέρ της Χεζμπολάχ και της Χαμάς τις οποίες προσπαθεί να αναβαθμίσει ως συνομιλητές του Ισραήλ και επισύρει όχι μόνο τις αντιδράσεις του Ισραήλ αλλά και της Δύσης γενικότερα.

Η πολιτική του τεντωμένου σχοινιού προς το Ισραήλ κορυφώθηκε κατά τη διάρκεια της κρίσεως της Γάζας στις αρχές του 2009 όπου η Τουρκία εκδηλώνεται σαφώς υπέρ της Χαμάς.

Χαρακτηριστική η φραστική έκρηξη του Ερντογάν στο Νταβός κατά του Ισραηλινού πρωθυπουργού Πέρες όπου η επιθετικότητα του φαίνεται ότι ξεπέρασε τα όρια αφού πολύ σύντομα η Άγκυρα προσπάθησε να αναθεωρήσει και να περιορίσει στο ελάχιστο δυνατό την ζημιά που υπέστησαν οι Τουρκο-Ισραηλινές σχέσεις

Ωστόσο είναι φανερό ότι και η Δύση γενικά έχει δυσανεστηθεί και οι παραδοσιακές καλές σχέσεις του κεμαλικού κατεστημένου και ιδιαίτερα των στρατιωτικών με το Ισραήλ έχουν διαχρονικά υποστεί σημαντική φθορά χωρίς να έχει επιτευχθεί τίποτε το αξιόλογο υπέρ των Παλαιστινίων.

Προς την Κεντρική Ασία και το Ιράν

Περιφερειακή δύναμη και ιστορικά ανταγωνιστική της Τουρκίας κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου το Ιράν απετέλεσε και αυτό στόχο του Στρατηγικού Βάθους στην Κεντρική Ασία. Το 2004 κατά την επίσκεψη Ερντογάν στην Τεχεράνη οι δύο χώρες υπέγραψαν ένα σχέδιο πολυδιάστατης συνεργασίας που περιελάμβανε μια σειρά από οικονομικές συμφωνίες και μια κοινή δέσμευση για συνεργασία σε θέματα ασφάλειας και κοινή στρατιωτική δράση στα πλαίσια της αντιμετώπισης του PKK. όπως άλλωστε και μεταξύ Τουρκίας και Συρίας.

Το πλέον ενδιαφέρον όμως είναι ότι η Τουρκία, αρχικά, υπεραμύνθηκε του δικαιώματος του Ιράν για ανάπτυξη ειρηνικού πυρηνικού προγράμματος παρά την κρίση που είχε ξεσπάσει διεθνώς αναφορικά με τις παραβάσεις της Συνθήκης Μη Διάδοσης Πυρηνικών Όπλων από το Ιράν. Στη συνέχεια όμως, μετά από τις πιέσεις των ΗΠΑ και ΕΕ, η κυβέρνηση Ερντογάν άρχισε να μεταβάλλει την στάση της και το 2006 άσκησε διπλωματικές πιέσεις και έκανε έκκληση στο Ιράν για την υιοθέτηση μιας μετριοπαθούς και επιδεκτικής σε διπλωματικές διαπραγματεύσεις προσεγγίσεις του πυρηνικού προγράμματος.

Περαιτέρω Τεχεράνη και Άγκυρα προχώρησαν σε σημαντικές πολιτισμικές και οικονομικές επαφές και συμφωνίες ουσιαστικότερη των οποίων ήταν το 2008 κατά την επίσκεψη του Ιρανού πρόεδρου Αχμαντινεζάντ στην Τουρκία η εξασφάλιση εξαγωγών πετρελαίου και φυσικού αερίου από το Ιράν.

Ανταγωνισμός αλλά και συνεργασία με Ρωσία

Με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης η τουρκική εξωτερική πολιτική προς την Ρωσική Ομοσπονδία περνά από τον ρόλο ανάσχεσης και απομόνωσης του κομμουνισμού και εκείνον της **ανταγωνιστικής περιφερειακής δύναμης**.

Σαν αποτέλεσμα, λόγω της συγκρούσεως των συμφερόντων σε περιοχές κοινού ενδιαφέροντος Τουρκία και Ρωσία έχουν οδηγηθεί ενίοτε σε εντάσεις παρά τις εκατέρωθεν προσπάθειες για την ανάπτυξη και διατήρηση ομαλών σχέσεων.

Με την ανάληψη της εξουσίας από τον Πούτιν και τον σκεπτικισμό του για την Δύση η Τουρκία βρήκε την ευκαιρία να προσφερθεί ως **ισχυρός περιφερειακός εταίρος** και να αναπτύξει μια στενή συνεργασία σε θέματα οικονομίας και ασφάλειας και δεσμεύθηκαν να συνεργασθούν για τη δημιουργία μιας νέας τάξεως πραγμάτων στην Ευρασία ίδια σ' ότι αφορά τα αποσχιστικά κινήματα και την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας. Παράλληλα όμως εμφανίζεται να ανταγωνίζεται και κατά περιεργό τρόπο ταυτόχρονα να συνεργάζεται με την Μόσχα σε θέματα ενεργείας στην περιοχή όπως με τον αγωγό Τσεϊχάν-Τιφλίδα-Μπακού που ολοκληρώθηκε το 2007 και πρόσφατα τον αγωγό Nabucco δυτικών συμφερόντων και με την Ρωσία την ανάπτυξη του αγωγού South Stream .

Προς την Δύση

Παρά την στροφή της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής προς ανάλυση σε εφαρμογή του Στρατηγικού Βάθους **θα ήταν σφάλμα να θεωρηθεί ότι η σημερινή αποστασιοποίηση της Τουρκίας από τη Δύση σημαίνει ότι εγκαταλείπει αναντικατάστατα δυτικά ερείσματα της όπως το NATO και έχει θέσει σε αμφισβήτηση τις καλές της σχέσεις με τις ΗΠΑ**.

Είναι γεγονός ότι οι σχέσεις ΕΕ και Τουρκίας δεν βρίσκονται σήμερα στο καλύτερο δυνατό σημείο. Η κυβέρνηση Ερντογάν είχε αρχικά καταστήσει την ένταξη στην ΕΕ στόχο με υψηλή εθνική προτεραιότητα υπολογίζοντας εκτός των άλλων ότι οι αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στο εσωτερικό της Τουρκίας λόγω της ενταξιακής διαδικασίας θα οδηγούσε και στην αποδυνάμωση του κεμαλικού κατεστημένου.

Η αντίθεση όμως των κοινοτικών εταίρων και ιδία της Γερμανίας και Γαλλίας μαζί με την μεταστροφή της τουρκικής κοινής γνώμης οδηγούν την τουρκική κυβέρνηση σε έναν ευρωσκεπτικισμό τον οποίον φαίνεται ότι συμμερίζεται όλο και περισσότερο η παραδοσιακά υποστηρίζουσα τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό στρατιωτική ηγεσία.

Τα Βαλκάνια

Τα Βαλκάνια φαίνεται να ευρίσκονται σε σχετικά

χαμηλή θέση στις προτεραιότητες του Στρατηγικού Βάθους ίσως διότι ο προσανατολισμός του συνόλου σχεδόν των Βαλκανικών χωρών προς την Ευρω-ατλαντική Δύση δεν παρουσιάζει πρόσφορο έδαφος για ανάπτυξη περιφερειακών πρωτοβουλιών στην Άγκυρα.

Παρά ταύτα η Τουρκία κάνει αισθητή την παρουσία της σε ασταθείς ακόμη περιοχές των Βαλκανίων όπως της Βοσνίας Ερζεγοβίνης και του Κοσσόβου και των Σκοπίων ενώ δεν χάνει ευκαιρία να παρουσιάζεται ως προστάτης των μουσουλμανικών μειονοτήτων στην περιοχή συμπεριλαμβανομένης βεβαίως και αυτής της Ελλάδος.

Ελληνοτουρκικά

Είναι χαρακτηριστικές οι θέσεις Νταβούτογλου στο βιβλίο του "Στρατηγικό Βάθος" αναφορικά με το Αιγαίο.

"Σήμερα, είναι γνωστά πλέον τα αποτελέσματα της στρατηγικής ολιγορίας για το ότι δεν τέθηκαν υπό έλεγχο τα νησιά του Αιγαίου και εγκαταλείφθηκαν μετά τον Β'ΠΠ. **Την στιγμή που η Τουρκία κρατά τον σφυγμό του μαλακού υπογαστρίου της Ρωσίας μέσω Στενών, η Ελλάδα έχει αποκτήσει στρατηγικά πλεονεκτήματα απέναντι στην Τουρκία μέσω των νησιών του Αιγαίου**" και συνεχίζει "....ο χώρος στον οποίο η Τουρκία βρίσκεται κοντά σε πόλεμο περισσότερο από κάθε άλλη περίπτωση είναι τα νησιά του Αιγαίου που περιορίζουν σε σημαντικό βαθμό τον ζωτικό χώρο, πράγμα που οφείλεται σε ασυγχώρητα λάθη που έχουν γίνει εξ αιτίας της απουσίας συνεπούς θαλασσίας στρατηγικής. Η κρίση στο Καρντάκ (Ιμια) που έφερε στην επιφάνεια την ελληνική κυριαρχία ακόμη και σε βραχονησίδες που βρίσκονται κοντά στις ακτές μας είναι το πικρό αντίτιμο των συσσωρευμένων αυτών λαθών" (Στρατηγικό Βάθος σελίδα 154)

Και συμπληρώνει :

"Η πηγή του βασικού προβλήματος στο Αιγαίο είναι η αντίθεση μεταξύ της γεωλογικής πραγματικότητας και του σημερινού "status quo". Σε αντίθεση με το γεγονός ότι τα νησιά του Αιγαίου Πελάγους είναι φυσική προέκταση της γεωλογικής δομής της χερσονήσου της Ανατολής και παρά τις γεωλογικές αναγκαιότητες που γεννιούνται από την παραπάνω κατάσταση, η πολιτική διανομή έγινε μέσω διεθνών συμφωνιών υπέρ της Ελλάδος, πράγμα που υποδαυλίζει προβλήματα όπως η υφαλοκρηπίδα, τα χωρικά ύδατα, ο εναέριος χώρος, η γραμμή FIR, οι περιοχές διοικήσεως και ελέγχου και η στρατικοποίηση των νησιών (Στρατηγικό Βάθος σελ. 171).

Η ευρύτατη εξ άλλου γεωγραφική αντίληψη του Νταβούτογλου για τον ρόλο της Τουρκίας της προσδίδει και δικαίωμα εκπροσωπήσεως αν όχι και προστάτη των μουσουλμάνων, όλων των Βαλκανίων. Γράφει λοιπόν στο βιβλίο του : **"Το θεμέλιο της πολιτικής επιρροής της Τουρκίας στα Βαλκάνια είναι οι μουσουλμανικοί πληθυσμοί.**

Σημαντικά στοιχεία της βαλκανικής πολιτικής της Τουρκίας είναι **οι μουσουλμανικές μειονότητες στη Βουλγαρία, στην Ελλάδα, στη Μακεδονία, στο Σαντζάκ, στο Κόσοβο και στη Ρουμανία.**

Οι δύο βραχυπρόθεσμοι και μεσοπρόθεσμοι στόχοι της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής στα Βαλκάνια είναι η διαμόρφωση πλαισίου διεθνούς δικαίου για τη ασφάλεια εθνοτικών μειονοτήτων στην περιοχή.

Η Τουρκία θα πρέπει να έχει λοιπόν συνεχώς ως στόχο να εξασφαλίσει εγγυήσεις οι οποίες θα της δώσουν επέμβασης σε υποθέσεις που αφορούν τις μουσουλμανικές μειονότητες στα Βαλκάνια. Ως ένα εντυπωσιακό παράδειγμα στην σύγχρονη εποχή, **η επέμβαση στην Κύπρο κατέστη δυνατόν να νομιμοποιηθεί**, εντός ενός τέτοιου νομικού πλαισίου" (Στρατηγικό Βάθος σελ.122)

Μέσα από αυτές τις περιεκτικές αλλά ιδιαίτερα αποκαλυπτικές θέσεις σαφώς προσδιορίζονται οι γεωπολιτικές αντιλήψεις του Νταβούτογλου για την χώρα μας ώστε να αντιλαμβάνεται κανείς ότι η επαγγελλόμενη αρχή **"μηδενικά προβλήματα με τους γείτονες"** σ' ότι αφορά την Ελλάδα δεν έχουν εφαρμογή.

Πέραν όμως από τα αναγραφόμενα στο βιβλίο Στρατηγικό Βάθος η μετέπειτα διπλωματική και στρατιωτική πρακτική που εφαρμόστηκε έναντι της χώρας μας από την εποχή της ανάληψης της εξουσίας από τον Ερντογάν (2002) και χαρακτηριστικότερα από την αναβάθμιση του Νταβούτογλου από πρωθυπουργικό σύμβουλο σε ΥΠ ΕΞ τον Μάιο του 2009 δείχνει **τίποτα δεν έχει αλλάξει στους εθνικούς στρατηγικούς στόχους της Τουρκίας σε βάρος της Ελλάδος.**

Αναλυτικότερα για να περιορισθούμε στα πλέον πρόσφατα:

Την ώρα που ο ΥΠΕΞ πλέον Νταβούτογλου κατά την επίσκεψή του στην Κύπρο και δηλώνει ότι "οι Ε/Τ σχέσεις έχουν βελτιωθεί και το μέλλον είναι καλύτερο από σήμερα" σχεδόν ταυτόχρονα το τουρκικό ΥΠΕΞ αναρτά στην Ιστοσελίδα του ότι **"νησιά όπως το Αγαθονήσι και το Φαρμακονήσι δεν έχουν προσδιορισμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς (sic έκφραση της εθνικής κυριαρχίας) ούτε γηγενή ελληνικό πληθυσμό.**

Η θέση αυτή υποστηρίζεται από καθημερινές παραβάσεις και παραβιάσεις ακόμη και πολεμικές ασκήσεις τουρκικών F-16 ενώ οι αεροπορικές παραβάσεις και παραβιάσεις στο Αιγαίο γενικότερα το πρώτο οκτάμηνο του 2009 πλησιάζουν το αντίστοιχο σύνολο του 2008.

Η ελληνική υφαλοκρηπίδα τίθεται εκ νέου σε αμφισβήτηση και η κυβέρνηση Ερντογάν ετοιμάζεται να πραγματοποιήσει έρευνες για πετρέλαιο στην περιοχή της ΑΟΖ που οριοθετείται από το Καστελλόριζο.

Όσον αφορά τις παραβιάσεις και παραβάσεις στο Αιγαίο ο κ. Νταβούτογλου είπε ότι εντάσσεται στις ευρύτερες ελληνοτουρκικές διαφορές στην περιοχή και ότι **πρέπει να συζητηθεί απευθείας με την Ελλάδα το καθεστώς νησιών όπως το Φαρμακονήσι και το Αγαθονήσι.**

Αρνητική η στάση της Τουρκίας της εποχής Νταβούτογλου και στο θέμα της **λαθρομετανάστευσης** ο

ο οποίος επισημαίνει στην συνάντηση της Κέρκυρας (2009) ότι και η Τουρκία, όπως η Ελλάδα είναι χώρες διέλευσης λαθρομεταναστών, υποστηρίζοντας έτσι ότι δεν μπορεί η Ελλάδα να απευθύνεται στην Τουρκία για την επανεισδοχή, αλλά **θα πρέπει να στραφεί προς τις χώρες προέλευσης των λαθρομεταναστών** Νωρίτερα ο επι κεφαλής των ενταξιακών διαπραγματεύσεων Βρυξελλών - Άγκυρας Έγκεμεν Μπαγίς ξεκαθάρισε "αρνούμεθα να γίνουμε ο μεγαλύτερος καταυλισμός προσφύγων του κόσμου".

Κύπρος

Στο βιβλίο του Στρατηγικό Βάθος ο Α. Νταβούτογλου αφιερώνει μόνο 2 σελίδες από τις 600 και χαρακτηρίζει την Κύπρο **"βέλος προς την Μ. Ανατολή"** ενώ υποστηρίζει σχετικά με την Τουρκική εισβολή **"η παρουσία της Τουρκίας στην Κύπρο θα ήταν επιβεβλημένη ακόμη και αν δεν υπήρχε ένας Τουρκοκύπριος."**

Η στρατιωτική σκληρή δύναμη πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε συνάρτηση με την ήπια δύναμη της διπλωματίας που προετοιμάζει τις ανάλογες προϋποθέσεις και το σχετικό νομικό πλαίσιο όπως έγινε με την παρέμβαση στην Κύπρο".(Μήπως άραγε υπό το ίδιο πρίσμα αντιμετωπίζει στα πλαίσια της προστασίας των τουρκικών μειονοτήτων στα Βαλκάνια και την ελληνική Μουσουλμανική μειονότητα; Και μήπως η έννοια δημιουργίας "νομικού πλαισίου" κατά Νταβούτογλου παραλληλίζεται με την πολιτική της Τουρκίας στην Θράκη για δικαιολογία ευκαιρίας δοθείσης μιας τυχόν μελλοντικής ενέργειας).

Σαφής είναι ο Αχμέτ Νταβούτογλου συνδυάζοντας τον οραματισμό του για μια Τουρκία σε ρόλο περιφερειακής δύναμης και την Κύπρο: **"Μια χώρα που αγνοεί την Κύπρο δεν μπορεί να είναι ενεργός στις παγκόσμιες και περιφερειακές πολιτικές διότι αυτό το μικρό νησί κατέχει μια θέση που επηρεάζει ευθέως τις στρατηγικές συνδέσεις μεταξύ Ασίας - Αφρικής και Ευρώπης - Αφρικής".**

Ένα μόλις 24ωρο μετά την ορκωμοσία του ως ΥΠΕΞ ο κ. Νταβούτογλου πραγματοποίησε το πρώτο ταξίδι του την κατεχόμενη Κύπρο.

Ο συμβολισμός εξηγείται ίσως με τις απόψεις Νταβούτογλου για την γεωστρατηγική θέση της Κύπρου σε σχέση με το Στρατηγικό Βάθος.

Κατά την επίσκεψη ο Νταβούτογλου δήλωσε τις γνωστές τουρκικές θέσεις ότι "το Κυπριακό είναι βασικά πρόβλημα του ΟΗΕ" και ότι "η Τουρκία στηρίζει την διαπραγματευτική διαδικασία" .

Τι πράττει όμως στην πραγματικότητα η κυβέρνηση Ερντογάν υπό την καθοδήγηση Νταβούτογλου για το Κυπριακό:

- ▶ Άρνηση της Τουρκίας να εφαρμόσει το πρωτόκολλο της Άγκυρας να ανοίξει το Α/Δ και τα λιμάνια της σε αεροσκάφη και πλοία της Κύπρου, έχει οδηγήσει στο πάγωμα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας με την ΕΕ. Το Δεκέμβριο του 2009 θα επανεκτιμηθεί στην

ΕΕ η στάση της Τουρκίας σε σχέση με την ενταξιακή της διαδικασία.

- ▶ Πιέσεις και απειλές για την αποτροπή ερευνών για υδρογονάνθρακες στην ευρύτερη ΑΟΖ της Κύπρου.
- ▶ Αδιαλλαξία της Τ/Κ πλευράς και καμία πρόοδος σε συνομιλίες για επίλυση του Κυπριακού.

Μερικά Συμπεράσματα

Είναι φανερό ότι το δόγμα του Στρατηγικού βάθους από την ανάληψη της εξουσίας από το Ισλαμικό κόμμα του Ερντογάν το 2002 μέχρι σήμερα αποτυπώνεται διακριτά σε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής εθνικής ασφαλείας ώστε αναμφίβολα μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν πρόκειται για μια γεωπολιτική θεωρία χωρίς αντίκρισμα με τους οραματισμούς ενός ακαδημαϊκού όπως ο Αχμέτ Νταβούτογλου αλλά κατ' ελάχιστον αποτελεί έναν κεντρικό άξονα περί τον οποίο αναπτύσσεται μία νέα τουρκική Εθνική Στρατηγική.

Η επιδίωξη της Τουρκίας στα πλαίσια της παραπάνω στρατηγικής είναι **η διαφοροποίηση του διεθνούς ρόλου από εκείνον της δυτικής δύναμης ανάσχεσης και αποτροπής του κομμουνισμού σε ρόλο περιφερειακής δύναμης στην Ευρασία** ικανής να ασκεί επιρροή στο γεωπολιτικό της περιβάλλον κυρίως προς Ανατολάς και ειδικότερα προς την κατεύθυνση της Μέσης Ανατολής του Καυκάσου και της Κεντρικής Ασίας διατηρώντας όμως τους δεσμούς της με την Δύση (ΗΠΑ,ΕΕ) με την προϋπόθεση της δυνατόν μικρότερης εξάρτησης της.

Τούτο προϋποθέτει την ενεργό εμπλοκή της Τουρκίας σε όλα τα σοβαρά προβλήματα του άμεσου και ευρύτερου περιγύρου της σε περιοχές όπου πέραν των μεταξυ γειτονικών χωρών διαφορών και συγκρούσεων υπεισέρχονται όχι μόνο αλληλοσυγκρουόμενα αμερικανικά και ευρωπαϊκά συμφέροντα αλλά και συμφέροντα άλλων ισχυρών παικτών στη διεθνή σκακιέρα όπως η Ρωσία, το Ιράν

Είναι κατά συνέπεια φανερό ότι μια **ισόρροπη προσέγγιση** προς όλους τους παγκόσμιους και περιφερειακούς παράγοντες πιθανόν θεωρητικά να είναι κατά το Στρατηγικό Βάθος επιθυμητή, πρακτικά όμως **φαίνεται ότι αποτελεί ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο και ίσως επικίνδυνο παιχνίδι ισορροπιών σε τεταμένο σχοινί μεταξύ Δύσης και Ανατολής.**

Τούτο διότι η Τουρκία είναι υποχρεωμένη να αποστασιοποιηθεί μεν από την Δύση τόσο όσο να μην θεωρείται αποκλειστικά και μόνο δυτική δύναμη και ιδιαίτερα περιφερειακό ενεργούμενο των ΗΠΑ αποκτώντας έτσι την εμπιστοσύνη των κατά κανόνα αντιαμερικανών γειτόνων της αλλά παράλληλα να μην προκαλέσει με την Δύση δημιουργώντας την εντύπωση ότι υποβαθμίζει έτσι ασύμμετρα τον δυτικό της προσανατολισμό σε σημείο που να θίγονται γενικότερα δυτικά συμφέροντα. Τα ανοίγματα Στρατηγικού Βάθους που έχει μέχρι στιγμής πραγματοποιήσει η Τουρκία προς την Κεντρική Ασία,

Καύκασο από μιας πλευράς αντιμετωπίζονται θετικά από την Δύση αφού μπορεί να θεωρηθούν ως χρήσιμο αντιστάθμισμα τόσο έναντι της Ρωσικής όσο και Ιρανικής επιρροής στην περιοχή αλλά και ως δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάπτυξη αξόνων μεταφοράς υδρογονανθράκων από την Κασπία προς την Δύση παρακάμπτοντας την Ρωσία κάτι ιδιαίτερα χρήσιμο για την ΕΕ και τις ΗΠΑ.

Από την άλλη πλευρά όμως η Δύση και ιδιαίτερα **οι ΗΠΑ δεν έκρυψαν την δυσφορία τους** για τους εκάστοτε πολιτικούς χειρισμούς της Άγκυρας υπέρ των Παλαιστινίων στο Μεσανατολικό, την στάση της Τουρκίας στο Πυρηνικό Πρόγραμμα του Ιράν και την ατυχή προσπάθεια παρέμβασης της Τουρκίας στην Ρώσο-Γεωργιανή κρίση.

Η όποια όμως δυσaráσκεια ή αντίδραση της Δύσης στην τουρκική πολιτική δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έχει προκαλέσει ρήξη ή έστω σοβαρές αρνητικές διαφοροποιήσεις στην γενικότερη στάση των Δυτικών προς την Τουρκία την οποία εξακολουθούν να θεωρούν ως σημαντικό στρατηγικό εταίρο στην περιοχή

Πέραν όμως από τα παραπάνω είναι φανερό ότι η κυβέρνηση Ερντογάν στην προσπάθεια αξιοποίησης του Στρατηγικού Βάθους είναι υποχρεωμένη προς το παρόν τουλάχιστον να λαμβάνει σοβαρά υπόψη και τις πιθανές αντιδράσεις του κεμαλικού κατεστημένου στο εσωτερικό της χώρας το οποίο αφενός εξακολουθεί να είναι προσανατολισμένο προς την δύση, αφετέρου θεωρεί ορισμένα θέματα της αποκλειστικής του ευθύνης και αρμοδιότητας

Γενικά από το 2002 που ανέλαβε το ΑΡΚ μέχρι σήμερα η υλοποίηση του Στρατηγικού Βάθους, πολύ απέχει από του να θεωρηθεί πλήρης και ότι υπαγορεύει την κάθε δραστηριότητα της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής.

Υπήρξαν όμως διακριτά θετικά αποτελέσματα και αξιοπρόσεκτα ανοίγματα που δείχνουν μια πολυδιάστατη και ευέλικτη εξωτερική πολιτική πλην όμως θα απαιτηθεί μάλλον αρκετός χρόνος ακόμη για να αξιολογηθούν οι προσπάθειες ως προς το τελικό αποτέλεσμα.

Αναμφισβήτητα όμως, το τελικό γεωπολιτικό ισοζύγιο μέχρι στιγμής είναι θετικό για την Τουρκία αφού αν μη τι άλλο έχει δημιουργήσει ήδη μια δυναμική η οποία και αν ακόμη δεν οδηγήσει στην αναβάθμιση της ως περιφερειακή δύναμη ενισχύει τη διεθνή της θέση σε μια περιοχή που παίζονται μεγάλα γεωπολιτικά παιχνίδια .

Θα επιβιώσει το δόγμα του Στρατηγικού Βάθους και πέραν της πολιτικής ζωής του ΑΚΡ στην εξουσία ή θα έχει την τύχη της "τούρκο-ισλαμικής" συνεργασίας του Οζάλ;

Αν η εφαρμογή του Στρατηγικού Βάθους οδηγήσει σε εμφανή αποτελέσματα μιας σαφούς γεωπολιτικής αναβάθμισης της Τουρκίας ώστε να θεωρηθεί εθνικά επιθυμητή και από το κεμαλικό κατεστημένο και συμβιβαστικά χρήσιμη στην Δύση και ιδιαίτερα στις ΗΠΑ είναι δυνατόν να αποτελέσει μια πραγματικά μακροπρόθεσμη τουρκική εθνική στρατηγική πλην όμως είναι

ακόμη αρκετά νωρίς για να εκτιμηθεί ένα τέτοιο αποτέλεσμα.

Σ' ότι αφορά τα Ελληνοτουρκικά και το Κυπριακό είναι φανερό ότι η αρχή των **"μηδενικών προβλημάτων με τους γείτονες"** τουλάχιστον μέχρι στιγμής δεν φαίνεται να έχει εφαρμογή.

Θα έλεγε κανείς το αντίθετο.

Τόσο από τα περιλαμβανόμενα στο Στρατηγικό Βάθος όσο και τις μετέπειτα δηλώσεις Νταβούτογλου αλλά κυρίως από την εφαρμοζόμενη στην πράξη πολιτική (αύξηση παραβάσεων στο Αιγαίο, λαθρομετανάστευση, στάση στο Κυπριακό) αποδεικνύεται ότι ουδεμία διαφοροποίηση έχει επέλθει στην τουρκική εξωτερική πολιτική και στρατιωτική πρακτική.

Θα μπορούσε κανείς να υποθέσει ότι είτε το Στρατηγικό Βάθος δεν τόλμησε να προσεγγίσει τουλάχιστον μέχρι στιγμής θέματα έναντι Ελλάδος και Κύπρου που ίσως στα πλαίσια κάποιας σιωπηλής συμφωνίας προσεγγίζονται με κριτήρια που υπόκεινται στον απόλυτο έλεγχο του κεμαλικού κατεστημένου και ιδιαίτερα του Στρατού είτε και ακόμη χειρότερα ότι στην περίπτωση αυτή οι **εθνικές τουρκικές επιδιώξεις όπως υποτυπώνονται στο Στρατηγικό Βάθος και εκείνες του στρατιωτικού κατεστημένου συμπίπτουν απόλυτα.**

Σε κάθε περίπτωση εξ άλλου το Στρατηγικό Βάθος και η όλη δραστηριοποίηση της Τουρκίας για την υλοποίησή του άσχετα αν θα την οδηγήσει ή όχι στο να καθιερωθεί ως περιφερειακή δύναμη που δεν φαίνεται πιθανό ή απλά να αναβαθμίσει την στρατηγική της σημασία στην περιοχή, για την Ελλάδα και Κύπρο δεν επιφυλάσσει τίποτα το αισιόδοξο αφού τα προβλήματα δεν φαίνεται να επιλύονται αντίθετα μάλιστα η όποια αναβάθμιση της Τουρκίας οπωσδήποτε μάλλον θα δυσχεράνει την επίλυση των παρά θα την διευκολύνει.

Κατά συνέπεια καλόν θα ήταν η ελληνική πλευρά να μελετήσει το Στρατηγικό Βάθος και τα αποτελέσματά του για να αξιολογηθεί αντικειμενικά τι σημαίνει για την χώρα μας μία τυχόν αναβάθμιση της Τουρκικής γεωπολιτικής ισχύος στην περιοχή και ποιες μπορεί να είναι οι επιπτώσεις στην επίλυση των μεταξύ μας προβλημάτων. Σε κάθε περίπτωση ας τηρούμε το απαιτούμενο επίπεδο αποτρεπτικής ισχύος μη βρεθούμε κάποια στιγμή προ οδυνηρών εκπλήξεων

-
1. Turkey's Foreign Policy Vision : An Assesman of 2007 (Παρουσιάστηκε σε πρόγραμμα του CNN από τον Α. Νταβούτογλου τον Ιανουάριο του 2008)
 2. Turkey's Foreign Policy Vision : An Assessment of 2007

* Το βιβλίο του Αχμέτ Νταβούτογλου "Το Στρατηγικό Βάθος" Η Διεθνής Θέση της Τουρκίας, κυκλοφορεί και στην Ελληνική γλώσσα και ήδη ευρίσκεται στην Δ' Έκδοση

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Υπό Αντιστρατήγου ε.α. Η. Καζούκα
Προέδρου ΔΣ/ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ

Κύριε Πτέρρχε,
Κύριοι Συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,

Εκ μέρους των μελών
του Διοικητικού Συμβουλίου
της Ελληνικής Εταιρείας
Στρατηγικών Μελετών
(ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ) και των

παρισταμένων και μη ομιλητών
του αρχομένου τριημέρου ενημερωτικού σεμιναρίου,
ευχαριστούμε όλους εσάς που μας τιμάτε με την
παρουσία σας. Ωσαύτως ευχαριστούμε και το ΓΕΕΘΑ,
το οποίο με την έγκρισή του και την υποστήριξή του μας
τιμά και μας παρέχει την ευκαιρία επικοινωνίας και
ανταλλαγής απόψεων με τους νεωτέρους συναδέλφους,
τους φύλακες της εδαφικής ακεραιότητας, της εθνικής
κυριαρχίας της Πατρίδος και της αξιοπρεπείας του
Έθνους.

Αυτό το Έθνος των Ελλήνων έχον επίγνωση της
μακράς και λαμπράς ιστορικής του διαδρομής και του
βάρους του χρέους της συνέχειάς του, στη σύγχρονη
εποχή ορμώμενο από αυτή εδώ τη γωνιά της γής,
αναγνωρισμένης γεωστρατηγικής αξίας, πάλευσε και
παλεύει στα πλαίσια της στρατηγικής της ειρήνης, μέσα
από τους διεθνείς οργανισμούς και το διεθνές δίκαιο,
ενταγμένο στο ΝΑΤΟ και στην ΕΕ, δια τη διατήρηση
των κεκτημένων, την παιδεία και την ευημερία των
πολιτών του. Ατυχώς η νικηφόρα και υπερήφανη στάση
του, στη διάρκεια του Β' ΠΠ παρά το πλευρό των
νικητών, δεν επέφερε τα προσδοκούμενα αποτελέσματα.
Ο επακολουθήσας εμφύλιος σπαραγμός στέρησε από την
Ελλάδα το σθένος διεκδίκησης, στην τράπεζα των
νικητών, της ένωσης της Κύπρου και της Βορείας
Ηπείρου μετά της μητρός Ελλάδος. Υποθέσεις κακώς
διαχειρισμένες και χαμένες. Οι Έλληνες της Κύπρου
εταίροι μας μέσω ΕΕ και οι βορειοηπειρώτες Αλβανοί
μετανάστες.

Βάση και στήριγμα του Έθνους και στη
μεταπολεμική και σύγχρονη περίοδο, οι ισχυρές Ένοπλες
Δυνάμεις, οι οποίες βασισμένες στον εθνικό των
χαρακτήρα, της εκπλήρωσης του χρέους των πολιτών
προς κατάταξη σ' αυτές, απετέλεσαν ασπίδα και δόρυ
κατά των παλαιότερων και συνθέτουν την αποτρεπτική
δύναμη κατά των συγχρόνων απειλών. Ενισχύουν το
κύρος της χώρας και τη διαπραγματευτική δύναμη της

εθνικής διπλωματίας, ενώ προβάλλουν την ελληνική
ταυτότητα στα πέρατα της οικουμένης με την επιτυχή
συμμετοχή των στις διεθνείς εκστρατευτικές αποστολές
στην προσπάθεια αντιμετώπισης των συγχρόνων
απειλών και εμπέδωση της ειρήνης.

Οι αποκαλούμενες ασύμμετρες απειλές,
εκμεταλλευόμενες τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας,
τις υποδομές της παγκοσμιοποίησης σε περιβάλλον
διεθνούς οικονομικής ύφεσης και άνισης κατανομής του
πλούτου, ανισόρροπης πληθυσμιακής δημογραφίας,
απαιδευσίας και στέρησης δημοκρατικών ελευθεριών και
ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθιστούν το παγκόσμιο
περιβάλλον σύνθετο, ρευστό και τη διεθνή τάξη και
ασφάλεια εν κινδύνω.

Το παγκόσμιο γεωστρατηγικό και γεωπολιτικό
περιβάλλον, μετά την κατάρρευση του σιδηρού
παραπετάσματος, του σοβιετικού μπλοκ, της απώλειας
της διπολικής ισορροπίας και σταθερότητας παρά τις
ψυχροπολεμικές εκλάμψεις, προσπαθεί να επανεύρει τα
σημεία στηρίγματός του. Η διαμόρφωσή του εξαρτάται
από την εμφάνιση ανανεωμένων παλαιών και νέων
παικτών με πολιορκητικό κριό την οικονομική ισχύ,
αντλούμενη από την εκμετάλλευση και τον έλεγχο των
γήινων πηγών ενέργειας και των αντιστοίχων του
διαστήματος αλλά και τις εφαρμογές της σύγχρονης
τεχνογνωσίας, χωρίς όμως να παραβλέπεται η ανάγκη
διατήρησης στρατιωτικής ισχύος. ΗΠΑ, ΕΕ, Ρωσία,
Κίνα, Ινδία, Ιαπωνία, Λατινική Αμερική αναζητούν
συμμαχίες και στηρίγματα αναβίωσης παλαιότερων
ισορροπιών και πόλων ή σύνθεση νέων τοιούτων. Η ΕΕ
οδεύει προς ομοσπονδοποίηση, κατ' εφαρμογήν της
Συνθήκης της Λισαβόνας. Ο ευρωπαίος πολίτης
σκιαγραφείται.

Το εγγύς προς την Ελλάδα περιβάλλον, τα
Βαλκάνια, απομεινάρια κατά το πλείστον του
καταρρεύσαντος Σοβιετικού Μπλοκ, δείγμα της
ευημερίας της κομμουνιστικής λαϊκής δημοκρατίας,
προσπαθεί εν μέσω πτώχειας, μετανάστευσης, διαφθοράς
και εθνικιστικού παραληρισμού να αποζητά μοίρα στις
αγκάλες του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, των χθεσινών εχθρών.

Και ενώ η διάλυση του Σοβιετικού Παραδείσου
υπήρξε ειρηνική, η διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας, ενός
προπλάσματος τύπου ΕΕ, σε ανεξάρτητα κράτη βάσει
των πρώην λαϊκών δημοκρατιών, υπήρξε αιματηρότατη.
Κατάσταση ασύμβατη ως προς τις θέσεις και τους
εξορκισμούς αποφυγής του πολέμου από τους λαούς της

μεταπολεμικής Ευρώπης. Φαίνεται πως ο πόλεμος είναι η επικρατούσα κατάσταση στον κόσμο και η ειρήνη το ποθούμενο ως οι αναλαμπές μιας καταγίγδος, αφού η έριδα, ο φθόνος, το μίσος και το συμφέρον είναι βαθιά εστιασμένα στην ανθρώπινη ύπαρξη και αποβαίνουν οι ρυθμιστές των ανθρωπίνων σχέσεων.

Προς το παρόν, οι εκ των βορείων γειτόνων απειλές κατά της Ελλάδος παραμένουν υποτονικές και υπολανθάνουσες, εκτεφρασμένες σε εθνικά δόγματα Αλβανίας και Βουλγαρίας (1998) και σε συνταγματικές καταχωρήσεις από το συνοθήλευμα του κράτους των Σκοπίων, του σφετεριστή της ελληνικής μακεδονικής Ιστορίας και ταυτότητας. Η δημιουργία των κρατών Κοσόβου και Σκοπίων δεν πρέπει να παραβλέπεται, καθόσον είναι δυνατόν να αποτελέσει προηγούμενο εκδήλωσης ορέξεων αυτοπροσδιορισμού και τάσεων αποσχιστικών σε παγκόσμια κλίμακα, όπου υπάρχουν συμπαγείς εστίες μειονοτήτων, υποδαυλιζόμενες από ξένα συμφέροντα.

Η εξ ανατολών "φίλη" Τουρκία, διάδοχος της οθωμανικής αυτοκρατορίας, κατέχουσα θέση σημαίνουσας γεωστρατηγικής αξίας με συμπεριφορά περιφερειακής δύναμης και στρατηγικού εταίρου της υπερδύναμης των ΗΠΑ, με πληθυσμιακή υπεργεννητικότητα αλληθωρίζει μεταξύ ανατολής και δύσης, μεταξύ του κοσμικού και του ισλαμικού χαρακτήρα κράτους, χωρίς να αφίσταται από μια μακρόπνοη εθνική στρατηγική που αποσκοπεί στην αναθεώρηση της ορίζουσας την εθνική της κυριαρχία, Συνθήκης της Λωζάνης. Οι σχέσεις Ελλάδος και Τουρκίας στα εννιακόσια και πλέον χρόνια της γειτονίας από τη μάχη του Ματζικέρτ το 1071 μ.Χ. έχουν περάσει από φάσεις συγκρούσεων, πολέμων, γενοκτονίας, εξοντωτικής δουλείας και ψυχροπολεμικής ειρήνης.

Η Τουρκία, ιδιαίτερα μετά το χαμένο δια την Ελλάδα πόλεμο του 1974, καιροφυλακτούσα δια το ελληνικό λάθος αναζητά ζωτικό χώρο προς δυσμάς στη Θράκη προσπαθεί να εκτουρκέψει τη θρησκευτική, μουσουλμανική μειονότητα προς δημιουργία εθνικού προγεφυρώματος και την εφαρμογή της κυρίας προσπαθείας, στο Αιγαίο αμφισβητεί την ελληνική κυριαρχία και στην Κύπρο κατέχει το βόρειο τμήμα και επιδιώκει να επικρατήσει. Συγχρόνως όμως αξιώνει την υποστήριξη της Ελλάδος δια την ένταξή της στην ΕΕ. Προς τούτο διατηρεί άρτια εξοπλισμένες και καταλλήλως προσανατολισμένες Ένοπλες Δυνάμεις και προβαίνει σε δράσεις που την αξιολογούν στη μόνιμη και ορατή κατά της πατρίδος μας απειλή.

Η Ελλάς σ' αυτό το ευμετάβλητο περιβάλλον, αντιμετωπίζει σοβαρό δημογραφικό πρόβλημα λόγω υπογεννητικότητας και λαθρομετανάστευσης, εν μέσω οικονομικής και ηθικής κρίσης, με συνέπεια την εθνική αλλοίωση και την κατάλυση της εθνικής συνοχής. Προσπαθεί να αντικρούσει τις εις βάρος της διεκδικήσεις. Απλώνει χείρα οικονομικής-εμπορικής βοήθειας και συνηγορεί υπό όρους στην ενταξιακή πορεία των γειτονικών χωρών στους οργανισμούς NATO

και ΕΕ. Η παρούσα κατάσταση (επισκέψεις, επιστολές, συνέδρια) μαρτυρεί επιδιώξεις και πιέσεις των οργανισμών δια την άρση εκ μέρους της Ελλάδος των εμποδίων δια την ενταξιακή πορεία Τουρκίας και Σκοπίων, κατά την επικείμενη Σύνοδο Κορυφής.

Μέσα σ' αυτό τον κόσμο της ρευστότητας εγεννήθη η ανάγκη παρουσίας ανεξαρτήτων επιστημονικών κέντρων ερεύνης και μελέτης των αναφυομένων προβλημάτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, προκειμένου να συμβάλουν στην επίλυση των ως σύμβουλοι κρατών και οργανισμών.

Στη διαπίστωση της παραπάνω ανάγκης και κυρίως στη σκοπιμότητα υπάρξεως ενός Ινστιτούτου Στρατηγικής που τη σπονδυλική του στήλη θα αποτελούν αξιωματικοί, οφείλεται η ίδρυση και η λειτουργία της Ελληνικής Εταιρείας Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ). Ιδρύθη το έτος 1994, ως μη κερδοσκοπική και μη κυβερνητική οργάνωση, από ανωτάτους αποστράτους αξιωματικούς των Ενόπλων Δυνάμεων, προκειμένου να στεγάσει και προβάλλει τη σκέψη, τη γνώση και την εμπειρία των αξιωματικών στο χώρο της στρατηγικής, της γεωστρατηγικής, της γεωπολιτικής και της γεωοικονομίας. Αυτή η δεξαμενή σκέψης αριθμεί 300 περίπου μέλη από ανωτάτους αξιωματικούς, επιστήμονες, επιχειρηματίες, διπλωμάτες και σπουδαστές. Εκδίδει το διμηνιαίο περιοδικό "ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ" και διατηρεί τη δική της ιστοσελίδα. Λειτουργεί και υποστηρίζεται από την ανιδιοτελή προσφορά των μελών της, τις εισφορές, δωρεές, χορηγίες μελών, φίλων και φορέων. Παραμένει ακομμάτιστη, ανεξάρτητη, μη ανταγωνιστική με γνώμονα και στόχο την έκφραση απόψεων και προτάσεων που υποστηρίζουν το εθνικό συμφέρον. Επιθυμεί να είναι ειλικρινής, χρήσιμη και όχι αρεστή, όπως αρμόζει στους εθελοντές της προσφοράς, τους αξιωματικούς.

Αναφερόμενος στο πρόγραμμα του σεμιναρίου θα ήθελα να επισημάνω πως κατεβλήθη προσπάθεια καλύψεως όλων των επιμέρους θεμάτων με κύρια όμως έμφαση στην Τουρκία. Δι' αυτό και ενδεχομένως να υπάρξουν από τους ομιλητές και επικαλύψεις στην προσπάθεια τεκμηρίωσης και αναδείξεως όλων των πτυχών της απειλής εκ της άσπονδης φίλης, που ζει και ονειρεύεται με το δικό μας ξεχασμένο όνειρο..... "Πάλι με χρόνια με καιρούς πάλι δικά μας θάναι".

Κυρίες, Κύριοι,

Ευχαριστώ δια την υπομονή σας και σας παρακαλώ δια τη συμμετοχή σας στη συζήτηση.

Θα με διαδεχθεί ο Υποστράτηγος ε.α. κ. Λεονάρδος Παναγιώτης, Γενικός Γραμματέας της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ, Συντονιστής του σεμιναρίου και πρώτος εισηγητής.

Στρατηγέ, παρακαλώ να πάρετε το λόγο.

**"ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ Ν/Α ΕΥΡΩΠΗ - ΑΓΩΓΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -
Ε/Τ ΣΧΕΣΕΙΣ - ΠΓΑΜ - ΚΥΠΡΙΑΚΟ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΥΤΕΡΗ Μ. ΑΝΑΤΟΛΗ"**

10 - 11- 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2009

"Τουρκία :

**Γεωγραφικά, Πληθυσμιακά, Οικονομικά, Παραγωγή,
Εκσυγχρονισμός, Βιομηχανία, Εμπόριο"**

Υπό Υποστρατήγου ε.α. Π. Λεονάρδου

Γεωγραφία

Η Τουρκία εκτείνεται από την περιοχή της Κεντρικής Ασίας μέχρι και τον Έβρο, αυτό που λέγεται Ευρωπαϊκή Τουρκία, συνορεύοντας στα Βόρεια με την Υπερκαυκασία και στο Νότο με τη Συρία, το Ιράκ και το Ιράν. Έχει έκταση 780.000 τετ. χλμ εκ των οποίων τα 23.700 καταλαμβάνει η Αν. Θράκη. Το έδαφος της χώρας είναι κατά 90% ορεινό με πολλές οροσειρές να υπερβαίνουν τα 3.000 μ. υψόμετρο. Οι επίπεδες εκτάσεις καταλαμβάνουν το 10% περίπου του Τουρκικού εδάφους και κατανέμονται μεταξύ των υδιπέδων και των παρακτινών λεκανών και πεδινών εκτάσεων. Ένα σημαντικό μέρος του επιπέδου εδάφους αποτελούν οι λίμνες της χώρας με μεγαλύτερη τη λίμνη Βαν, στο ανατολικό τμήμα, όπως και αλατούχα στεπώδη εδάφη στις κεντρικές περιοχές. Από το επίμηκες γενικά ορεινό κεντρικό τμήμα της χώρας πηγάζουν πολλοί ποταμοί οι οποίοι χύνονται στην Κασπία Θάλασσα, τον Εύξεινο Πόντο, την Προποντίδα και το Αιγαίο Πέλαγος. Η χώρα έχει χερσαία σύνορα επί μήκους 2.753 χλμ και ακτές 6.000 περίπου χλμ.

Στρατηγική Αξία

Η Τουρκία κατέχει κεντρική θέση στον ευρύ γεωγραφικό χώρο της Ν.Α. Ευρώπης, του Καυκάσου, Κασπίας Θάλασσας, Κεντρικής Ασίας, της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου. Τα στενά Δαρδανελίων και Βοσπόρου παρέχουν τη μόνη και μοναδική θαλάσσια σύνδεση και έξοδο των Παρευξείνιων χωρών προς τη Μεσόγειο Θάλασσα. Ο χώρος αυτός (η Τουρκία) εκτενόμενος στις τρεις Ηπείρους (Ευρώπη, Ασία, Αφρική), τις οποίες και συνδέει μεταξύ τους, ενέχει τεράστια στρατηγική αξία. Η αξία και η σπουδαιότητα αυτή ενισχύεται όλο και περισσότερο με την παρουσιαζόμενη αύξηση της ανάγκης για την εκμετάλλευση των ενεργειακών πηγών της Κασπίας - Κεντρικής Ασίας και τη μεταφορά ενέργειας δι' επιγείων και υπογείων (υποθαλασσίων) αγωγών στη Μεσόγειο.

Οι δυνατότητες προσβολής της Δύσης με ΟΜΚ από χώρες της Ασίας όπως η Κίνα, Ινδία, Β. Κορέα, Πακιστάν, Ιράν κ.α. ενισχύει ιδιαίτερα την αξία της Τουρκίας ως προπύργιο για ασφάλεια του Δυτικού Κόσμου. Αλλά λειτουργεί και ως φορέας ανασφάλειας με την παράνομη

διακίνηση λαθρομεταναστών από την Ανατολή προς τη Δύση και την παράνομη μεταφορά ναρκωτικών, όπλων και επικινδύνων πρώτων υλών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τρομοκράτες.

Η δυνατότητα που έχει η Τουρκία να διαχειρίζεται αυτή πρώτη τα νερά των ποταμών Τίγρη και Ευφράτη, της παρέχει σημαντικό στρατηγικό πλεονέκτημα σε μια περιοχή που χαρακτηρίζεται από χρόνια από έλλειψη νερού.

Επιπλέον και η ανθρωπογεωγραφία παρουσιάζει ενδιαφέρουσα ποικιλία λόγω της ύπαρξης μεγάλου αριθμού μειονοτήτων με αποτέλεσμα η επικρατούσα ιδεολογική, πολιτιστική, πολιτισμική κατάσταση να την καθιστούν χώρο συνάντησης διαφορετικών κόσμων και πολιτισμών. Η Τουρκία, με ένα λαό εθνοτικά μεν διηρημένο σε Τούρκους και Κούρδους, αλλά μουσουλμανικό και συνορεύουσα προς ανατολάς με τρεις μουσουλμανικές χώρες (Συρία, Ιράκ, Ιράν) και προς δυσμάς με χριστιανικές - Δυτικές καθίσταται υποχρεωτικά κομβική, στρατηγικής σημασίας χώρα μεταξύ των δύο κόσμων.

Πληθυσμιακά Στοιχεία

Ο πληθυσμός της Τουρκίας ανέρχεται σε 70 εκατ. κατοίκους περίπου και είναι η μεγαλύτερη απ' όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης εκτός από τη Γερμανία. Από τον πληθυσμό της το 20% περίπου είναι Κούρδοι, 1,6% Άραβες και 7-8% περίπου άλλων εθνοτήτων. Η Τουρκία έχει ένα από τους υψηλότερους στον κόσμο ρυθμούς πληθυσμιακής αύξησης (2% ετησίως περίπου). Ο πληθυσμός της τριπλασιάστηκε στην περίοδο 1930-70 και ο σημερινός εκτιμάται ότι θα διπλασιαστεί μέχρι το 2035.

Στην Τουρκία δεν υπάρχει επίσημη θρησκεία. Είναι όμως κατά 99% μουσουλμάνοι με την πλειοψηφία να είναι Σουνίτες και με μικρή διαφορά ακολουθούν οι Σιίτες. Τα θρησκευτικά ρεύματα των φανατικών ισλαμιστών και των Αλεβιτών σήμερα είναι σε έξαρση και δημιουργούν ένα πολύ ανομοιογενές σύνολο. Λίγοι χριστιανοί, στην πλειονότητά τους ορθόδοξοι και εβραίοι, ζουν κυρίως στην Κωνσταντινούπολη, την Άγκυρα και την Σμύρνη. Από το 1924, όταν ο Κεμάλ κατήργησε το χαλιφάτο, η θρησκεία τυπικά είναι πλήρως διαχωρισμένη από το κράτος.

Μειονότητες

Το ζήτημα της "εθνικής συνείδησης" των Τούρκων είναι κατά βάση πολιτικό. Προβάλλεται η άποψη ότι όποιος ζει μέσα στα όρια του τουρκικού κράτους θεωρείται Τούρκος. Είναι άποψη που εξυπηρετεί την κατασκευασμένη συνοχή του κράτους διότι η διαφορετικότητα αντιστέκεται και οι καταπιεσμένες ταυτότητες επιστρέφουν δυναμικά. Ποιά είναι λοιπόν η σύγχρονη εθνο-γλωσσική και θρησκευτική Βαβέλ που λέγεται "Τουρκία" ;

Μετά τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας έπρεπε να μορφοποιηθεί ο τουρκόφωνος πληθυσμός της χώρας. Η εθνικοποίηση των τουρκοφώνων μουσουλμάνων ξεκίνησε στις αρχές του 20ού αιώνα από μία μικρή ελίτ "νεότουρκων" αστών, που προώθησε ή και επέβαλε τον τουρκικό εθνικισμό στους μη χριστιανικούς πληθυσμούς της σημερινής Τουρκίας. Για να υπάρξει "Πατρίδα" οι Αρμένιοι και οι Έλληνες που υπήρξαν οι διεκδικητές της Μ. Ασίας, έπρεπε να εξοντωθούν ή να εκτοπισθούν. Οι Αρμένιοι εξολοθρεύτηκαν με την γενοκτονία του 1915, και οι Έλληνες σφαγιάστηκαν ή εκτοπίστηκαν μέχρι την ανταλλαγή πληθυσμών του 1923. Ο διωγμός του 1955 ολοκλήρωσε την προσπάθειά τους.

Για τον Κεμάλ Ατατούρκ (ιδρυτή της Νέας Τουρκίας) το σημαντικό ήταν να απαλλαγεί η τουρκική κοινωνία από την πνευματική κυριαρχία του Ισλάμ και να διαποτιστεί από την κοσμική έννοια του "έθνους". Απ' άκρη σ' άκρη της τουρκικής επικράτειας ίσχυσε το "τουρκοποιείστε, εκσυγχρονίστε, δυτικοποιείστε". Αργότερα ο Τουργκούτ Οζάλ, θέλοντας να δώσει ένα εθνοθρησκευτικό χαρακτήρα στην τουρκική πολιτική οντότητα και να συνδυάσει την τουρκική συνείδηση με την ισλαμική παράδοση, αντικατέστησε την θεωρία αυτή με ένα τουρκο-ισλαμικό μίγμα (το Δόγμα Οζάλ).

Το λεγόμενο "Τουρκικό Έθνος" είναι μία σύνθεση λαών και εθνοτήτων, ένα μείγμα Τούρκων, Αράβων, Ελλήνων, Εβραίων, Περσών, Αρμενίων, Κούρδων κ.α. Ακόμη και φυσιολογικά οι σημερινοί κάτοικοι της Τουρκίας έχουν χαρακτηριστικά που ανήκουν σε όλες τις εθνότητες που κατοικούσαν στη Μ. Ασία και γενικότερα στην περιοχή της Αν. Μεσογείου, ενώ μακρινή συγγένεια, που στηρίζεται κυρίως στα κοινά γλωσσικά χαρακτηριστικά, έχουν με λαούς της Κεντρικής Ασίας όπως τους Τουρκμένους, Ουζμπέκους, Τατάρους, Καζάκους κ.α.

Σε μια έρευνα του Γερμανικού Πανεπιστημίου του Τίμπιγκεν με τίτλο "Ethnic Groups in the Republic of Turkey" αναφέρεται ότι "στη σημερινή Τουρκία υπάρχουν τουλάχιστον 52 εθνότητες με ξεχωριστά γλωσσικά, θρησκευτικά και εθνολογικά χαρακτηριστικά. Βέβαια, ο πρώην πρόεδρος Τουργκούτ Οζάλ είχε αναφερθεί σε 25 εθνότητες που κατοικούν στην Τουρκία. Γεγονός είναι ότι οποιαδήποτε εκδοχή δεχθούμε πρέπει να σημειώσουμε ότι στην Τουρκία δεν κατοικούν μόνο Τούρκοι. Έτσι λοιπόν το κυρίαρχο στοιχείο ορισμού της τουρκικότητας παραμένει πλέον η γλώσσα. Όμως στην Εγκυκλοπαίδεια Ethnologue : Language of the World αναφέρεται ότι στην σημερινή Τουρκία ομιλούνται άλλες 34 γλώσσες εκτός από τα τουρκικά της Ανατολίας.

Στην Τουρκία δεν υπάρχουν μόνο εθνικές και γλωσσικές μειονότητες. Υπάρχουν ακόμη θρησκευτικές μειονότητες που διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο. Οι γνωστές μας μειονότητες Ελληνορθόδοξοι, Αρμένιοι και Εβραίοι είναι μικρές σε αριθμό για να επιφέρουν κάποια τετελεσμένα. Υπάρχουν όμως 15 εκατ. Αλεβίδες, μια ισλαμική αίρεση με συμπεριφορά πιο κοσμική και δημοκρατική σε σύγκριση με τους Σουνίτες, η οποία πρόσκειται πολιτικά στον αριστερό χώρο. Ένα σημαντικό τμήμα των Αλεβιδών ανήκει και στην κουρδική μειονότητα. Μια Αλεβιδική ομάδα είναι και Ζάζα (περίπου 2 εκατ.) που μιλάνε μια ιρανική διάλεκτο και είναι Σουνίτες. Στα πλαίσια της κουρδικής μειονότητας συγκαταλέγονται και περίπου 300.000-500.000 (Γιεζιντί) η θρησκεία των οποίων είναι Παγανιστική.

Τελειώνοντας με τις μειονότητες πρέπει να υπογραμμίσουμε, ότι ακόμη και βαλκανικές μειονότητες υπάρχουν στην Τουρκία, οι λεγόμενοι Muchacir, που κατέφυγαν στη χώρα αυτή κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων της αποσύνθεσης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και αργότερα.

Σε γενικές γραμμές θα λέγαμε ότι από τα βάθη της Ανατολίας μέχρι την Ευρωπαϊκή Τουρκία και τα παράλια του Αιγαίου, διακρίνουμε ένα πολύ ανομοιογενή πληθυσμό. Ο αναλφαβητισμός που σε ορισμένες περιοχές κινείται σε μεγάλα ποσοστά, αποτελεί πρόσφορο έδαφος για θρησκευτικό φανατισμό, που μαζί με τη φτώχεια δεν είναι ό,τι καλύτερο για τη δημιουργία ομοιογένειας. Η ανισόρροπη ανάπτυξη από την υπανάπτυκτη Ανατολία ως τα ανεπτυγμένα παράλια της Προποντίδας και της Μεσογείου, η αστυφυλία και η συγκέντρωση κατά κύριο λόγο στην Κωνσταντινούπολη και στη Σμύρνη δεν βοηθούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και κυρίως της παιδείας.

Επομένως παρατηρούμε ότι η Τουρκία είναι μία τριχοτομημένη χώρα, με τη ΝΑ Τουρκία, όπου σημειώνεται η μαζική παρουσία του Κουρδικού στοιχείου, την κεντρική, όπου δεσπόζει η Άγκυρα, και τη δυτική, που προσπαθεί να εμφανίσει ένα "ευρωπαϊκό" πρόσωπο. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι πολλές διεθνείς εκδηλώσεις, αλλά και επίσημες επισκέψεις έχουν ως επίκεντρο την Κωνσταντινούπολη.

Οικονομία - Εμπόριο

Από της συγκροτήσεώς της ως κράτος η σύγχρονη Τουρκία στον οικονομικό τομέα εφάρμοσε εκτεταμένο πρόγραμμα εθνικοποιήσεων και κρατικισμού που εκτός των άλλων αποσκοπούσε στη δημιουργία και εμπέδωση του τουρκικού εθνικισμού. Γενικά μοχλός της επιδιωκόμενης οικονομικής ανάπτυξης ήταν το κράτος και οι μηχανισμοί του (κυβέρνηση, κεντρική τράπεζα, κρατικές τράπεζες επενδύσεων, κρατικοί φορείς, μονοπωλιακοί οργανισμοί κ.λ.π.), που ασκούσαν σχεδόν όλες τις αρμοδιότητες σχεδίασης, προγραμματισμού, κατεύθυνσης και ελέγχου των βασικών τομέων της οικονομικής δραστηριότητας και ανάπτυξης της χώρας. Μέσω του ελέγχου των οικονομικών δραστηριοτήτων το κράτος ήλεγχε πλήρως και το σύνολο της κοινωνικής ζωής της χώρας.

Με αυτή τη γενική δομή και κάποια μέτρα φιλελευθεροποίησης της οικονομίας, που άρχισαν να λαμβάνονται στη δεκαετία του '80 ("κρατικός φιλελευθερισμός" του τότε προέδρου Τουργκούτ Οζάλ), με περιόδους ανάκαμψης και ύφεσης - μέχρι το βαθμό κρίσεων - η τουρκική οικονομία παρουσίασε μια πολύ βραδεία ανάπτυξη.

Κατά τις δεκαετίες 1980, 1990 πραγματοποιήθηκαν προσπάθειες αναδιάρθρωσης της οικονομίας, αλλά η πολιτική αστάθεια και η αναποτελεσματική οικονομική διακυβέρνηση δημιούργησαν επεκτατικές δημοσιονομικές πολιτικές και χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής, προκαλώντας στη συνέχεια υψηλό πληθωρισμό και κυβερνητικό υπερδανεισμό με υψηλά επιτόκια.

Η κυβέρνηση του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), υπό τον Ταγίπ Ερντογάν, με τη βοήθεια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και της Παγκόσμιας Τράπεζας, ανέλαβε, το 2002, τον απεγκλωβισμό της οικονομίας από την ύφεση. Συγκεκριμένα, η κυβέρνηση Ερντογάν επεδίωξε τη δημοσιονομική πειθαρχία, προώθησε σημαντικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και ιδιωτικοποιήσεις και στήριξε τη σφικτή νομισματική πολιτική της ανεξάρτητης (πλέον) Κεντρικής Τράπεζας. Επιπρόσθετα, επεχείρησε το "άνοιγμα" της οικονομίας προς τη διεθνή αγορά και συνάπτοντας περιφερειακές συνεργασίες, βελτίωσε την ελκυστικότητα της τουρκικής αγοράς για τους ξένους επενδυτές, ενώ η μεγαλύτερη επιτυχία ήταν η έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την ΕΕ, εγκαινιάζοντας μια περίοδο "γενναίων" μεταρρυθμίσεων και σταθερότητας.

Όμως, μετά την επανεκλογή του Ταγίπ Ερντογάν κατά τις τελευταίες εκλογές στην Τουρκία το 2008 και την παγκόσμια ύφεση, αρκετά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Τουρκίας υποβιβάστηκαν στις σχετικές λίστες πιστοληπτικής ικανότητας διεθνών οίκων αξιολόγησης. Η χώρα κατατάχθηκε στην όγδοη θέση της λίστας του Eurasia Group με τους μεγαλύτερους κινδύνους παγκοσμίως για το 2008, επενδυτικά προγράμματα πάγωσαν λόγω απροθυμίας τοποθέτησης ξένων κεφαλαίων, ενώ η χώρα, σύμφωνα με το Oxford Analytica για το 2008, ήταν η περισσότερο ευάλωτη, κατά την επικρατήσασα πιστωτική κρίση, μεταξύ των υπολοίπων αναδυομένων αγορών.

Στις μέρες μας η τουρκική οικονομία μετά την αναπτυξιακή αναλαμπή της πρώτης θητείας της κυβέρνησης Ερντογάν, έχει εισέλθει σε μια περίοδο οικονομικής επιβράδυνσης που μεγάλο μέρος της, περίπου 40% σύμφωνα με το Trade University της Κων/πολης, οφείλεται στην πολιτική αστάθεια και τον αυξημένο κίνδυνο που προϋπήρχε αυτής, με αποτέλεσμα, όταν οι διεθνείς αγορές συρρικνώνονται, η τουρκική αγορά συρρικνώνεται περισσότερο.

Η επάνοδος του πολιτικού κινδύνου και οι αρνητικές επιπτώσεις αυτού εντοπίζονται βασικά σε τέσσερις περιόδους την τελευταία τριετία, οι οποίες αποτελούν χαρακτηριστικές στιγμές ενδυνάμωσης των επιπτώσεων των εξωτερικών οικονομικών διαταραχών από τον αυξημένο πολιτικό κίνδυνο : Στη μικρή χρηματοοικονομική κρίση του Μαΐου-Ιουνίου του 2006, την περίοδο

των εκλογών του Ιουλίου του 2007, την πολιτικοδικαστική κρίση με την υπόθεση Εργκένεκον και την πρόσφατη παγκόσμια οικονομική ύφεση.

Πάντως ως τώρα τα αποτελέσματα δικαιώνουν τις πολιτικές του ΑΚΡ. Ο ρυθμός μεγένθυσης κάθε έτους αγγίζει κατά μέσο όρο το 7% και βασίζεται, κυρίως, στο βιομηχανικό και τον κατασκευαστικό κλάδο. Βέβαια, λόγω της παρούσης οικονομικής παγκόσμιας ύφεσης, ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2008 έκλεισε στο 1,1%.

Ρίχνοντας φως στις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (ΑΞΕ) καταγράφουν ανοδική πορεία, φτάνοντας το 2006 τα 20 δις δολάρια, εξέλιξη που οφείλεται στο άνευ προηγουμένου κύμα ιδιωτικοποιήσεων, ανεβάζοντας τη χώρα στη δεύτερη θέση της σχετικής λίστας της Παγκόσμιας Τράπεζας. Συγκεκριμένα, την τριετία 2004-2006ο όγκος των ιδιωτικοποιήσεων ανήλθε στα 19 δις δολάρια. Σημασία έχει τα προγράμματα ιδιωτικοποιήσεων να μην είναι μόνο εισπρακτικού χαρακτήρα αλλά να συνοδεύονται από διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την απελευθέρωση της αγοράς, την οικονομική σταθερότητα και την ελκυστικότητα επενδυτών.

Οικονομικά Αριθμητικά Στοιχεία

Ύψος ΑΕΠ : Το 2008 ήταν 902,7 δις δολάρια.

Ρυθμός Ανάπτυξης : Το 2008 1,1% ενώ το 2007 4,6% και το 2006 6,9%.

Κατά Κεφαλή Εισόδημα : 11.900 δολάρια για το 2008 (το ίδιο το 2007).

Συμβολή στο ΑΕΠ σε ποσοστά από τους παραγωγικούς κλάδους : Γεωργία 8,8%, Βιομηχανία 27,5%, Υπηρεσίες 63,8%.

Εργατικό Δυναμικό : 24 εκατ. + 1,2 εκατ. στο εξωτερικό.

Ανεργία ! 10,7% το 2008.

Πληθυσμός κάτω από το όριο της φτώχειας : 20% (στοιχεία 2002).

Δημόσιο Χρέος : 40% του ΑΕΠ για το 2008 ενώ το 2004 ήταν 74,3% (για λόγους αντίθεσης).

Πληθωρισμός : Το 2008 έκλεισε 10,4% ενώ το 2007 ήταν 8,7%.

Αύξηση Βιομηχανικής Παραγωγής για το 2008 : - 0,6% (οι μεγαλύτερες βιομηχανίες επηρεάστηκαν από την κρίση όπως υφασμάτων, διύλισης, χημικών, σιδήρου-χάλυβα, αυτοκινήτων, μηχανημάτων).

Συμμετοχή της Τουρκίας στους G-20

Η συμμετοχή της Τουρκίας στις χώρες με τη μεγαλύτερη οικονομία, στους G-20, προσδίδει αναμφισβήτητη αυξημένο κύρος και γόητρο στην αναδυόμενη οικονομία της Τουρκίας. Η τουρκική οικονομία μεγενθύνεται με αιχμή του δόρατος το βιομηχανικό τομέα. Ειδικότερα, η βαριά βιομηχανία όπως π.χ. η αυτοκινητοβιομηχανία, οι αμυντικές βιομηχανίες, οι κατασκευές, αλλά επιπλέον συμβάλλει ο τουρισμός, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ειδικά οι Τράπεζες, ο κλάδος των τροφίμων και της ένδυσης. Η Τουρκία διαθέτει πλούσιο υπέδαφος στο οποίο υπάρχουν σημαντικά κοιτάσματα σιδηρομεταλλεύ-

ματος, χαλκού, χρωμίου (έρχεται Τρίτη στην παγκόσμια παραγωγή χρωμίου) και γαιανθράκων. Στις ΝΑ περιοχές υπάρχουν κοιτάσματα πετρελαίου του οποίου η παραγωγή έχει φθάσει τα 45.000 βαρέλια την ημέρα.

Διμερείς Οικονομικο-Εμπορικές Σχέσεις Ελλάδος - Τουρκίας

Το θεσμικό πλαίσιο των οικονομικών σχέσεών μας διέπεται από τη Συμφωνία Οικονομικής Συνεργασίας που υπεγράφη την 4-2-2000. Ως προς τις διμερείς εμπορικές σχέσεις παρατηρείται αύξηση του όγκου των εμπορικών ανταλλαγών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας το εμπορικό έλλειμμα είναι εις βάρος μας 18,6% ενώ βάσει των στοιχείων της Eurostat η Τουρκία αποτέλεσε την 5η σημαντικότερη χώρα-αποδέκτη των ελληνικών προϊόντων.

Τα τελευταία έξι χρόνια παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση των ελληνικών επενδύσεων στην Τουρκία. Σημαντικό ρόλο σ' αυτό διαδραμάτισε η υπογραφή της Συμφωνίας του 2001 για την αμοιβαία προώθηση και προστασία των επενδύσεων και της διμερούς συμφωνίας του 2003 για αποφυγή διπλής φορολογίας εισοδήματος.

Ικανοποιητική συνεργασία υφίσταται στον τομέα των μεταφορών. Σημαντικό έργο είναι η σύνδεση της Εγνατίας οδού με το Τουρκικό οδικό δίκτυο για Κων/πολη.

Στον τομέα της ενέργειας, εγκαινιάστηκε το 2006 η έναρξη κατασκευής του τμήματος του αγωγού φυσικού αερίου Αλεξανδρούπολης-Κομοτηνής.

Στο πλαίσιο της διμερούς τουριστικής συνεργασίας, καθορίζεται από την συμφωνία συνεργασίας του 2001. Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 4η θέση χωρών των οποίων οι πολίτες επισκέπτονται την Τουρκία, ενώ αντίθετως το μέγεθος των Τούρκων τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα είναι πολύ μικρό.

Τέλος οι μορφωτικές και πολιτιστικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών ρυθμίζονται από τη διμερή Συμφωνία περί Πολιτιστικής Συνεργασίας η οποία έχει τεθεί σε ισχύ στις 19 Ιουλίου 2001 και ανανεώνεται ανά διετία.

Προοπτικές της Τουρκικής Οικονομίας

Η Τουρκία ενεργοποιώντας τα φυσικά, πολιτικά, οικονομικά και γεωστρατηγικά πλεονεκτήματά της διαμορφώνει την εικόνα της περιφερειακής οικονομικής υπερδύναμης, με προσπάθεια (συγχρόνως) άσκησης επιρροής στις γειτονικές χώρες. Μια σημαντική παράμετρος της οικονομίας της συνιστά η ενεργειακή της πολιτική, η οποία αναπροσαρμόζεται στις εκάστοτε συνθήκες που επικρατούν διεθνώς. Οι προοπτικές της για τα επόμενα έτη αξιολογούνται από θετικές έως πολύ θετικές από τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οίκους, όπως η Morgan Stanley, η Moody's, η Standard & Poor's κ.α.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Τούρκου Υπουργού Οικονομικών η τουρκική οικονομία θα συρρικνωθεί για το 2009 λόγω της οικονομικής ύφεσης αλλά θα αναπτυχθεί κατά 3,5% το 2010 και 4% το 2011, ενώ το έλλειμμα από 6,6% του ΑΕΠ σήμερα θα περιορισθεί στο 3,2% το 2012.

Βέβαια, απ' ότι φαίνεται, η Τουρκία έχει ανάγκη το ΔΝΤ και γι' αυτό βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με στόχο το δανεισμό της με ευνοϊκούς όρους και ανεκτή διαδικασία επιτήρησης.

Πάντως η πορεία της τουρκικής οικονομίας θα κριθεί από :

- ▶ Την δημοσιονομική πειθαρχία.
- ▶ Την εφαρμογή των προγραμματικών οικονομικών μεταρρυθμίσεων.
- ▶ Την διατήρηση της ευρωπαϊκής της πορείας και
- ▶ Την επίλυση του κουρδικού προβλήματος.

Ποία η Γνώμη των Ελλήνων Οικονομικών Αναλυτών

Την αισιοδοξία τους εκφράζουν τα υψηλόβαθμα στελέχη της Τράπεζας της Ελλάδος για την πορεία της τουρκικής οικονομίας. Το Τραπεζικό σύστημα της γείτονος βρίσκεται σε ικανοποιητική κατάσταση και τα κέρδη της Finansbank, θυγατρικής της Εθνικής, το Α' τρίμηνο του 2009, ανήλθαν σε 300 εκατ. τουρκικές λίρες σημειώνοντας αύξηση 290%.

Υπενθυμίζεται ότι παρουσία στην τουρκική τραπεζική αγορά έχουν τόσο ο όμιλος της Εθνικής Τράπεζας μέσω της Finansbank, όσο και ο όμιλος της Eurobank μέσω χρηματιστηριακής εταιρείας αλλά και της θυγατρικής Eurobank Tekfenbank.

Πυραυλική και Γενικά Υψηλή Τεχνολογία της Τουρκίας και η Αξιοποίησή της για Πολεμικούς Σκοπούς

Ιστορικά και Γενικά Στοιχεία

Η Τουρκία έθεσε όλως ιδιαίτερα φιλόδοξους στόχους και έχει περάσει από μια σειρά περιόδων τεχνολογικού εκσυγχρονισμού. Το 1963 ιδρύθηκε το Τουρκικό Ίδρυμα Έρευνας Επιστήμης και Τεχνολογίας (TUBITAK), το οποίο υπάγεται απ' ευθείας στο Πρωθυπουργικό Γραφείο. Αυτό αποτελεί τον εγκέφαλο που καταγράφει, συντονίζει και χρηματοδοτεί ερευνητικές δραστηριότητες για στρατιωτικές εφαρμογές στις Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ), τα Πανεπιστήμια και τον ιδιωτικό τομέα. Διατηρεί έξι δικά του ερευνητικά κέντρα, μεταξύ των οποίων το Ινστιτούτο Βαλλιστικής Έρευνας, το Ινστιτούτο Ερευνών και το Ινστιτούτο Έρευνα Ηλεκτρονικών και Υπολογιστών.

Δημιούργημα του TUBITAK είναι το Ινστιτούτο Έρευνας και Ανάπτυξης Αμυντικής Βιομηχανίας (Sanoyoo Arastirma Gelistirme Enstitusu - SAGE) καθώς και το Ίδρυμα Τεχνολογικής Ανάπτυξης (TTGV) που διαχειρίζεται με μεγάλη ευελιξία τα κονδύλια της Παγκόσμιας Τράπεζας, τα οποία διατίθενται για τη διανεμοδότηση έργων τεχνολογικής και καινοτομικής ανάπτυξης.

Σήμερα στην Τουρκία υπάρχουν πολλοί δημόσιοι φορείς που ασχολούνται με την έρευνα και την τεχνολογία, οι σπουδαιότεροι από τους οποίους είναι : το Κέντρο Ερευνών του Μαρμαρά (Marmara Arastirma Merkezi - MAM), το Εθνικό Κέντρο Προγραμματισμού (MPM), το Ινστιτούτο Βαλλιστικών Ερευνών (BAE), το Κέντρο Τεχνολογίας Κατευθυνόμενων Οχημάτων (GATOM) και

η Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας.

Με το νόμο 3283 περί Πολεμικής Βιομηχανίας και άλλους που ακολούθησαν εκτός πολλών άλλων μέτρων, συγκροτήθηκαν τα βασικά Όργανα και οι Φορείς καθοδήγησης, ελέγχου και ενίσχυσης της Πολεμικής Βιομηχανίας όπως είναι :

► Το Ανώτατο Συντονιστικό Συμβούλιο που αποτελείται από τον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό Άμυνας, τον Α/ΓΕΕΘΑ, 5 Υπουργούς της Κυβέρνησης και τους Αρχηγούς των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.

► Η Εκτελεστική Επιτροπή Αμυντικής Βιομηχανίας που αποτελείται από τον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό Άμυνας, τον Α/ΓΕΕΘΑ και τον επικεφαλής του Υφυπουργείου για Πολεμικές Βιομηχανίες και αποτελεί την ανώτατη Αρχή λήψεως αποφάσεων για πομήθειες.

► Το Υφυπουργείο Πολεμικής Βιομηχανίας (Savunma Sanayii Mustesarligi - SSM).

► Το Ταμείο Υποστήριξης και Πολεμικής Βιομηχανίας.

► Το Ελεγκτικό Συμβούλιο με τη συμμετοχή του Πρωθυπουργού και αντιπροσώπων των Υπουργείων Άμυνας και Οικονομικών.

Η χώρα διαθέτει σημαντικό βιομηχανικό δυναμικό στο οποίο συμμετέχουν 110 μεγάλες και περί τις 1000 μικρές εταιρείες που απασχολούν 50.000 περίπου εργαζόμενους. Σήμερα η Τουρκία κατασκευάζει το μεγαλύτερο μέρος του υλικού που χρησιμοποιούν οι Ένοπλες Δυνάμεις της, ενώ η ηγεσία της αισιοδοξεί ότι σύντομα θα είναι σε θέση να καλύπτει με εγχώρια παραγωγή το σύνολο σχεδόν των αμυντικών αναγκών. Για την ενίσχυση του επιστημονικού προσωπικού η Τουρκία διαθέτει το Κέντρο Εκπαίδευσης Αμυντικής Βιομηχανίας και Τεχνολογίας, υπό το ΥΕΘΑ, το οποίο καταρτίζει επιστήμονες απ' όλους τους χώρους - στρατιωτικό, αμυντικής βιομηχανίας, Ινστιτούτα και Οργανισμούς. Παράλληλα χορηγείται μεγάλος αριθμός υποτροφιών για την εκπαίδευση στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού σε επιστήμες σχετιζόμενες με την παραγωγή πολεμικού υλικού σε εκπαιδευτικά ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού.

Η Τουρκία συμμετέχει σε πολλούς διεθνείς οργανισμούς που ασχολούνται με την παραγωγή οπλικών συστημάτων και τους ελέγχους των εξοπλισμών.

Βιομηχανία Ηλεκτρονικών - Τηλεπικοινωνιών

Στο χώρο αυτό δραστηριοποιούνται οι παρακάτω εταιρείες :

► Η κρατική εταιρεία ASELSAN (Askeri Electronic Sanayii) που ιδρύθηκε το 1978 με σκοπό την παραγωγή ηλεκτρονικών προϊόντων για στρατιωτικές ανάγκες. Η ASELSAN παράγει ή συμμετέχει στην παραγωγή μεγάλου αριθμού μηχανημάτων - εξαρτημάτων. Μεταξύ αυτών είναι : ηλεκτρονικές συσκευές, η κατασκευή κινητού σύγχρονου συστήματος παρεμβολής τακτικών επικοινωνιών, η αναβάθμιση του αντιαεροπορικού πυραύλου Stinger, η κατασκευή ραντάρ επιτήρησης εδάφους.

► Η εταιρεία ALCATEL TELETAS που δραστηριοποιεί-

ται στον χώρο των τηλεπικοινωνιών και παράγει προϊόντα υψηλής τεχνολογίας.

► Η εταιρεία THOMSON CSF που κατασκευάζει κινητά ραντάρ.

► Η εταιρεία ηλεκτρονικών αεροσκαφών HAVELSAN η οποία ανήκει σχεδόν στο σύνολό της στις τουρκικές ΕΔ και κατασκευάζει ηλεκτρονικά συστήματα για τις ανάγκες αυτών και του εμπορίου. Η Τουρκία έχει εξαγάγει προϊόντα της HAVELSAN αξίας δεκάδων εκατομμυρίων κυρίως σε χώρες της Μέσης Ανατολής.

► Η ιδιωτική εταιρεία MIKES (Mikrodalga Elektronik Sistemleri A.S.) στην οποία συμμετέχει με 49,98% η αμερικανική βιομηχανία συστημάτων πληροφοριακού και ηλεκτρονικού πολέμου BAE SYSTEMS.

Στον τομέα Ηλεκτρονικού Πολέμου η Τουρκία ασχολήθηκε με την δημιουργία Ενοποιημένου Κέντρου Ελέγχου και Συντονισμού (Join Electronic Warfare Control and Coordination Center). Αυτό θα αποτελεί τμήμα του συστήματος C4-I.

Στον χώρο των στρατηγικών επικοινωνιών βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή ενός ολοκληρωμένου δικτύου επικοινωνιών - του TAFICS - το οποίο βασίζεται στην υψηλή ψηφιακή τεχνολογία και έχει προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί το 2012.

Στο χώρο των δορυφορικών επικοινωνιών η Τουρκία διαθέτει ήδη τηλεπικοινωνιακούς δορυφόρους της σειράς TURKAT παρέχοντας επικοινωνίες στη μπάντα Ku και στη μπάντα X για καθαρά στρατιωτικές χρήσεις. Το δορυφορικό σύστημα συμπληρώνεται από δύο επίγειους σταθμούς ανά ένα στην περιοχή Gribashi της Κων/ης και το Πανεπιστήμιο METU. Με τους δορυφόρους αυτούς η Τουρκία καλύπτει ανάγκες επικοινωνιών, διοίκησης και πληροφοριών.

Η Τουρκία έχει συνδεθεί με το αμερικανικό δορυφορικό σύστημα τηλεπισκόπισης IKONOS, που της εξασφαλίζει δυνατότητες ανάλυσης δορυφορικών φωτογραφιών ενός μέτρου, τον δορυφόρο Ofeq-3, του Ισραήλ και με τον πιο προηγμένο επίσης ισραηλινό δορυφόρο Ofeq-5. Γενικά η Τουρκία στα επόμενα χρόνια σχεδιάζει να μεταφέρει τις επιθετικές και αμυντικές αεροπορικές δυνατότητές της στο διάστημα προβλέπονται ότι στο μέλλον οι πόλεμοι θα γίνονται στο διάστημα πέραν της ατμόσφαιρας. Έτσι συγκρότησε ειδική διαστημική υπηρεσία και έχει δραστηριοποιηθεί στην κατασκευή δικού της δορυφόρου.

Επίσης μέσα στο καλοκαίρι η εφημερίδα Star αποκάλυψε ότι ο πρώτος 100% κατασκευασμένος στην Τουρκία κατασκοπευτικός δορυφόρος θα σταλεί στο Διάστημα έως το 2015. Τελευταία έγινε γνωστό ότι ο Πρέσβης της Τουρκίας στην Κίνα υπέγραψε για λογαριασμό της Κυβέρνησής του, σύμβαση με τον οργανισμό συνεργασίας στην Ασία για ειρηνική χρήση του διαστήματος τον APSCO. Έτσι οι Τούρκοι μαζί με τους Κινέζους, τους Πακιστανούς και άλλες 6 χώρες της Ασίας θα συνεργαστούν για να αναπτύξουν διαστημική τεχνολογία.

Αεροπορική Βιομηχανία

Τη βιομηχανία αεροσκαφών - αεροδιαστήματος TAI (TUSAS AEROSPACE INDUSTRIES INC). Σ' αυτήν συμμετέχουν η Lockheed Martin και κατέχει το 45% του μετοχικού κεφαλαίου και η αμερικανική εταιρεία General Electric. Με τις αεροπορικές βιομηχανίες της η Τουρκία, μεταξύ άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων :

► Έχει μέχρι τώρα κατασκευάσει 232 αεροσκάφη F-16, έχει κατασκευάσει τα μεταφορικά αεροσκάφη CN-235, έχει κατασκευάσει μη επανδρωμένα σκάφη UAV, εκσυγχρονίζει τα αεροσκάφη F-4 και F-5, συμπαράγει προσομοιωτές αεροσκαφών και προγραμματίζει τη συμπαραγωγή 145 επιθετικών ελικοπτέρων. Ήδη δοκιμάστηκε στο Μιλάνο το πρωτότυπο A-120.

Η Τουρκία συμμετέχει στο πρόγραμμα των ΗΠΑ για την κατασκευή του μελλοντικού μαχητικού αεροσκάφους JSF.

Ναυπηγική Βιομηχανία

Οι κύριες μονάδες της τουρκικής πολεμικής ναυπηγικής βιομηχανίας είναι στα ναυπηγεία του Γκολτσούκ στην Κων/πολη και του Τασκιζάζ. Αυτές συμπληρώνονται από το ναυπηγείο της Σμύρνης και μια σειρά από άλλες μικρότερες ναυπηγοεπισκευαστικές μονάδες.

Με τα ναυπηγεία της η Τουρκία κατασκευάζει φρεγάτες, αντιτορπιλικά, υποβρύχια, torpilakátous, ναρκοθέτιδες, πυραυλακάτους αποβατικά, περιπολικά και άλλων ειδών σκάφη.

Λοιπές Πολεμικές Βιομηχανίες

Η Τουρκία διαθέτει πολλές άλλες πολεμικές βιομηχανίες. Η μεγαλύτερη από αυτές είναι η βιομηχανία μηχανών και χημικών MKEK (MAKINE KIMYA ENDUSTRISI KURUMU). Αυτή διαθέτει 21 συνολικά εργοστάσια και παράγει πολλών ειδών οπλισμού, πυρομαχικών και πολεμικών υλικών όπως : εκρηκτικές ύλες, υλικά Χημικού-Βιολογικού Πολέμου, συστήματα διάσπασης ναρκοπεδίων, τεθωρακισμένα οχήματα μεταφοράς (TOM) και μάχης (TOMA) και άλλα. Επίσης η MKEK συμμετέχει στην κατασκευή αντιαεροπορικών και αντιαυματικών όπλων, ρουκετών και πυραύλων.

Άλλες εξειδικευμένες βιομηχανίες είναι : η OTOKAR που κατασκευάζει τεθωρακισμένα και απλά στρατιωτικά οχήματα και η βιομηχανία MTU-TR που κατασκευάζει μηχανές αρμάτων και πλοίων.

Πυραυλική Τεχνολογία

Η Τουρκία έχει αναπτύξει εντυπωσιακή με σημαντικά αποτελέσματα δραστηριότητα στον τομέα της πυραυλικής τεχνολογίας στον οποίο επιδεικνύει συνεχώς αυξανόμενο ενδιαφέρον. Ο κύριος φορέας ανάπτυξης της πυραυλικής τεχνολογίας είναι το SAGE. Βασικός σκοπός του είναι η δημιουργία υποδομής για την ανάπτυξη κατευθυνόμενων πυραύλων. Στον τομέα αυτόν δραστηριοποιείται και το Ινστιτούτο Βαλλιστικών Ερευνών (BAE).

Η προσπάθεια απόκτησης πυραυλικής τεχνο-

λογίας όπως αποδεικνύει η διεθνής εμπειρία ακολουθεί μια παράλληλη πορεία με την αντίστοιχη προσπάθεια απόκτησης δορυφορικής και πυρηνικής τεχνολογίας. Για παράδειγμα το Ισραήλ, η Ινδία, το Πακιστάν, η Βραζιλία, η Αργεντινή έχουν αναπτύξει και τις τρεις μορφές τεχνολογίας παράλληλα.

Οι πρώτες σοβαρές προσπάθειες ανάπτυξης πυραυλικής τεχνολογίας στην Τουρκία ξεκίνησαν στις αρχές της δεκαετίας του 1980 (εποχή Οζάλ) με την ίδρυση τμημάτων και εργαστηρίων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα αυτό. Τα τμήματα αυτά σήμερα είναι :

► Το τμήμα Μηχανικής και Συστημάτων το οποίο διαθέτει : το εργαστήριο Δομικής Μηχανικής και Υλικών και το εργαστήριο Εξωτερικής Βαλλιστικής και Δομικών.

► Το τμήμα Χημικών και Προωθητικών Τεχνολογιών το οποίο διαθέτει : το εργαστήριο ανάπτυξης στερεών προωθητικών και το εργαστήριο χημικών αναλύσεων.

► Το τμήμα Ηλεκτρονικών και Τεχνολογιών Κατεύθυνσης και Ελέγχου.

Προκειμένου να υλοποιηθούν τα φιλόδοξα σχέδια της χώρας το 1988 δημιουργήθηκε ο όμιλος τουρκικών εταιρειών ROKETSAN A.S. με σκοπό την από αυτόν ανάληψη όλων των ενεργειών που αφορούν την κατασκευή ρουκετών και κατευθυνόμενων πυραύλων, καθώς και την ανάπτυξη πυραυλικής τεχνολογίας.

Στο χώρο της πυραυλικής τεχνολογίας δραστηριοποιούνται επίσης η εταιρεία KALAKALIP που συμμετέχει και στη ROKETSAN και κατασκευάζεται συναρμολογεί εξαρτήματα πυραύλων και η MKEK με τα εργοστάσιά της με έδρα το Elmadag Cankiri και την Άγκυρα. Όλες αυτές οι ερευνητικές και βιομηχανικές μονάδες μαζί με άλλες μικρότερες που λειτουργούν ως υποκατασκευαστές εμπλέκονται στο πρόγραμμα ανάπτυξης και κατασκευής πυραυλικών συστημάτων.

Προγράμματα Πολλαπλών Εκτοξευτών

Ακόμη η Τουρκία έχει αναπτύξει και προωθεί προγράμματα πολλαπλών εκτοξευτών ρουκετών - πυραύλων με τα πυρομαχικά τους όπως :

► Από τη ROKETSAN, η νέα οικογένεια ρουκετών των 122 χιλ. στο οποίο μπορούν να προσαρμοστούν τέσσερις διαφορετικές κεφαλές : μία εκρηκτική, μία θραυσματογόνος, μία με υποπυρομαχικά και μία εμπρηστική.

► Τα συστήματα BORA-D. Πρόκειται για ένα πολλαπλό εκτοξευτή ρουκετών που αναπτύχθηκε από τη MKEK βεληνεκούς 30 χλμ.

Πυραυλικά Προγράμματα

Η Τουρκία έχει αποδείξει έντονο ενδιαφέρον και καταβάλλει μεγάλες πολύπλευρες προσπάθειες για την απόκτηση της τεχνογνωσίας για την ανάπτυξη εγχώριας τεχνολογίας κατασκευής πυραυλικών συστημάτων μεγάλου βεληνεκού και μεγάλης ισχύος πυρός.

Το 1996 αποκαλύφθηκε η ύπαρξη μυστικής συμφωνίας Τουρκίας-Κίνας για την αγορά και στη συνέχεια συμπαραγωγή του κινεζικού συστήματος πολλαπλού εκτοξευτή ρουκετών WS-1 (βεληνεκούς 80 χλμ) με

τη μεταφορά τεχνογνωσίας στην Τουρκία. Το σύστημα WS-1 στηρίζεται στην τεχνολογία της οικογένειας των πυραύλων M που κατασκευάζει η Κίνα (M-7, M-9, M-11, M-18). Ο M-7, την τεχνολογία την οποία χρησιμοποίησαν οι Τούρκοι έχει βεληνεκές 150 χλμ. Οι Τούρκοι με την βοήθεια των Κινέζων και των Ισραηλινών επιστημόνων φέρονται να βελτίωσαν τον πύραυλο ενσωματώνοντας σε αυτόν Δυτική Τεχνολογία όπως το αδρειανικό σύστημα πλοήγησης LN-1006 της αμερικανικής βιομηχανίας Litton, γυροσκόπια laser, εντοπιστές GPS και άλλα.

Τον Φεβρουάριο του 2000 έγιναν οι δοκιμές εκτόξευσης της τουρκικής σχεδίασης και κατασκευής πυραύλων TOROS 230A και 260A. Οι πύραυλοι σχεδιάστηκαν από την TUBITAK-SAGE και κατασκευάστηκαν βασικά από την MKEK. Ο TOROS 230A έχει βεληνεκές από 10 μέχρι 65 χλμ. και ακτίνα δράσεως στο χώρο έκρηξης 200 μέτρων. Ο TOROS 260A έχει βεληνεκές 15 μέχρι 100 χλμ. και ακτίνα δράσεως 220-230 μέτρα. Για τους πυραύλους οι Τούρκοι φέρονται να χρησιμοποιούν υλικά κατά 95% εγχώριας παραγωγής με αποτέλεσμα να ανεξαρτοποιούνται από πηγές του εξωτερικού.

Τον Δεκέμβριο του 2001 έγινε δοκιμή ενός κατευθυνόμενου πυραύλου ονομασθέντος j, βασίζεται σε κινεζική τεχνολογία βελτιωμένη και κατασκευάζεται από την ROKETSAN με την ASELSAN.

Άλλες Προσπάθειες - Συμπαράγωγές

Η Τουρκία από το 1980 συμμετέχει στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα συμπαράγωγής του αντιαεροπορικού πυραύλου Stinger με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής (40%).

Σε συνεργασία με τη βρετανική βιομηχανία MBDA (πρώην Matra Bae Dynamics) κατασκευάζει σε συνεργασία και με γαλλικές βιομηχανίες τους πυραύλους MK2 που χρησιμοποιούν τα A/A συστήματα RAPIER.

Αποφασίσθηκε σε συνεργασία με το Ισραήλ η δημιουργία κοινού συστήματος ασφαλούς δορυφορικής επικοινωνίας και η συμπαράγωγή μη επανδρωμένων οχημάτων (αεροσκαφών) συλλογής πληροφοριών UAV (Unmanned Air Vehicle) που παράγει η ισραηλινή βιομηχανία IMI με τον τύπου Harpy και έχουν ακτίνα ενεργείας 400 χλμ.

Η Τουρκία με το Ισραήλ επίσης έχουν συμφωνήσει στη συμπαράγωγή του ισραηλινού πυραύλου αέρος - επιφάνειας Poreye I και II που κατασκευάζει η ισραηλινή βιομηχανία Rafael.

Σχεδιάζει με την OTOKAR τη δημιουργία του τουρκικού εθνικού άρματος μάχης του ALTAY με στόχο την κατασκευή κατ'αρχάς 250 αρμάτων με κανόνι 120 χλμ., 55 διαμετρημάτων.

Με βάση νέο νόμο που υπέγραψε ο Πρόεδρος Γκιουλ θα δημιουργηθεί πυρηνικός σταθμός στη Σινώπη της Μαύρης Θάλασσας και η παραγωγή ενέργειας αναμένεται να ξεκινήσει το 2017.

Το Τουρκικό ΕΜΠΑΕ (Στρατός Ξηράς)

Διάρκεια Ολοκλήρωσης: 2006-2010

Προμήθεια 298 Leo 2A4 αξίας 365 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώθηκε).

Εκσυγχρονισμός 170 αρμάτων M60 κόστους 680 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώθηκε).

Εκσυγχρονισμός 165 Leo 1A1 - 1A4 σε A5 κόστους 162 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώθηκε).

Προμήθεια 226 τροχοφόρων και ερπ/ρων stinger 265 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώνεται φέτος) και άλλα μικρότερης αξίας.

Επίσης είναι σε εξέλιξη η παράδοση :

300 A/K πυραύλων Firtina.

400 P/M πυραύλων Parter.

ΠΕΠ 107 και 122 χιλ. δικής τους κατασκευής.

Σ'αυτά πρέπει να προσθέσουμε :

3 συστήματα UAVs Ισραηλινής κατασκευής και 6 δικής τους κατασκευής κόστους 245 εκατ. δολαρίων.

Επέκτασης του ΣΔΕΠ (TAFICS) κόστους 213 εκατ. δολ.

Δορυφορικά επικοινωνιακά συστήματα X band 150 εκατ δολαρίων.

12 ελικόπτερα Seahawk κόστους 389 εκατ. δολαρίων (οι παραδόσεις ήδη αρχίζουν).

Συνολικό κόστος 2 δις δολάρια περίπου.

Πολεμική Αεροπορία

Προμήθεια 4 (+2) AWACS αξίας 1,5 δις δολαρίων (παραδίδονται).

Αναβάθμιση 216 F-16 κόστους 635 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώνεται μέχρι το 2010).

Εκσυγχρονισμός - μετατροπή 48 F-5 αξίας 130 εκατ. δολ. Προμήθεια 30 A/Φ F-16 (με παράδοση μέχρι 2010) ως ενδιάμεση λύση.

Προμήθεια 100 TSF που θα ολοκληρωθεί σε 20 χρόνια (συνολικού κόστους 10 δις δολαρίων).

Συνολικό κόστος 4,2 δις δολάρια.

Πολεμικό Ναυτικό

Πρόγραμμα "Μακρύς Ορίζων" (Σύστημα Επίτηρησης του Αιγαίου) κόστους 2,5 δις δολαρίων που ολοκληρώνεται.

Προμήθεια 4 υποβρυχίων GUR αξίας 592 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώθηκε).

Πρόγραμμα 4 πυραυλακάτων κλάσεως Kilic κόστους 379 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώνεται).

Προμήθεια 6 ναρκοθηρικών αξίας 625 εκατ. δολαρίων (ολοκληρώνεται).

Πρόγραμμα 6 υποβρυχίων εναερίου προώσεως τύπου 214 ύψους 2 δις δολαρίων (βρίσκεται σε αρχικό στάδιο).

Επίσης περιπολικά ακτοφυλακής, 2 αντιτορπιλικά, 20 σκάφη αμφιβίων επιχειρήσεων.

Συνολικό κόστος 4,3 δις δολάρια.

Δηλαδή ένα γενικό σύνολο 12,5 - 14 δις δολαρίων ενώ εμείς από το ΕΜΠΑΕ 2006-2010 πληρώνουμε το 80% για εξόφληση προηγούμενων ΕΜΠΑΕ και το υπόλοιπο (5 δις) είναι αποδεσμεύσιμο αν το εγκρίνει και

Η ΠΥΡΠΟΛΗΣΗ ΤΗΣ MARFIN EGNATIA BANK

(Η αίσθηση του παραλόγου και η πικρή πραγματικότητα)

Του Υποστρατήγου ΕΛ.ΑΣ ε.α. Π. Λάγγαρη

Πρώην Υποδιευθυντού της Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας της ΕΛ.ΑΣ

Σε τραγωδία εξελίχθη μία από τις μεγαλύτερες απεργιακές διαδηλώσεις των τελευταίων ετών (συμμετείχαν περί τους 150.000 λαού), η οποία πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα και διοργανώθηκε από την ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ την Τετάρτη 5-5-2010, ενάντια στα σκληρά μέτρα λιτότητας της κυβέρνησης σε βάρος των μισθωτών και συνταξιούχων, λόγω του τραγικού θανάτου που βρήκαν τρεις εργαζόμενοι (μεταξύ των οποίων και μία έγκυος γυναίκα) της Marfin Egnatia Bank, η οποία είναι θυγατρική εταιρεία ομίλου επιχειρήσεων συμφερόντων του επιχειρηματία κ. Ανδρέα Βγενόπουλου και ευρίσκεται στην οδό Σταδίου στο κέντρο της Αθήνας.

Ο θάνατος των τριών εργαζομένων επήλθε ως επακόλουθο της πυρπόλησης του υποκαταστήματος της Τράπεζας με "βόμβες Μολότοφ" από κουκουλοφόρους κατά τη διέλευση της πορείας από την οδό Σταδίου, συνεπεία ασφυξίας από καπνούς και αναθυμιάσεις τοξικών ουσιών, σύμφωνα με το πόρισμα του ιατροδικαστού κ. Φ. Κουτσάφτη.

Και ενώ το ζητούμενο στην προκειμένη περίπτωση θα έπρεπε να είναι ο εντοπισμός, η ανακάλυψη, σύλληψη και τιμωρία των πραγματικών ενόχων (φυσικών και ηθικών αυτουργών) της δολοφονίας των τριών εργαζομένων, δηλαδή το αυτονόητο, από το πρώτο 24ωρο το ενδιαφέρον των συζητήσεων μετατοπίστηκε από πολλούς δημοσιογράφους των περισσότερων ΜΜΕ αλλά και από ορισμένους πολιτικούς ακόμη, σε ανούσια και δευτερεύοντα ζητήματα, εκτός πραγματικότητας και εκτός λογικής, φαινόμενο άλλωστε πολύ σύνηθες στην εποχή μας.

Έτσι, ευθύς εξ αρχής, προσπάθησαν, κατά την προσφιλή τους πρακτική, να επιρρίψουν ευθύνες στην Αστυνομία για παραλείψεις και ολιγωρίες όσον αφορά την πρόληψη και την αποτροπή του εν λόγω φρικτού συμβάντος. Τέτοιες ευθύνες όμως δεν προέκυψαν κατά γενική παραδοχή, καθόσον οι ενέργειες της Αστυνομίας υπήρξαν καθ' όλα άμεμπτες, σθεναρές και επιτυχείς, σχετικά με τη διατήρηση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας και την αντιμετώπιση των ταραχοποιών-διαδηλωτών σε σχέση με την όλη διαδήλωση και πορεία. (Η ΕΛ.ΑΣ καθ' όλη τη διάρκεια είχε τον απόλυτο έλεγχο της κατάστασης με ελάχιστες προσβολές κτιρίων και αυτοκινήτων σε σύγκριση με τα γνωστά Δεκεμβριανά του 2008 με τις πολυήμερες εκτεταμένες καταστροφές και βανδαλισμούς).

Παράλληλα, με αφορμή το γεγονός ότι ορισμένοι από τους διοργανωτές και τους διαδηλωτές θεωρήσαντες τους υπαλλήλους της Marfin "προδότες της εργατικής τάξης" επειδή δεν απεργούσαν και εργάζονταν, γιουχάϊσαν αυτούς, επικέντρωναν τις ατέρμονες συζητήσεις τους, όχι στους πορωμένους δολοφόνους και στα κίνητρα του εγκλήματός τους, αλλά σε παραλογισμούς και ειδικότερα :

Γιατί ήταν αυτοί στην Τράπεζα; (δηλαδή γιατί ήταν οι άνθρωποι στη δουλειά τους!!!!). Μήπως τους εξεβίαζε η εργοδοσία; Γιατί δεν είχε κλείσει η Τράπεζα; (αφού γίνεται επεισόδια κάθε φορά οργανώνεται πορεία). Επίσης αν το κτίριο είχε πυρασφάλεια, αν υπήρχε έξοδος κινδύνου και άλλα απίθανα πράγματα, τα οποία όμως συντελούν στη δημιουργία τραγικών αποτελεσμάτων, γιατί θρηνούμε ανθρώπους.

Αντί δηλαδή να οργιστούμε όλοι και να απαιτήσουμε την άμεση σύλληψη και παραδειγματική τιμωρία των δολοφόνων και των "εντολέων" τους, αυτών που πραγματικά φταίνε, παρεκτρεπόμεθα σε ατραπούς γελοιότητας και παράνοιας, επικίνδυνους. Και τούτο, διότι δεν είναι δυνατόν να συζητάμε δημόσια ότι οι συνάνθρωποί μας που δολοφονήθηκαν κατά τον ειδικό αυτό τρόπο, είναι δυνατόν να έφταιγαν και αυτοί γιατί δούλευαν! (Λες και ήταν υποχρεωμένοι να απεργήσουν). Ούτε επίσης είναι σοβαρό να υποστηρίζουμε, ότι ευθύνεται ενδεχομένως και η Τράπεζα που δεν έκλεισε, για το λόγο ότι "όταν οργανώνονται πορείες, πάντοτε γίνονται επεισόδια". Με τον τρόπο όμως αυτόν διατηρούμε διαρκώς στο απυρόβλητο τους "όποιους" ολίγους κουκουλοφόρους και τη φθοροποιό κατά της κοινωνίας και πολιτείας εγκληματική τους δράση, κάτι που οι ίδιοι επιθυμούν και επιδιώκουν, δηλαδή την επιβολή μιας ιδιότυπης μορφής φόβου και τρομοκρατίας.

Όσον αφορά στο δύσκολο έργο της ταυτοποίησης των αγνώστων δραστών του στυγερού εγκλήματος της Marfin Bank, αυτό το έχει αναλάβει η Ασφάλεια Αττικής και ελπίζουμε στην ταχεία ανακάλυψη και σύλληψη αυτών και την περαιτέρω παραπομπή τους στη δικαιοσύνη για να τιμωρηθούν παραδειγματικά. Εκείνο όμως που πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα, είναι το γεγονός ότι οδηγείται προς πλήρη ανατροπή η εκδοχή πως οι αυτουργοί της πράξης είναι οι "συνήθεις ύποπτοι", γνωστοί - άγνωστοι κουκουλοφόροι του αντιεξουσιαστικού χώρου.

Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγουμε, ύστερα από την προβολή "βίντεο-ντοκουμέντου" στην εκπομπή "ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΑ" του τηλεοπτικού σταθμού "ΑΛΤΕΡ" την 9/10-5-2010, όπου περιγραφόταν διεξοδικά (καρέ-καρέ) ολόκληρο το σκηνικό πυρπόλησης της Marfin και του θανάτου των εργαζομένων της τράπεζας. Ειδικότερα προέκυψε ότι η εν λόγω επίθεση έγινε βάσει σχεδίου, την ίδια στιγμή της απόπειρας κατάληψης της Βουλής από άλλους διαδηλωτές, ήτοι από ανθρώπους επαγγελματίες του είδους (τρεις άνδρες και μία γυναίκα) με καλυμμένα τα πρόσωπά τους και ειδικό εξοπλισμό για την περίπτωση (φόρμες, γάντια, αντιασφυξιογόνες μάσκες, βαριοπούλες), αποφασιστικούς, ανελέητους και αδίστακτους, απειλώντας, με άπταιστα ελληνικά, τους πέριξ και κραυγάζοντας (η γυναίκα) "κάψτε τα όλα, κάψτε τα όλα",

ρίπτοντας στο εσωτερικό της τράπεζας βόμβες μολότοφ, αφού προηγουμένως έθραυσαν την τζαμαρία και περιέλουσαν το εσωτερικό της τράπεζας με βενζίνη, παραμένοντας επί τόπου, για όσο χρόνο απαιτείτο μέχρι η φωτιά να φουντώσει για τα καλά, διασφαλίζοντας την βεβαιότητα του ολέθριου αποτελέσματος της εγκληματικής τους αυτής ενέργειας, διαφέροντας μάλιστα κατά πολύ από "αυθόρμητες" παρόμοιες ενέργειες των κοινών κουκουλοφόρων των Εξαρχείων, οι οποίοι "κτυπούν στιγμιαία και φεύγουν", συνήθως.

Τα τραγικά αποτελέσματα της πυρπόλησης της τράπεζας της Marfin, ενισχύουν τους φόβους για κάθε είδους εκτροπές και αποσταθεροποιήσεις με τη συμβολή πρακτόρων και προβοκατόρων, οι οποίοι μπορούν εύκολα να δράσουν σε καταστάσεις γενικευμένου χάους και αναταραχής με την μάσκα των κουκουλοφόρων, διατελώντας σε διατεταγμένη υπηρεσία ως εντεταλμένα όργανα όσων επιδιώκουν την ταχύτερη πολιτική αποσταθεροποίηση σε συνθήκες πολύ μεγάλης οικονομικής κρίσης, αποσκοπώντας στον εκφοβισμό και την κάμψη των αντιστάσεων του λαϊκού κινήματος και την κατατρομοκράτηση των αντιφωνούντων και του λαού. Το κτύπημα της Marfin (της αποδόθηκαν αιχμές ότι δεν πληρούσε το κτίριο τις προδιαγραφές ασφάλειας και ότι η τράπεζα ήταν ανοικτή κατά την ώρα της πορείας σε ημέρα απεργίας) στη συγκεκριμένη περίπτωση κάθε άλλο παρά τυχαία υπήρξε, δεδομένου ότι ο εκτελεστικός πρόεδρος της Marfin Investment Group κ. Ανδρέας Βγενόπουλος έχει μπει στο στόχαστρο "κάποιων", μετά τις πρόσφατες δημόσιες πολιτικές παρεμβάσεις του, που κατηγορήσε ένα μεγάλο μέρος του πολιτικού συστήματος για διαφθορά και ανεπάρκεια. Έτσι λοιπόν δεν αποκλείεται κάποιος, στα πλαίσια της σύγκρουσης συμφερόντων, να επιδιώκουν την στοχοποίησή του και την εξασθένηση του καθαρού πολιτικού λόγου που εκφέρει, τη στιγμή μάλιστα που καταγράφει δημοτικότητα σε ποσοστά μεγαλύτερα αυτών των Αρχηγών των πολιτικών κομμάτων, σύμφωνα με τελευταίες σχετικές δημοσκοπήσεις.

Τέλος, δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας, ότι κατευθυνόμενες χαοτικές ενέργειες τύπου Marfin, εν μέσω σφοδρής οικονομικής κρίσης της χώρας, διευκολύνουν όσους επιδιώκουν τη διάλυση των δομών του κράτους και την επιτάχυνση της απώλειας της εθνικής κυριαρχίας, για την εφαρμογή των τεκταινομένων σχεδίων τους, σε βάρος των εθνικών μας θεμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη, και την υφαρπαγή του σημαντικού εθνικού πλούτου της χώρας.

A BRIEF INFORMATION ON THE ESTABLISHMENT, OPERATION AND OBJECTIVES OF THE HELLENIC INSTITUTE FOR STRATEGIC STUDIES

The Hellenic Institute for Strategic Studies (HEL.I.S.S.), a non-profit organization, was founded in October 1994, stationed in Piraeus. In August 9, 1997 the headquarters of the Institute was transferred in Athens.

The Institute came into being by a number of Flag/General retired Officers of the Hellenic Armed Forces and has been aggrandized after the participation of personalities coming from communities such as Academic, Diplomatic, Business, Journalism and from those specialized on international affairs.

The aim of HEL.I.S.S. is to be employed with questions that bring up issues of strategic importance in a geopolitical-geostrategic environment. More specifically:

► To carry out, study, research and analyze issues of military strategy significance, of economic aspect, of the human actions that impact negatively against nature and further subjects concerning problems rising in the Hellenic sovereignty, the Balkan peninsula, the existing territorial extent of the European Union, its foreseen enlargement of tomorrow, the general area of the Mediterranean and the Black Seas and/or any other area that may be deemed as necessary.

► To examine Security issues of the above regions.

► To hand in proposals to either government bodies or privates, that are based on studies-analyses on all the above.

Objectives are achieved by:

► Carrying out research by HEL.I.S.S. members or independent specialists.

► Presenting issues and their analyses in the form of lectures, seminars or press releases, publishing special notes or bulletins and journals and organizing presentations at home and abroad.

► Cooperation with government bodies, organizations and other respective domestic or foreign foundations/institutions in order to analyze matters of common interest and exchange information on all relative fields.

During the last years, HEL.I.S.S. has carried out studies for the Ministries of Foreign Affairs and National Defense, has organized congresses under the auspices of the Ministries of Aegean, Culture and Development as well as studies and congresses concerning subjects of National interest and Defense programs. Special congresses for the Defense programs of the Hellenic Armed Forces took place in 1999, 2001, 2003, 2005 and 2007.

An intense preparation is under way for the presentation of the Institute for its international congress "Strategy 2009".

Όποιος δεν γνωρίζει το ποιό είναι το καλό, δεν γνωρίζει ούτε και το ποιό είναι το κακό.

ΤΟ ΔΙΛΗΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΥΡΗΝΙΚΟ ΟΡΑΜΑ 2010

Του Αντιστρατήγου ε.α. Δ. Λακαφώση

Το 2010 αποτελεί το εφελτήριο του οράματος για ένα κόσμο χωρίς πυρηνικά όπλα (ΠΟ). Έχουν αρχίσει οι διαδικασίες για μείωση του πυρηνικού οπλοστασίου, για την εξασφάλιση του διάσπαρτου πυρηνικού υλικού και για τη μη διάδοση και μη δοκιμή των Π.Ο. Ενώ, παράλληλα πιέζονται το Ιράν και η Β.Κορέα να σταματήσουν τις πυρηνικές φιλοδοξίες.

Μείωση Πυρηνικού Οπλοστασίου

Με την υπογραφή της νέας συμφωνίας START, στην Πράγα στις 8 Απριλίου 2010, οι ΗΠΑ και η Ρωσία συμφώνησαν να περικόψουν το πυρηνικό τους οπλοστάσιο περισσότερο από ποτέ κατά το 1/3. Να διαθέτει κάθε μία 1.555 πυρηνικές κεφαλές και να μειώσουν τους πυραύλους και τους εκτοξευτές. Η απειλή έχει μειωθεί, δεν έχει εξαλειφθεί αλλά έχει μετατεθεί στους διεθνείς εξτρεμιστές και στα κράτη παρίες. Ο κίνδυνος δεν προέρχεται από τις δύο μεγάλες δυνάμεις ΗΠΑ-Ρωσία και πολύ περισσότερο από τις λοιπές τρεις χώρες Γαλλία-Βρετανία-Κίνα, με περισσότερο περιορισμένες, φιλικές πάντως, δυνατότητες εκ των πέντε επίσημα πυρηνικών δυνάμεων. Όμως για τις άλλες τέσσερις εκ του συνόλου εννέα με Π.Ο., η ανησυχία υπάρχει.

Το Πακιστάν με αστάθεια, με εσωτερική τρομοκρατία, με αντιθέσεις με τη γειτονική πυρηνική Ινδία, προβληματίζει με την ανεπαρκή φύλαξη των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Η Β. Κορέα κρύβει το πυρηνικό πρόγραμμα. Το Ισραήλ πιστεύεται ότι έχει Π.Ο αν και το ίδιο δεν το αποδέχεται.

Εξασφάλιση Αποθεμάτων και Διάσπαρτου Πυρηνικού Υλικού

Στη σύσκεψη στην Ουάσιγκτον (12-13 Απριλίου 2010) δεν υπήρξε καμία δέσμευση ούτε και προέκυψε διεθνής πυρηνική αρχιτεκτονική. Επισημάνθηκε η υπευθυνότητα των χωρών για τη διαφύλαξη του διασκορπισμένου πυρηνικού υλικού - πέντε μόνο από τις 47 χώρες που συμμετείχαν διαθέτουν Π.Ο. Είναι η πρώτη σύσκεψη αυτού του είδους.

Κάθε χώρα είναι υπεύθυνη να εξασφαλίσει μέσα στην επικράτειά της και να ελέγχει τα σύνορά της, για έξοδο πυρηνικού υλικού και ραδιοϊσοτόπων. Να υιοθετηθεί αυστηρό νομικό και κανονιστικό εθνικό σχέδιο ενέργειας κατά της πυρηνικής τρομοκρατίας. Στο πλαίσιο των διεθνών

πρωτοβουλιών να ενισχύει τις δυνατότητες της πυρηνικής ασφάλειας με την υποστήριξη της σύγχρονης πυρηνικής βιομηχανίας, της νέας τεχνολογίας και του εμπείρου πυρηνικού προσωπικού. Να εμποδίζει τη συνεργασία με κράτη παρίες.

Από τους υφιστάμενους πυρηνικούς αντιδραστήρες να εκλείψουν οι δυνατότητες για παραγωγή υψηλού εμπλουτισμένου ουρανίου, ούτως και υποσχέθηκαν η Χιλή, ο Καναδάς και το Μεξικό. Ενώ, η Ουκρανία να απαλλαγεί από όλα τα πυρηνικά αποθέματα και οι ΗΠΑ και η Ρωσία να καταστρέψουν 17.000 πυρηνικές βόμβες. Κάθε χώρα έχει δικαιώματα να λειτουργεί πυρηνικούς αντιδραστήρες για ειρηνικούς σκοπούς μόνο.

Συμφωνήθηκε η επόμενη σύσκεψη για έλεγχο προόδου να γίνει στη Ν.Κορέα το 2012. Να επιταχυνθεί η υλοποίηση των συναινέσεων της σύσκεψης μέσα σε 4 χρόνια, στόχο που οι ειδικοί κρίνουν υπερβολικό.

Υπόψη, έχει γίνει αμερικανική προσπάθεια - πρόταση, από χρόνια πριν, να μεταφέρονται τα αποθέματα υψηλού εμπλουτισμένου ουρανίου στις ΗΠΑ και στη Ρωσία όπου να γίνεται ανακύκλωσή τους για την λειτουργία αντιδραστήρων ειρηνικής ενέργειας.

Πάντως, διεθνές όργανο που να αποφαινεται για τη χώρα προέλευσης του διακινουμένου πυρηνικού υλικού με διεθνή βάση δεδομένων περί ιδιαιτερότητας του υλικού και της τεχνολογίας κάθε χώρας, θα απέτρεπε τις χώρες από τη διακίνηση. Εξάλλου, η ευκολότερη και με μικρότερο κόστος, εν κρυπτώ όμως ακόμη, τεχνολογία για εμπλουτισμό ουρανίου με Laser περιπλέκει ακόμη περισσότερο το θέμα και καθιστά ευκολότερη την απόκτηση πυρηνικού υλικού από κράτη παρίες.

Μη Δοκιμή Π.Ο.

Η από το 1966 σχετική συμφωνία γνωστή ως CTBT δεν έχει ακόμη επικυρωθεί από τις ΗΠΑ. Επικρατεί, όμως, αισιόδοξη προοπτική στη θητεία του Obama, μετά από επανεξέταση - ίσως το 2011 ή 2012. Γενικά, οι επικυρώσεις αυτού του είδους αντιμετωπίζουν προβλήματα στις ΗΠΑ. Εν προκειμένω προβάλλει ερώτημα για τις επιλογές. Αποδίδει η "φροντίδα" των παλαιών αποθεμάτων ή απαιτείται αντικατάσταση με νέα, οπότε είναι αναγκαία η δοκιμή πριν υιοθετηθούν νέα μέσα.

Μη Διάδοση Π.Ο.

Τον Μάιο 2010, διεξήχθη επί ένα μήνα η ανά πέντε έτη διάσκεψη στη Ν.Υόρκη για την ανανέωση της συμφωνίας για τη μη διάδοση των Π.Ο, γνωστής ως NPA. Για πρώτη φορά την τελευταία 10ετία εκδόθηκε κοινό ανακοινωθέν με ομοφωνία όλων των 189 υπογραψάντων τη NPA 1970 :

Πρώτον, οι ΗΠΑ, παρά τις αρχικές επιφυλάξεις συμφώνησαν για μια σύσκεψη το 2012 για ελεύθερη από Π. Ο. Μ. Ανατολή, που είναι απραγματοποίητη από το 1995 απόφαση των Η. Ε. Επίσης, οι ΗΠΑ, με την επιρροή τους θα μπορούσαν να πείσουν το Ισραήλ να συμμετάσχει στη σύσκεψη. Ενώ, προς το παρόν, το Ισραήλ δεν συμφωνεί εάν πρώτα δεν υπογραφεί ειρήνη με όλες τις χώρες της περιοχής, που είναι πολύ δύσκολο να συμβεί. Θα το δούμε.

Δεύτερον, γίνεται αόριστη αναφορά για τις μεγάλες πέντε επίσημα πυρηνικές δυνάμεις να παρουσιάσουν μέχρι το 2014 απτά αποτελέσματα μείωσης και υποβάθμισης των Π.Ο.

Η διάσκεψη μπορεί να θεωρηθεί ως το πρώτο μικρό θετικό βήμα, όμως με τους αναγκασμούς, από τη με εμμονή επιδιωκόμενη επιτυχία της διάσκεψης, αμφίβολους συμβιβασμούς.

Το Ισραήλ ενοχλήθηκε από την εξειδικευμένη αποκλειστική αναφορά σ' αυτό, ενώ δεν γίνεται μνεία στο Πακιστάν και στην Ινδία, που έχουν Π.Ο και δεν έχουν υπογράψει τη NPA, ούτε και στις κατά ισχυρισμούς πυρηνικές φιλοδοξίες του Ιράν και στα αυτοδηλωθέντα Π.Ο. της Β. Κορέας που έχουν υπογράψει τη NPA. Αλλά, και για τη Συρία υπάρχει υποψία για εμπλοκή της σε δραστηριότητες για Π.Ο και μάλιστα το 2009 ισραηλινά αεροπλάνα κτύπησαν ύποπτη στη Συρία περιοχή.

Το Ιράν συνεχίζει να αψηφά την από 8 Ιουνίου 2010, για Τετάρτη φορά, απόφαση των Η.Ε. για αυστηρότερες κυρώσεις εναντίον του, με ψήφους υπέρ 12, κατά 2 - η Τουρκία και η Βραζιλία με την αιτιολογία τη συμφωνία τους με το Ιράν στις 17 Μαΐου 2010 για εμπλουτισμό ουρανίου στην Τουρκία - ενώ ο Λίβανος απουσίαζε.

Εκτιμάται λοιπόν ότι το όραμα για ένα κόσμο χωρίς Π.Ο σήμερα, είναι υπερφιλόδοξο αν όχι για την άλλη γενιά. Είναι, όμως, θετικό σημείο ότι τώρα έχει, ούτως ή άλλως, δοθεί το λάκτισμα.

ΝΕΟ ΔΟΓΜΑ ΝΑΤΟ

Του Αντιστρατήγου ε.α. Σ. Παναγόπουλου

Στις 17 Μαΐου 2010 δόθηκαν στη δημοσιότητα η ανάλυση και οι προτάσεις της ομάδας των ειδικών (Group of Experts) πάνω στη νέα Στρατηγική Ιδέα για το ΝΑΤΟ υπό τον τίτλο : ΝΑΤΟ 2020 : Assured Security, Cynamic, Engagement.

Όπως είναι γνωστό (είχαμε αναφερθεί σχετικά στο τεύχος Απριλίου 2009 των Προβληματισμών) κατά την 60ή ετήσια Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ, στο Στρασβούργο και Κιέλ, αποφασίστηκε όπως μία ομάδα έμπειρων και με κατάλληλα προσόντα ειδικών να μελετήσει και προτείνει τη βάση της Νέας Στρατηγικής Ιδέας για το ΝΑΤΟ. Η ομάδα των ειδικών συγκροτήθηκε και σ' αυτήν προήδρευε η πρώην Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ κ. Madeline Albright, ενώ την Ελλάδα εκπροσώπησε ο Πρέσβης κ. Ζέπος (σήμερα Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εξωτερικών).

Το σκεπτικό των προτάσεων της επιτροπής των ειδικών βασίζεται στο ότι, το ΝΑΤΟ εισέρχεται στην δεύτερη δεκαετία του 21ου αιώνα ως μία βασική πηγή ασφαλείας σε ένα αβέβαιο και απρόβλεπτο κόσμο. Τα γεγονότα της 9/11/2001 και οι ακολουθήσασες επιθέσεις έδειξαν την θανατηφόρα διασύνδεση μεταξύ τεχνολογίας και τρομοκρατίας, οδηγώντας σε άμεση απάντηση από πλευράς ΝΑΤΟ, που απέστειλε συμμαχικές δυνάμεις μακριά από τις πατρίδες τους. Ομοίως η κρίση στο σύστημα μη διαδόσεως πυρηνικών όπλων, οι καταστάσεις ασταθείας στην περιφέρεια της Ευρώπης, η πειρατεία, η ενεργειακή ασφάλεια, τα περιβαντολογικά προβλήματα και η οικονομική παγκόσμια κρίση, δημιουργούν αστάθεια και ανασφάλεια. Ήδη το ΝΑΤΟ έχει μεγαλώσει και συγκροτείται από 28 έθνη που έχουν επαυξήσει τις ικανότητές τους αλλά και τις δεσμεύσεις του. Είναι επομένως ξεκάθαρο ότι πρέπει να δούμε με σύγχρονο βλέμμα τις αποστολές, διαδικασίες και σχέδια της συμμαχίας.

Η ανάπτυξη της νέας στρατηγικής σκέψης για το ΝΑΤΟ, παρέχει μια ευκαιρία όπως η Συμμαχία παρουσιάζει στους λαούς που γνωρίζουν λίγα γι' αυτό και που παραμένουν προβληματισμένοι για τους οργανισμούς που έχουν σχέση με τη ζωή του, το τι ακριβώς είναι. Αν και το ΝΑΤΟ είναι περισσότερο απασχολημένο από ποτέ, η αξία του είναι λιγότερο γνωστή σε πολλούς. Οι ηγέσις του ΝΑΤΟ θα πρέπει να προβάλουν τις δραστηριότητες της συμμαχίας για διασφάλιση της ειρήνης. Διαφορετικά ο οργανισμός μπορεί να αποτύχει στη διατήρηση της δημόσιας γνώμης και οικονομικής υποστήριξης για την υλοποίηση κρίσιμων αποστολών.

Η νέα στρατηγική θα πρέπει να υπηρετεί την επίκληση της πολιτικής θελήσεως ή "ανανεώσεως όρ-

κων", από την πλευρά των μελών του. Οι απειλές στα κοινά ενδιαφέροντα-συμφέροντα της συμμαχίας προέρχονται εκτός αυτής, αλλά ο οργανισμός έχει τη δύναμη να αντιμετωπίσει αυτά. Η αύξηση της πολυπλοκότητας του παγκοσμίου περιβάλλοντος έχει δυνατότητα να απειλήσει την συνεκτικότητα της συμμαχίας, όπως οικονομικά προβλήματα που δύνανται να διαταράξουν την προσοχή στα θέματα ασφάλειας, παλαιοί ανταγωνισμοί να ξαναπαρουσιαστούν καθώς και η πραγματική πιθανότητα ανατροπής της ισορροπίας στρατιωτικών δυνάμεων. Δια τούτο το νέο στρατηγικό concept (ιδέα) πρέπει να κάνει σαφές ότι όλο το ΝΑΤΟ θα κάνει ότι πρέπει για κάθε σύμμαχο και κάθε σύμμαχος θα κάνει ότι πρέπει για το ΝΑΤΟ.

Η νέα στρατηγική ιδέα θα πρέπει να αναγνωρίζει το επείγον για περισσότερες αλλαγές, ενώ θα παραμένει σταθερή στις θεμελιώδεις ιδέες που συνδέουν την συμμαχία και οι οποίες έχουν θετική υποστήριξη διεθνώς.

Με βάση τη Στρατηγική του ΝΑΤΟ του 1999 δεν απαιτείται η πλήρης αλλαγή των προβλέψεων αυτής. Κατά κύριο κεφάλαιο των υποχρεώσεων και δεσμεύσεων του ΝΑΤΟ (ΝΑΤΟ STRATEGY 1999) θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην τελική διαμόρφωση της Νέας Στρατηγικής Ιδέας (Νέο Στρατηγικό Δόγμα ΝΑΤΟ) οι παρακάτω παρατηρήσεις-προτάσεις :

α. Οι προκλήσεις κατά της Συμμαχίας την παρούσα περίοδο και τα επόμενα χρόνια θα προέρχονται :

(1) Από τη διασπορά όπλων μαζικής καταστροφής.

(2) Τις φιλοδοξίες της διεθνούς τρομοκρατίας.

(3) Την αύξηση της εμπιστοσύνης στα δίκτυα πληροφοριών και της εξ αυτής πηγάζουσας τάσεως προβολής τους.

(4) Ο συναγωνισμός για το πετρέλαιο και άλλες στρατηγικές πηγές ενέργειας.

(5) Οι δημογραφικές αλλαγές που δύνανται να δημιουργήσουν παγκόσμια προβλήματα, όπως η φτώχεια, πείνα, παράνομη μετανάστευση, πανδημικές ασθένειες.

(6) Τα περιβαλλοντολογικά προβλήματα περιλαμβανομένης και της κλιματικής αλλαγής.

β. Με βάση τις παγκόσμιες και περιφερειακές προκλήσεις (όπου το ΝΑΤΟ και η ΕΕ αποτελούν την βάση της σταθερότητας και συνεργασίας στην Ευρω-Ατλαντική περιοχή), υφίστανται προκλήσεις ή απειλές που δύνανται να απειλήσουν την Συμμαχία. Ως έχει η κατάσταση Συμβατική στρατιωτική απειλή κατά της Συμμαχίας ή των μελών της έχει μικρή πιθανότητα να παρουσιασθεί, πλην όμως δεν δύναται να αγνοηθεί. Οι περισσότερες

όμως απειλές κατά της Συμμαχίας κατά την επόμενη δεκαετία θα είναι μη Συμβατικές όπως :

(1) Επίθεση με βαλλιστικά βλήματα.

(2) Επιθέσεις από διεθνείς τρομοκρατικές ομάδες.

(3) Επιθέσεις κατά δικτύων πληροφοριών, Η/Υ κ.λ.π.

(4) Επιθέσεις κατά των ενεργειακών γραμμών και θαλασσιών γραμμών ανεφοδιασμού, οι κλιματικές αλλαγές και οι οικονομικές κρίσεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Οι κίνδυνοι που προέρχονται από μη Συμβατικές προκλήσεις έχουν σοβαρές επιπλοκές στις προετοιμασίες του ΝΑΤΟ, περιλαμβανομένου του ορισμού του τι συνιστά επακριβώς επίθεση Άρθρου 5, στην Στρατηγική αποτροπής, στην συλλογική άμυνα, την σχεδίαση και μετεξέλιξη δυνάμεων.

γ. Η βασική υποχρέωση του ΝΑΤΟ περιέχεται στο άρθρο 5 του Βορειο-Ατλαντικού Συμφώνου. Αυτό δεν αλλάζει, αλλά οι απαιτήσεις για να ικανοποιηθεί η δέσμευση έχουν διαφοροποιηθεί ή εξελιχθεί. Για να παραμείνει αξιόπιστη αυτή η εγγύηση προστατεύοντες τα μέλη της συμμαχίας από ένοπλη ενέργεια, δεν πρέπει να στηρίζεται μόνο στις βασικές στρατιωτικές ικανότητες, αλλά επίσης στην ενδεχόμενη σχεδίαση, εστιασμένες ασκήσεις, ισχυρή υποστήριξη Διοικητικής Μερίμνης, απαιτήσεις που ενισχύουν την εμπιστοσύνη των συμμάχων, ενώ ελαχιστοποιούν τους κινδύνους. Προς τούτο προτείνεται :

(1) Η συμμαχία πρέπει να διατηρήσει την ικανότητα να αποτρέπει και να αμύνεται κατά επιθέσεων εναντίον των μελών της από οιαδήποτε απειλή. Αυτό καθορίζεται στο Άρθρο 5 του ΝΑΤΟ αλλά πλέον είναι φανερό ότι οι πιθανές πηγές εφαρμογής του Άρθρου 5 έχουν αυξηθεί και πλέον περιλαμβάνουν κινδύνους που δύναντον να παρουσιαστούν είτε μέσα, είτε έξω από τα σύνορα της συμμαχίας (π.χ. κυβερνοπόλεμος). Προς τούτο το ΝΑΤΟ πρέπει να ετοιμασθεί να αμυνθεί ή αποτρέψει τέτοιους κινδύνους, ακόμη και στο σημείο απ' όπου αυτοί ξεκινούν.

Εδώ βέβαια υφίσταται αμφισβήτηση για την πολιτική της επιθετικής ενέργειας πέραν από τα σύνορα από συνδυνασμένες δυνάμεις στην επιτιθέμενη τοινοτοτρόπως χώρα. Έτσι επειδή υφίστανται διαφοροποιήσεις σχετικά με το πώς μη Συμβατικές απειλές συνιστούν επίθεση Άρθρου 5, το Συμβούλιο του ΝΑΤΟ (ΝΑΤΟ) θα πρέπει να είναι το όργανο το οποίο θα αποφασίζει σχετικά.

(2) Το ΝΑΤΟ θα πρέπει να συνεχίσει την προσπάθειά του για την ασφάλεια και σταθερότητα σ' όλοκληρη την Ευρω-Ατλαντική περιοχή. Οι υπάρχουσες όμως συνθήκες, ιδιαι-

τερα στην Ανατολική Ευρώπη, και παρά την πτώση του "Σιδηρούν Παραπέτασματος", δείχνουν ότι η προσπάθεια αυτή πρέπει να συνεχισθεί, ώστε να εξασφαλισθεί η ασφάλεια και σταθερότητα. Η συνεργασία με ΕΕ, ΟΗΕ και ΟΑΣΕ θα βοηθήσουν στην κατεύθυνση αυτή.

(3) Το ΝΑΤΟ θα πρέπει να υπηρετεί τις αρχές της Ευρώ-Ατλαντικής φιλοσοφίας για την ασφάλεια, τις διαβουλεύσεις και την διαχείριση κρίσεων.

δ. Προστασία από μη Συμβατικές Απειλές

Η προοπτική αμέσου επιθέσεως κατά των συνόρων της συμμαχίας είναι μικρή μεσοπρόθεσμα. Στην εποχή μας οι λιγότερες μη συμβατικές απειλές κατά της συμμαχίας μπορούν να παρουσιασθούν από μακριά και να επηρεάσουν την ασφάλειά μας. Αυτοί οι κίνδυνοι περιέχουν προσβολές από όπλα μαζικής καταστροφής, τρομοκρατικές επιθέσεις, δικτυακές επιθέσεις ή καταστροφή υψηλής σημασίας γραμμών ανεφοδιασμού. Για τη διασφάλιση από τις απειλές αυτές, που πιθανόν να μην φθάσουν ή να φθάσουν στο επίπεδο της επιθέσεως του άρθρου 5, το ΝΑΤΟ πρέπει να εκσυγχρονίσει την προσέγγισή του σ' ότι αφορά την άμυνα στα σύνορά του, ενώ θα πρέπει να ενισχύσει την ικανότητα να υπερβεί τις στρατιωτικές επιχειρήσεις και σε αποστολές ασφαλείας συνόρων πέραν των συνόρων του !

ε. Καθορισμός βασικών οδηγιών για επιχειρήσεις πέρα από τα σύνορα της συμμαχίας

Το ΝΑΤΟ είναι η μοναδική απάντηση για κάθε πρόβλημα που έχει αντίκτυπο στη διεθνή ασφάλεια. Το ΝΑΤΟ είναι περιφερειακός και όχι παγκόσμιος οργανισμός. Η εξουσία και οι πηγές του είναι περιορισμένες και δεν έχει επιθυμία να αναλάβει αποστολές που άλλοι οργανισμοί εκτελούν επιτυχώς. Προς τούτο η νέα Στρατηγική θα πρέπει να περιλαμβάνει βασικές οδηγίες για το ΝΑΤΟ όταν θα αποφασίζει για το πώς, πότε και πού θα αναπτύσσει τις δυνάμεις του πέρα από τα σύνορα της συμμαχίας.

στ. Επαυξάνοντας τις συνθήκες επιτυχίας στο Αφγανιστάν

Η αποστολή του ΝΑΤΟ στο Αφγανιστάν, είναι η μεγαλύτερη απ' όσες έχει αναλάβει το ΝΑΤΟ μέχρι σήμερα. Όλοι οι σύμμαχοι συμμετέχουν στην επιχείρηση αυτή και ορισμένοι έχουν αυξήσει την συμμετοχή τους τελευταία, ενώ παράλληλα χρηματοδοτούν την οικονομική και πολιτική ανάπτυξη της χώρας αυτής. Η συμμαχία έχει δεσμευθεί στη δημιουργία ενός Αφγανιστάν σταθερού, χωρίς να λειτουργεί ως πλατφόρμα τρομοκρατών-τρομοκρατίας. Η εμπειρία του ΝΑΤΟ στην προσπάθεια αυτή είναι μεγάλη και τα συμπεράσματά της και οι αρχές αυτής, θα πρέπει να αποτυπωθούν στο Νέο Στρατηγικό Δόγμα του ΝΑΤΟ περιλαμβάνοντας σ' αυτό τις απαιτήσεις για την συνοχή του ΝΑΤΟ, την

επιθυμία για ενότητα Διοικήσεως, την αξία της αποτελεσματικής σχεδιάσεως και της δημόσιας διπλωματίας, την έξυπνη και ευρεία προσέγγιση των πολιτικών/στρατιωτικών προσπαθειών και την ανάγκη αναπτύξεως δυνάμεων σε μεγάλη απόσταση, για εκτεταμένη περίοδο χρόνου.

ζ. Διαβουλεύσεις για παρεμπόδιση ή διαχείριση κρίσεων

Οι διαβουλεύσεις που καθορίζονται από το Άρθρο 4 του Βορειο-Ατλαντικού Συμφώνου δείχνουν ότι το ΝΑΤΟ είναι και πολιτικός οργανισμός που χρησιμοποιεί τη διαβούλευση. Οι διαβουλεύσεις είναι απαραίτητες για την εξέταση των μη συμβατικών κινδύνων και των καταστάσεων που απαιτούν άμεση διεθνή απάντηση. Το Άρθρο 4 προσφέρει την ευκαιρία για κοινή πληροφόρηση, παραγωγή της συγκλίσεως απόψεων, αποφυγή μη ευχάριστων εκπλήξεων καθώς και καθαρή απόφαση για επιτυχή ενέργεια.

η. Νέα εποχή στις συνεργασίες

Η νέα Στρατηγική θα πρέπει να αναγνωρίζει ότι το ΝΑΤΟ κινούμενο προς το 2020 δεν θα ενεργεί μόνο του. Προς τούτο το ΝΑΤΟ θα πρέπει να καθορίσει τις σχέσεις του με τους συνεργάτες του, να εγκαθιδρύσει νέες σχέσεις όπου είναι απαραίτητο, να επεκτείνει τις δραστηριότητές του και να κατανοήσει ότι κάθε συνε-ταίρος ή συνεργασία αντιμετωπίζεται με τους δικούς της όρους. Με δεδομένες τις προ-βλέψεις του προγράμματος PFP, τις πρωτοβουλίες Μεσογειακού διαλόγου, την πρωτοβουλία της Κων/πόλεως για τις χώρες του Αραβικού κόσμου και την συνεργασία σε κοινές επιχειρήσεις με Αυστραλία, Ν.Ζηλανδία, Κορέα, Ιαπωνία, αυτές θα πρέπει να συνεχισθούν και να ανοίξει περαιτέρω το πρόγραμμα αυτό. Προς τούτο απαιτείται :

(1) Να ξαναγραφεί η συμφωνία για τις συνεργασίες.

(2) Να επεκταθούν οι δραστηριότητες της συνεργασίας.

(3) Να επιτραπεί μεγαλύτερη διαφορετικότητα μεταξύ των συνεργατών και ΝΑΤΟ.

(4) Να προταθούν συνεργασίες, ιδιαίτερα αυτές που οδηγούν σε επιχειρησιακές ή διπλωματικές συνεργασίες σε ειδικά θέματα.

θ. Συνεργασία με την ΕΕ

Η ΕΕ είναι μοναδικός και βασικός εταίρος του ΝΑΤΟ. Προς τούτο στο νέο Στρατηγικό Δόγμα :

(1) Θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι η Συνθήκη της Λισαβόνας μεταξύ των άλλων, ενισχύει τις ευρωπαϊκές στρατιωτικές ικανότητες και την στρατιωτική δομή του. Οι Σύμμαχοι θα πρέπει να αποδεχθούν αυτό και στο Στρατηγικό Δόγμα του ΝΑΤΟ να περιγραφεί η επιθυμία για εποικοδομητική συνεργασία ΝΑΤΟ και ΕΕ, κάνοντας το σύστημα συνεργασίας οικονομικότερο, με σύμπτυξη Οργανισμών και Ινστιτούτων.

(2) Στις επαφές με την ΕΕ, οι ηγέτες του ΝΑΤΟ θα πρέπει να απο-

φεύγουν την παγίδα της κατηγοριοποίησης όλων των απειλών και ευθυνών σε Στρατιωτικές ή όχι Στρατιωτικές.

ι. Συνεργασία με τον ΟΗΕ

Λόγω του ρόλου που παίζει ο ΟΗΕ στη διεθνή τάξη, η συνεργασία του ΝΑΤΟ με αυτόν είναι βασική. Προς τούτο στο νέο Στρατηγικό Δόγμα του ΝΑΤΟ θα πρέπει :

(1) Οι παγκόσμιες απειλές στον κόσμο μας, που απειλούν την ασφάλεια, αντιμετωπίζονται στη βάση της διεθνούς εννόμου τάξεως. Έτσι το ΝΑΤΟ θα πρέπει να ενισχύσει την ικανότητα του ΝΑΤΟ να υλοποιήσει τις ευθύνες του.

(2) Όταν το ΝΑΤΟ και ο ΟΗΕ επιχειρούν στην αυτή περιοχή η Συμμαχία θα πρέπει να παρέξει, εάν ζητηθεί, ασφάλεια στο προσωπικό του ΟΗΕ.

(3) Το ΝΑΤΟ θα πρέπει να επαυξήσει τους δεσμούς του με τον ΟΗΕ. Προς τούτο απαιτείται η ύπαρξη γραφείου συνδέσμου του ΝΑΤΟ στον ΟΗΕ (Γεν. Γραμματέα ή Σύμβουλο Ασφαλείας).

(4) Η συνεργασία μεταξύ ΝΑΤΟ και ΟΗΕ μπορεί να αποδειχθεί σημαντική στις περιπτώσεις αντιμετώπισης γενοκτονιών, μαζικών βιαιοτήτων κατά ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ή ανθρωπιστικών κινδύνων.

(5) Το ΝΑΤΟ θα πρέπει να εργασθεί θετικά με τον ΟΗΕ στα πλαίσια της αποφάσεως του ΣΑ/ΟΗΕ 1325 σχετικά με το ρόλο των γυναικών με ασφάλεια και ειρήνη.

ια. Συνεργασία με τον ΟΑΣΕ

Η σχέση του ΝΑΤΟ με τον ΟΑΣΕ είναι διαφορετική και ιδιαίτερη σε σχέση με άλλους οργανισμούς, καθόσον το ΝΑΤΟ είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη του οργανισμού. Με βάση την σημασία που έχει ο οργανισμός αυτός για την ασφάλεια στην Ευρώπη στο νέο Στρατηγικό Δόγμα, θα πρέπει να φαίνεται ότι :

(1) Το ΝΑΤΟ θα χρησιμοποιεί πλήρως το όργανο αυτό (ΟΑΣΕ) σε αποστολές "μαζακής ασφαλείας", οι οποίες είναι συμπληρωματικές στις αποστολές του ΝΑΤΟ για "σκληρή ασφάλεια".

(2) Η Συμμαχία μπορεί ενεργά να συμβάλει μέσω του ΟΑΣΕ, στις συνεννοήσεις για τον έλεγχο των Συμβατικών Όπλων και τα Μέτρα Οικοδομήσεως Εμπιστοσύνης.

(3) Οι Σύμμαχοι επίσης θα πρέπει να δουν πως ο ΟΑΣΕ μπορεί να συμπληρώσει το ΝΑΤΟ, στην οικοδόμηση κατανόησης και εμπιστοσύνης στην Ευρώπη.

ιβ. Συμμετοχή σε περίπλοκα προβλήματα με περιεκτική προσέγγιση

Το ΝΑΤΟ είναι ικανό και δυνατό αλλά πιθανόν όχι το πλέον κατάλληλο για όλες τις αποστολές. Άλλοι οργανισμοί, εθνικές κυβερνήσεις, μη κυβερνητικοί οργανισμοί μπορούν να ηγηθούν σε περιπτώσεις οικονομικής ανοικοδομήσεως, πολιτικής σταθερότητας, βελτιώσεως διακυβερνήσεως

και ενισχύσεως της κοινωνίας. Εξαρτωμένων των αναγκών κάθε περιπτώσεως ειδικά, το NATO θα πρέπει να ενεργεί ως ο βασικός οργανωτής μιας συνεργατικής προσπάθειας ή ως πηγή ειδικής βοήθειας ή σε συμπληρωματικό ρόλο.

ιγ. Συνεργασία με την Ρωσία

Η συνεργασία NATO-Ρωσίας είναι σημαντική για την ασφάλεια στην Ευρω-Ατλαντική περιοχή. Το κύριο Forum επικοινωνίας είναι το Συμβούλιο NATO-Ρωσίας. Αν και το NATO δεν αποτελεί απειλή για τη Ρωσία και δεν θεωρεί την Ρωσία στρατιωτική απειλή για το ίδιο, υπάρχουν αμφιβολίες για τις προθέσεις και στις δύο πλευρές. Το νέο Στρατηγικό Δόγμα του NATO θα πρέπει να περιλαμβάνει την επιθυμία μιας αποτελεσματικής Ευρω-Ατλαντικής ασφάλειας και συνεργασία με την Ρωσία. Το Συμβούλιο NATO-Ρωσίας θα πρέπει να δείξει τη θέληση της συμμαχίας προς τη Ρωσία για συνεργασία, προβάλλοντας τα κοινά συμφέροντα, στα θέματα κοινών ενδιαφερόντων όπως, στη μη διάδοση πυρηνικών όπλων, έλεγχος όπλων, αντιμετώπιση τρομοκρατίας, αντιβαλλιστική άμυνα, αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων, επιχειρήσεις ειρήνης, θαλασσία ασφάλεια και μάχη κατά της εμπορίας ανθρώπων και ναρκωτικών.

ιδ. Διατήρηση της Πολιτικής Ανοικτής Θύρας

Από το τέλος του Ψυχρού Πολέμου ο αριθμός των κρατών-μελών έχει αυξηθεί από 16 σε 28. Η πολιτική αυτή ήταν επιτυχής και πρέπει να συνεχιστεί κατά πρώτον με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και με τις Ουκρανία και Γεωργία. Οι διαδικασίες εντάξεως, σύμφωνα με το άρθρο 10, για τις χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν, θα προχωρήσουν ξεχωριστά για κάθε μία και αφού ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις.

ιε. Νέες Δυνατότητες για Νέα Εποχή (Μετεξέλιξη, Αναδιοργάνωση Δυνάμεων)

Το Στρατηγικό Δόγμα θα πρέπει να περιέχει ξεκάθαρη θέση για τις αμυντικές προτεραιότητες που θα πλαισιώνονται από συμφωνημένες και σημαντικές νέες ή βελτιωμένες ικανότητες. Οι δυνάμεις του NATO πρέπει να έχουν την ικανότητα να αμύνονται των συνόρων της συμμαχίας, να αναλαμβάνουν αποστολές σε στρατηγικές αποστάσεις, να συμβάλουν σε περισσότερο ασφαλές διεθνές περιβάλλον και να αντιδρούν σε απρόβλεπτα ενδεχόμενα, όταν και όπου απαιτείται. Για τούτο απαιτείται να μετεξελιχθούν οι δυνάμεις του NATO από ισχυρές στατικές δυνάμεις σε περισσότερο ευέλικτες, με υψηλή κινητικότητα και πολλαπλών δυνατοτήτων. Προς τούτο οι δυνάμεις του NATO :

(1) Να παρέχουν επιβεβαίωση πλήρους εφαρμογής του Άρθρου 5.

(2) Να αυξήσουν τις ικανότητες αναπτυξιμότητας και παραμονής επί μακρόν στο Θέατρο των Επιχειρήσεων.

(3) Να αυξήσουν τον ρόλο της NATO RESPONSE FORCE (NRF).

(4) Να κεφαλαιοποιήσουν την ανάγκη της κοινότητας των Αποστολών Άρθρου 5 και Εκστρατευτικών Αποστολών.

(5) Κατανοήσουν το C4ISR του NATO ως επιχειρησιακό πλεονέκτημα.

(6) Να ενισχύσουν τον τομέα των Ειδικών Επιχειρήσεων.

(7) Να εκσυγχρονίσουν την Συμμαχική Διοίκηση Μεξετελίξεως.

(8) Να μετεξελιξουν την μόρφωση και εκπαίδευση του NATO στις σύγχρονες απαιτήσεις.

(9) Να ενισχύσουν την ετοιμότητα των Ναυτικών Δυνάμεων.

ιστ. Πολιτική για τα πυρηνικά - Αλληλεγγύη για την επίτευξη ειρήνης

Το NATO θα συνεχίζει να διατηρεί ασφαλείς και αξιόπιστες πυρηνικές δυνάμεις, με ευρέως μοιραζόμενη ευθύνη για ανάπτυξη και επιχειρησιακή υποστήριξη, στο ελάχιστο επίπεδο που απαιτεί η υπερίσχυση στο περιβάλλον ασφαλείας. Κάθε αλλαγή στην πολιτική αυτή, συμπεριλαμβανομένης της γεωγραφικής διασποράς, και ανάπτυξης των δυνάμεων αυτών, θα πρέπει να γίνεται με κοινή απόφαση της συμμαχίας ως σύνολο.

Ομοίως στη νέα Στρατηγική θα πρέπει να φαίνεται η πλήρης υποστήριξη από το NATO της μη διάδοσεως των πυρηνικών όπλων ή όπλων μαζικής καταστροφής. Στο πνεύμα αυτό η συμμαχία έχει μειώσει τους τύπους και αριθμούς των υποστρατηγικών πυρηνικών δυνάμεων στην Ευρώπη και υποστηρίζει τις διαπραγματεύσεις με τη Ρωσία για περισσότερες μειώσεις.

ιζ. Νέα Αποστολή στην Πυρηνική Άμυνα

Η άμυνα έναντι μιας πιθανής επιθέσεως με βαλλιστικά βλήματα από το Ιράν, έγινε για το NATO μια βασική στρατιωτική αποστολή. Η απόφαση του Προέδρου Ομπάμα να αναπτύξει μία προσαρμοσμένη αντιβαλλιστική άμυνα θα παρέξει μία ταχύτερη, αξιόπιστη και περισσότερο αποτελεσματική κάλυψη, απόφαση που είναι ανοικτή για την απαραίτητη συμμετοχή του NATO σ' αυτήν την πρωτοβουλία, καθώς και σε όλους τους συμμάχους. Η αντιβαλλιστική άμυνα είναι περισσότερο αποτελεσματική, όταν είναι συνδεδεασμένη επιχείρηση και έτσι η συνεργασία δια μέσου της συμμαχίας και μεταξύ του NATO και των συνεταίρων του (ειδικά της Ρωσίας) είναι επιθυμητή.

ιη. Αντίδραση στις αυξανόμενες επιθέσεις κατά των δικτύων

Το NATO πρέπει να επιταχύνει τις προσπάθειές του να απαντά στις δικτυοκεντρικές επιθέσεις, προσταδύνοντας τις επικοινωνίες, τα συστήματα διοίκησης, βοηθώντας τους συμμάχους να αυξήσουν την ικανότητά τους να αμύνονται ή στην προσπάθειά τους να συνέλθουν από μία τέτοια επίθεση. Προς τούτο πρέπει να

αναπτυχθεί μία σειρά αμυντικών ικανοτήτων σκοπεύοντας στην αποτελεσματική άμυνα και αποτροπή.

ιθ. Αναδιοργάνωση για δημιουργία περισσότερο αποτελεσματικής Συμμαχίας

Η νέα Στρατηγική θα πρέπει να ενθαρρύνει και εξουσιοδοτεί τον Γεν. Γραμματέα του NATO να κινηθεί εμπρός με ένα σχέδιο διοικητικών, οργανωτικών, λειτουργικών και άλλων αλλαγών σκοπεύοντας με μία Συμμαχία που θα έχει ελαφρότερη δομή, αλλά θα είναι αποτελεσματικότερη, θα παίρνει αποφάσεις στον χρόνο που πρέπει να οικονομικότερη. Ιδιαίτερα σ' ότι αφορά την διαδικασία λήψεως αποφάσεων συνιστάται :

(1) Κάθε αποχώρηση από την αρχή της συμφωνίας θα πρέπει να αναγνωρίζεται από την NAC.

(2) Διατήρηση της αρχής της συμφωνίας για τα πλέον σημαντικά θέματα όπως, εφαρμογή Άρθρου 5, προϋπολογισμοί, νέες αποστολές ή νέα μέλη.

(3) Προσδιορισμός λιγότερων ζωτικών ερωτημάτων, ώστε οι Σύμμαχοι να εκφράζουν αντιρρήσεις χωρίς veto.

(4) Εγκαθίδρυση της αρχής ότι η υλοποίηση αποφάσεως που έχει συμφωνηθεί, θα καθυστερεί για επουσιώδεις αντιρρήσεις που θα έπρεπε να έχουν απαντηθεί σε χαμηλότερο επίπεδο.

(5) Η Συμμαχία θα πρέπει να διασφαλίζει δίδοντας στον Γεν. Γραμματέα ή τους Στρατιωτικούς Υγέτες του NATO, ασφαλείς και ξεκάθαρες εξουσίες, βασισμένη σε συμφωνημένους κανόνες εμπλοκής για να αντιδρούν σε καταστάσεις αμέσου ανάγκης (κυβερνο-επίθεση, ή επίθεση με βαλλιστικά όπλα).

κ. Η νέα Στρατηγική του NATO θα πρέπει να είναι γνωστή στους συμμάχους και τους πληθυσμούς τους, αλλά και εκτός αυτού ώστε οι πληθυσμοί να γνωρίζουν τους στόχους της συμμαχίας.

ΣΧΟΛΙΑ

Χωρίς να είναι απαραίτητο, καθόσον το ισχύον Στρατηγικό Δόγμα (Ουάσιγκτον 1999) καλύπτει τις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει το NATO, επιχειρείται η αναθεώρησή του ώστε να παραλληλισθεί σε μεγάλο βαθμό με τις αμερικανικές θέσεις και ουσιαστικά κωδικοποιεί τις κατά καιρούς αποφάσεις Κορυφής από 1999-2009.

Έτσι, σύμφωνα με τις προτάσεις, το NATO παραμένει ένας Πολιτικός και Αμυντικός Οργανισμός αλλά ταυτόχρονα και ένας Οργανισμός Ασφαλείας που να μην δεν είναι παγκόσμιος, με τις συμμετοχές όμως εταίρων όπως προκύπτουν από τις διάφορες πρωτοβουλίες (χώρες μεσογειακού διαλόγου, πρωτοβουλία Κωνσταντινουπόλεως, συνεργασία με χώρες Ειρηνικού ή Άπω Ανατολής). Τείνει να

μετατραπεί και σε τέτοιο.

Ως Αμυντικός και Ασφαλείας Οργανισμός το ΝΑΤΟ, σύμφωνα με την πρόταση, θα ενεργεί σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς (ΟΗΕ) αλλά και πέρα από αυτόν ανεξάρτητα (η μη συμφωνία του ΣΑ/ΟΗΕ στην επέμβαση στο Ιράκ το 2003, και ο εξ αυτής προκύψας διχασμός μέσα στο ΝΑΤΟ οδηγεί την σκέψη για παράκαμψη του με θεμελιώδη πρόβλεψη στο νέο Δόγμα.). Αυτό φαίνεται και από τον τρόπο που προτίθενται να αυξήσουν τις προϋποθέσεις εφαρμογής του Άρθρου 5, περιλαμβάνοντας σ' αυτές και απειλές ή προκλήσεις από μη Συμβατικές επιθέσεις.

Παρά το ότι σε πολλές από τις προτάσεις προβάλλεται η συνεργασία με τη Ρωσία, η διατήρηση της σκέψης για επέκταση του ΝΑΤΟ σε Ουκρανία, Γεωργία, η αντιβαλυστική άμυνα (στην οποία καλείται και η Ρωσία να συμμετάσχει), ο τονισμός για την παραγωγική συνδρομή της Ρωσίας στην Ευρω-Ατλαντική Ασφάλεια (αυτό γίνεται για να ξεπεραστεί η πρόταση του Ρώσου Προέδρου για νέα συνθήκη ασφαλείας) καθώς και ο περιορισμός της φιλοσοφίας για τον ΟΑΣΕ στα θέματα "μαλακής ασφάλειας", δείχνει ότι η φιλοσοφία του Ψυχρού Πολέμου δεν έχει απορριφθεί. Τούτο φαίνεται από το ότι το ΝΑΤΟ, ως ιδρυτικός Οργανισμός του ΟΑ ΣΕ (ο άλλος ήταν το Σύμφωνο Βαρσοβίας που δεν υφίσταται πλέον), θεωρεί ότι ο ΟΑΣΕ είναι εργαλείο για τους σκοπούς του, αγνοώντας την ΕΕ η οποία εν έχει αναπτύξει λόγο και θέση για τον Οργανισμό αυτό (ΟΑ ΣΕ) και κυρίως της Ρωσίας.

Η ΕΕ θεωρείται μοναδικός εταίρος για το ΝΑΤΟ πλην όμως το ΝΑΤΟ την θέλει συμπληρωματικό οργανισμό, που θα ενεργεί παράλληλα με αυτόν και για την επίτευξη κοινών στόχων. Για να εξασφαλισθεί αυτό η νεοτεριστική Συνθήκη της Λισαβόνας, που προβλέπει την ανάπτυξη στρατιωτικών δυνατοτήτων, χαιρετίζεται (τούτο διότι οι ΗΠΑ θέλουν ουσιαστική στρατιωτική συμβολή της ΕΕ παράλληλα με το ΝΑΤΟ), ενώ προτείνεται η ύπαρξη κοινών οργάνων και Ινστιτούτων μεταξύ ΕΕ και ΝΑΤΟ. Αυτό ουσιαστικά σταδιακά θα επιφέρει το κατέβασμα του πήγυ που η ΕΕ έθεσε για την ΕΠΑΑ και ΚΕΠΑΑ.

Τέλος επιχειρείται μέσω των προτάσεων αυτών να δοθεί κατεύθυνση για μικρότερη οργανωτική δομή, αλλά και για ταχύτερες διαδικασίες λήψης αποφάσεων, που πιθανόν να παρακάμπτουν εθνικές αντιρρήσεις, καθόσον δεν θα απαιτείται συμφωνία αλλά πλειοψηφία. (Το θέμα είναι σοβαρό κυρίως για τις χώρες που αντιμετωπίζουν ευθεία απειλή από άλλος μέλος της Συμμαχίας).

Π ε ρ ί . . .

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Στα λεξικά, το ζητούμενο "πολιτικός σύμβουλος" δεν υπάρχει. Ούτε και στις εγκυκλοπαίδειες. Υπάρχει το "σύμβουλος", το οποίο αποδίδεται ως: *ο συμβουλευών, ο παραινών, ο συμβουλευτής, ο συμβουλάτορας, ιδία εις ό,τι αφορά στα δημόσια πράγματα και τας πολιτικές υποθέσεις*. Ωστόσο ο πολιτικός σύμβουλος δεν είναι νεολογισμός. Είναι μία πραγματικότητα, από την εποχή, όπου ο homo sapiens άρχισε να σκέπτεται ως homo civilis.

Στην Αρχαία Ελλάδα, την πηγή της τελείας γλώσσης, το θησαυροφυλάκιο των αιώνων αξιών, την αγωγή της προηγμένης σκέψεως και καλλιεργητή των ανεξαντλήτων ιδεών, ήταν αδύνατο να μην αναφύει η ανάγκη υπάρξεως τέτοιου είδους ανθρώπων/συμβούλων. Το σκοπούμενο των τότε ανθρώπων ήταν ο εμπλουτισμός του εφοδίου της δημοκρατικής ευκαμψίας, ο χειρισμός των πολιτικών θεμάτων και η στιβαρότητα των επιχειρημάτων των αφορόντων στις κάθε είδους και αριθμό γενικότερες επιδιώξεις.

Στην σημερινή Ελλάδα υφίσταται εξ ίσου η ανάγκη υπάρξεως τέτοιων συμβούλων, οι οποίοι βέβαια και κατά πρώτον, οφείλουν να πείσουν τα εθνικά ότα, ότι είναι πράγματι ικανοί και κατάλληλοι για την θέση, που διεκδικούν ή -ελέω "ποιάς τινος" δυνάμεως- κατέχουν. Η σημερινή πραγματικότητα μας επιβεβαιώνει, ότι υπάρχουν δεκάδες διατιθέμενοι και αναλογούντες σε κάθε δημόσιον αξιωματούχο σύμβουλοι. Η ύπαρξη υπεραρίθμων και αμφιβόλου αποτελεσματικότητας συμβούλων, μας τροφοδοτεί με σκέψεις, οι οποίες ενδεικτικώς αναζόμενες θα μας κατευθύνουν σε μισασματικές και ιοβόλες έννοιες. Έννοιες, όπως τρώξις, παρασιτισμός, έρψις, είναι μεν προ-

σβλητικές για τους αναφερομένους, αλλ' ωστόσο είναι αυτές τούτες, που συνωνυμούν στα συναρθούμενα τού πως αυτοί οι σύμβουλοι γίνονται παραστασιακά προσληπτοί από την ελληνική σύγχρονη αντίληψη.

Σπεύδω να τοποθετηθώ στο βέβαιον ερώτημά σας: "...καλά, δεν υπάρχουν σωστοί σύμβουλοι"; Και βέβαια υπάρχουν. Αλλά ποιος είναι ο κρίνων το σωστό; Σημειώνουμε δύο αντίρροπες θέσεις. Η μία, η θεωρητική, του Ζαν-Ζακ Ρουσώ, ο οποίος ξεκινά το "Κοινωνικό Συμβόλαιο" με το ότι ο σκοπός της κοινωνίας είναι η κοινή ευτυχία. Η άλλη, η ρεαλιστική, είναι αυτή, του τελευταίου πολίτου, ο οποίος αντιλαμβάνεται, ότι η κοινή ευτυχία χάνεται, όταν η θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου τίθεται στην υπηρεσία των αρχόντων. Οι άρχοντες στην σημερινή τους έκδοση συμμαχούν με την αστικοποιημένη αριστοκρατία, τους μεγαλοαστούς με τους κατ' ενισχυμένα συναγόμενα, αδιαφανώς αποκτήσαντες πλούτο, τους εργολάβους και τους ιδιοκτήτες των media με το ανήθικο ζητούμενο την αιμωδίαση του πνεύματος και την εξουδετέρωση του συστήματος αντίστασης της καλοπροαίρετης ψυχής των ανθρώπων.

Το έργο του σωστού συμβούλου είναι το να συγκρατεί τον συμβουλευόμενο από κάθε παρέκκλιση από την πορεία του στην εθνική οδό, της οποίας οι οδοδείκτες αναγράφουν: Έλληνες, Ελλήνων γη, Ελλήνων Ιστορία, Ελλήνων Μέλλον. Δεν είναι η πάση υποχωρήσει παραμονή του συμβουλευομένου στην εξουσία. Εγώ, το απλό συνάρτημα σε μία δοκιμαζόμενη κοινωνική πλειονότητα, τολμώ να προβάλλω αριθμό απαιτήσεων, εφ' όσον τηρώ τις προϋποθέσεις της τυπικότητας, που είναι η φοροδοτική μου συνέπεια και η αδιάλει-

πτος έναντι των νόμων συμμόρφωσής μου. Ζητώ λοιπόν από τον πολιτικό σύμβουλο να μη με εκλαμβάνει σαν αμνό μη σκεπτόμενο, αγόμενο και συρόμενο από τα τσομπανόσκυλα (διαμορφωτές της κοινής γνώμης) και πρόθυμο να σφαγεί για κάποια ιδέα ανόριστη, χρησιμώδη και ωχρά, διότι -όπως με διαβεβαιώνει- "κινδυνεύει η Ελλάς".

Με λύπη και ανησυχία -μετά από στοιχειώδεις εσωτερικές διερωτήσεις- διαπιστώνω, ότι ο πολιτικός σύμβουλος επιδεικνύει έλλειψη αυθεντικής σκέψεως. Τούτο το στηρίζω στο γεγονός, ότι πλειστάκις συμβαίνει να διαβάσω στο διαδίκτυο εκθέσεις ξένων ειδικών, που αφορούν υποθέσεις στην χώρα τους. Μετ' ολίγον αναγιγνώσκω την μετάφραση των ανωτέρω εκθέσεων στην ελληνική γλώσσα, ως πρωτότυπη εργασία ημετέρου προς κάποιον υπευθύνου θέσεως αποδέκτη και η οποία προτείνεται προς εφαρμογήν στα εδώ δεδομένα, χωρίς να έχει επενεχθεί κάποια τροποποίηση, η οποία ...τουλάχιστον να συνάδει με τις επιχώριες ιδιαιτερότητες. Μάλιστα παρατηρείται, σαν συνέπεια του ανωτέρω, οι προτεινόμενες υπό των συμβούλων λύσεις να συστοιχίζονται με προοπτικές οι οποίες κείνται μακράν των χειροπιαστών λύσεων, των υπό της κοινής λογικής προσδεδεγμένων.

Ο πολιτικός σύμβουλος επιμελώς αποφεύγει να προσδιορίσει στον συμβουλευόμενο την σκληρή συνέπεια της απρονοησίας. Και όταν ο καρπός της απρονοησίας αυτής αποδειχθεί δηλητηριώδης, τότε ο σύμβουλος προσπαθεί να πείσει τον συμβουλευόμενο, ότι το σφάλμα πρέπει να χρεωθεί στον λαό. Ασφαλώς και θυμόμαστε τα λεχθέντα: "Η Ελλάδα είναι ένα απέραντο φρενοκομείο" και "...ας πρόσεχαν". Τα οποία, αυτά ταύτα δεν ελέγχθησαν κατόπιν προτροπής συμβούλων, αλλά ήταν μία συνέπεια ενός μακροχρο-

νίου βομβαρδισμού του υποσυνειδήτου του συμβουλευόμενου, ότι ο άστατος, ασυνεπής και ελαφρώς ή βαρέως εμπεπλεγμένος εις τινα ενοχλήν πολίτης δέχεται αδιαμαρτύρητα τους γενικευμένους εις βάρος του χαρακτηρισμούς.

Αλλά τούτο συνιστά μία πεπλανημένη διαδικασία εκτιμήσεως των δυνατοτήτων της λογικής της σημερινής κοινωνίας. Οι σύμβουλοι και οι συμβουλευόμενοι, ναι μεν έχουν γίνει επιτηδειότεροι μέσα στα κάδρα της πολιτικής εμπειρίας αλλ' η εμπειρία του παρελθόντος δεν είναι εδραίωμα στο οποίο θα στηριχθούν με ασφάλεια, διότι ο κόσμος αλλάζει και οι άνθρωποι του λαού γίνονται κι εκείνοι επιδεξιότεροι στο να επισημαίνουν και παραδίδουν στην κοινή καταβολή τους επινοητικούς τρόπους των πολιτικών στο να παγιδεύουν τα συλλογικά αισθήματα. Μάλιστα σήμερα, όπου τα άτομα της κοινωνίας, όπως προοιωνίζεται με την οικονομική κρίση, θα παύσουν να είναι παραδεδομένα στις απολαύσεις της κοινωνικής ειρήνης και ακουσίως αποβληθούν από την κοινωνία της αφθονίας, θα αναζητήσουν νέο προσανατολισμό με αλλοιότροπο συλλογικό σκοπό. Να γίνουν δηλαδή περισσότερο άγρυπνοι και απερίσπαστοι στην πρακτική της προσλήψεως των αφειδώς εκτοξευόμενων πολιτικών εξαγγελιών. Να αρχίσουν εν τέλει να υποψιάζονται και τούτο. Ότι η καταδολίευση της γνώσεως, που έχει στόχο την καθοδήγηση της κοινωνίας στον δίαυλο της υπολανθάνουσας πνευματικής πορείας είναι η κύρια πρόθεση των εξουσιαστών, οι οποίοι μόνον μέσω της αγνοίας είναι σε θέση να άρχουν με τα δικά τους κριτήρια και επιταγές. Και ως φαίνεται μέχρι τώρα, το έχουν επιτύχει. Η αδράνεια των ατόμων επί των τεκταινομένων αποδεικνύει του λόγου το αψευδές.

Ζούμε σε ένα κόσμο εικόνων.

Εικόνες οι οποίες εκτρέπουν το πνεύμα και τις αισθήσεις σε ασύμβατα επίπεδα, ώστε να δημιουργηθεί μία παρηγορητική αντίληψη ετεροιώσεως. Ότι δηλαδή η δυστυχία δεν αφορά σ' εμάς, αλλά σε άλλους εκτός της δικής μας ακτίνας καταφυγής. Εμείς έχουμε την ψευδαίσθηση, ότι μας περιβάλλει ένας φυλακτήρας προστασίας. Και όλα αυτά καλλιεργούνται από τους συμβούλους για να επιτευχθούν οι προσδοκώμενοι αντίκτυποι. Δηλαδή της χαλιναγωγήσεως ή ακόμη και της εξουδετερώσεως της διεισδυτικής και ανησυχούσης κοινωνικής σκέψεως.

Σε όλα αυτά βεβαίως, η ευθύνη κατά το πνεύμα των κωδίκων ανήκει στους πολιτικούς. Δεν μπορεί να βαρύνονται οι ανεπίσημοι υποβοηθείς, όσο κι αν η διανόησή τους είναι αφοπλιστική. Ούτε και οι κατηρτισμένοι, πολυτάλαντοι -και πολλών πτυχίων κτήτορες- σύμβουλοι. Νά όμως, που οι πολιτικοί, κάθε φορά αποδεικνύεται ότι βρίσκονται στη θέση που βρίσκονται, ένεκα δεσμεύσεων. Κάθε φορά αποκαλύπτονται δεσμεύσεις προσωπικές ή και οικογενειακές. Δεσμεύσεις προς ξένους παράγοντες, προς -επί αποδόσει- χρηματοδότες και προς άλλες απροσδιόριστες τάξεις πραγμάτων και πραγματικότητων. Συνεπώς;

Συνεπώς, ας ξεκινήσουμε να αποδίδουμε ένα σημαντικό μερίδιο ευθύνης και στους συμβούλους. Ο σύμβουλος δεν είναι άμοιρος ευθύνης, όταν έχει σαν πρακτέον έργο την μεθόδευση τρόπων επανεκλογής του συμβουλευόμενου και όχι την πορεία των εθνικών πραγμάτων. Των πραγμάτων, που αφορούν σε όλους και όχι στον κύκλο των ατόμων της εξουσίας. Ο πολιτικός σύμβουλος λοιπόν εάν θέλει να μην χαρακτηριστεί από την ελληνική συλλογική συνείδηση, ως προδότης, θα πρέπει να εκτιμά και να συμβουλευεί με βάση κάποιους δυσυπέρβλητους συλλογισμούς.

Συλλογισμούς όπως:

α. Ο σεβασμός ανάμεσα στα όμορα έθνη (τουλάχιστον) είναι ανάλογος με τον βαθμό της εθνικής ισχύος ενός εκάστου.

β. Δεν υπάρχει ή μη μόνον σαν ρητορική ευχή, μεταξύ των λαών, ευγενής και ειλικρινής άμιλλα και η οποία να στηρίζεται σε υπογεγραμμένα μέτρα αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

γ. Δεν οδηγείται στην συμβουλευτική του σκέψη επιλέγοντας τις υποδείξεις εντεταλμένων χειριστών ψυχολογικών επιχειρήσεων, ή πλουσιοπαρόχω αμειβομένων δημοσιογράφων, ή ενίων κυνικών πολιτικών καθώς και άλλων αφυσίκως πλουτισθέντων ή εργολάβων ή καλλιτεχνών και λοιπών τεχνηέντως υπό των media κατασκευασμένων "προσωπικότητων".

δ. Οι εξελίξεις των πολιτικών πραγμάτων, κατά βάσιν, στηρίζονται στις αισθήσεις του εκλογικού σώματος και όχι στην ηθική των εκλεγομένων. Αυτό συμβαίνει με την ανοχή του κόσμου, όταν η Ιστορία ξαποσταίνει σε κάποιο αναπαυτήριο της διαδρομής της. Όταν όμως η πατρίδα είναι εκτεθειμένη σε πολλαπλούς κινδύνους (δημογραφικό, απειλή εξ απασών των ομόρων εθνικών οντοτήτων, οικονομική απίσχυνση, διεφθαρμένοι νομοθέτες, διεφθαρμένοι δικαστικοί, διεφθαρμένοι εκτελεστικοί, εξουσιαστικά media, αποβεβλημένες ηθικές δυνάμεις στον στρατό και τον λαό) τότε συνεγείρεται η συνείδηση του συμβούλου και γίνεται εθνικά κατηγορηματική. Δεν ανέχεται παρεκκλίσεις εξ αιτίας αλλοίων προθέσεων και στόχων του συμβουλευόμενου.

ε. Τούτου δοθέντος περί παντοίων απειλών, ο πολιτικός σύμβουλος έχει χρέος να πείσει τον συμβουλευόμενο, ότι οι ενέργειές του θα πρέπει να παύσουν να υπαγορεύονται από τις αισθητικές ανάγκες των ψηφοφόρων και αναπροσανατολιζόμενος να υπηρέτησε την γενική ηθική και τους εθνικούς αντικειμενικούς σκοπούς, οι οποίοι υποτίθεται, έχουν προσδιορισθεί από την εθνική στρατηγική.

στ. Ο ικανός σύμβουλος έχει την επιδεξιότητα να ερευνά και διαβουλευεται πέραν του πλαισίου σκέψεως, που του έχει καθορίσει ο συμβουλευόμενος. Έχει το θάρρος να ανατρέψει με εθνική επιχειρηματολογία την στενιζαρισμένη και χωρίς φαντασία πολιτική συμπεριφορά και τον τρόπο προσλήψεως και κατανόησης των μη ορατών εσωτερικών και εξωτερικών κινδύνων, που δεν ελέγχονται από οιαδήποτε προβαλλομένη τυπολογία.

ζ. Ο ουσιαστικός σύμβουλος εκμεταλλεύεται τις επιτηδειότητες του συμβουλευόμενου, όταν διαπιστώνει, ότι ο δεύτερος διαθέτει κοφτερή ευφυΐα, ευγλωττία, πειθώ και φαντασία, ώστε τα χαρίσματα αυτά να λειτουργήσουν προσθετικά σαν κατακόρυφο στήριγμα των εθνικών συμφερόντων. Τα αρνητικά γνωρίσματα όπως, δολιότης, εγωπάθεια, μικροψυχία, κακότης και ένια σύνδρομα (όπως αυτό του αλαθήτου) θα πρέπει να επισημαίνονται από τον σύμβουλο και να τυγχάνουν θεραπείας με οποιοδήποτε κόστος. Ακόμη και της απολύσεως. Διότι, πώς είναι δυνατόν ένας σύμβουλος, που έχει αναγνωρίσει στον συμβουλευόμενο ανεπάρκεια και αναξιότητα να συνεχίσει να τον υπηρετεί;

Πλέον των αναφερθέντων, οφείλουμε να υπενθυμίσουμε μία κοινή των σοφών παραδοχή, ότι όσο υπάρχουν άνθρωποι επί Γης θα υπάρχουν και πόλεμοι. Ίσως όχι με δόρατα, και αρκεβούζια και πυραύλους και δορυφορικά συστήματα, αλλά με το σύστημα, που λέγεται εθνική ισχύς. Ισχύς, που σημαίνει, ότι την εγγυώνται οι άτρωτοι θεσμοί, οι ισχυρές ένοπλες δυνάμεις, η ισχυρή οικονομία, η ερευνώσα και επιταχύνουσα τις επιτεύξεις επιστήμη, η προηγμένη τεχνολογία, ο αμόλυντος χαρακτήρας της φυλής, η ακεραιότητα της εθνικής κληρονομιάς, η θρησκευτική ομοδοξία, η χρηστή και άσφαλτος ηγεσία και οι αναπαλλοτρίωτες ηθικές δυνάμεις.

Ο πόλεμος ωστόσο και σαν

έννοια αλλά και σαν εφαρμογή μιας σχεδιασμένης εθνικής στρατηγικής, θα παραμείνει εις τους αιώνες η κυριότερη απειλή υπό άλλων ισχυροτέρων χωρών. Τούτο λοιπόν θα πρέπει ο σύμβουλος να έχει υπ' όψιν. Και όχι μόνον ο σύμβουλος επί θεμάτων αμύνης. Η ασφάλεια και η εθνική άμυνα είναι ευθύνη όλων των συμβούλων, οι οποίοι θα έχουν στο νού τους διαρκώς το αμετάβλητο δεδομένο της παγκοσμίου ιστορίας, ότι κανένας λαός δεν μπορεί να θεωρηθεί αυτοκυβέρνητος εάν απαλείψει από τις συνεκτιμήσεις των εκθέσεων του την ανάγκη διαρκούς μερίμνης για την ενδυνάμωση της στρατιωτικής ισχύος. Για ποιόν λόγο; Για τον λόγο, ότι ο πόλεμος ή η απειλή πολέμου (casus belli) θα παραμείνει στο διηνεκές αναπόσπαστο στοιχείο των διακρατικών σχέσεων.

Εσείς κύριοι σύμβουλοι καλόν είναι, κάθε πρωϊ, μαζί με την προσευχή σας, να ρίχνετε και καμμιά ματιά στην πυξίδα, που λέγεται Ελλάδα. Αλλιώς ο καπετάνιος θα δώσει άλλη ρότα στο καράβι. Και όταν κάτι πάει στραβά, εσείς θα θεωρηθείτε Εφιάλτες.

Εσείς κύριοι καπετάνιοι, καλόν είναι να σκέπτεσθε το καράβι, που λέγεται Ελλάδα, διότι άλλως θα πνιγείτε μαζί του. Και μη σας περνάει από το μυαλό, ότι υπάρχουν ειδικά σωσίβια για VIPs. Ούτε και να μειδιάτε με τη σκέψη, ότι υπάρχουν πολλά μέρη εκτός Ελλάδος για να κρυφτείτε και να ροκανίσετε τον -αδιαφανή μεθόδω- αποκτηθέντα πλούτο. Η Νέμεσις έχει τον τρόπο της να επιβάλλει τα επιβαλλόμενα.

Να υπενθυμίσω στους σεβαστούς αναγνώστες, ότι το ανωτέρω ανάγνωσμα δεν είναι απαραίτητο να συμφωνεί με τις θέσεις της ΕΛ.Ε. Σ.ΜΕ., αν και πιστεύω, ότι τα μέλη του οποιουδήποτε ινστιτούτου σαν απλοί πολίτες καθώς και όλοι οι ανησυχούντες Έλληνες δεν αφίστανται των εκτιθεμένων.

**Οι δύο πυλώνες του "πολιτικού ορθού" είναι
η συνειδητή και οικειοθελής αγνόηση της αλήθειας και η επίμονη άρνηση αντιμετώπισεώς της**

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα 16 Απριλίου έως 15 Ιουνίου 2010

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1. ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Κυπριακό

Στις 25 Μαΐου 2010 άρχισαν οι απ'ευθείας διαπραγματεύσεις μεταξύ του κ. Χριστόφια και του νεοεκλεγέντος προέδρου του ψευδοκράτους κ. Ερόγλου, ο οποίος προεκλογικά είχε ταχθεί με τη λύση των δύο συνιστώντων κρατών στο πλαίσιο Συνομοσπονδίας. Κατά τη συνάντηση όμως συμφώνησε να συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις από εκεί που είχαν φθάσει μεταξύ των κ.κ. Χριστόφια και Ταλάτ, όπως είχαν προαναγγείλει ο κ. Ερντογάν και ο Υπουργός της Τουρκίας για την ενταξιακή διαδικασία στην ΕΕ κ. Μπαγκίς.

Η εξέλιξη αυτή επιβεβαιώνει για μια ακόμη φορά ότι την επίσημη γραμμή χαράσσει η Τουρκία και ότι ο εκάστοτε ηγέτης των Τουρκοκυπρίων την υλοποιεί. Στην περίπτωση όμως του κ. Ερόγλου, φανατικού κεμαλικού, υπάρχει το ενδεχόμενο να υπονομευτεί η επίσημη γραμμή της κυβερνήσεως του κ. Ερντογάν στο βαθμό που θα επιτρέψουν οι εσωτερικές συνθήκες της Τουρκίας.

Οι ΗΠΑ, η ΕΕ και η Τουρκία πιέζουν για λύση του Κυπριακού μέχρι το τέλος του 2010 και γι' αυτό μεθοδεύουν την σύγκληση, το φθινόπωρο, διάσκεψης με τη συμμετοχή του ΟΗΕ, ο ΓΓ του οποίου κ. Μπαν Κι Μουν δήλωσε ότι είναι δυνατή η επίλυση του Κυπριακού τους αμέσως προσεχείς μήνες, της ΕΕ, των τριών εγγυητριών δυνάμεων

(Ελλάδος, Τουρκίας, Βρετανίας), των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων, με στόχο να επαναφέρουν ένα παραλλαγμένο σχέδιο Ανάν. Για να κάμψουν δε τυχόν αντιρρήσεις των Κυπρίων τους απειλούν με αποχώρηση των κυανοκράνων του ΟΗΕ ύστερα από 46 χρόνια, που αν πραγματοποιηθεί θα προκαλέσει κλίμα ανασφάλειας, καθώς και με την έγκριση από την Κομισιόν του Κανονισμού για την διεξαγωγή απ'ευθείας εμπορίου των κατεχομένων με την ΕΕ. Αυτό θα δώσει την δυνατότητα στην Τουρκία να εφαρμόσει το πρωτόκολλο για την τελωνειακή ένωση με την Κυπριακή Δημοκρατία και θα αναγκάσει την Κύπρο να ξεπαγώσει τα οκτώ κεφάλαια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας, στερούμενη έτσι και του τελευταίου μέσου πίεσεως που έχει προς την Τουρκία, για να υποχρεώσει σε υποχώρησής.

Επίσης αφήνουν να εννοηθεί, με δηλώσεις τους, ότι αυτή είναι η τελευταία ευκαιρία για την Κύπρο, πριν από τη διχοτόμηση. Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και οι δηλώσεις του κ. Μπαγκίς.

Η Ελλάδα και η Κύπρος πρέπει να προετοιμαστούν για την αντιμετώπιση της όλης μεθοδεύσεως, ώστε να μην αιφνιδιαστούν. Ο όλος χειρισμός πρέπει να περιέλθει στη διπλωματία μας και να σταματήσει ο μυστικός διάλογος από τον πρωθυπουργό και 2-3 άτομα περί αυτόν, που είναι και η αιτία των μέχρι τώρα αποτυχημένων χειρισμών μας.

β. Ελληνοτουρκικές Σχέσεις

Στις 28 Απριλίου 2010, η κυβέρνηση ανακοίνωσε την κατασκευή μουσουλμανικού τεμένους (Τζαμί) στην Αθήνα, στη θέση "Ναυτικό Οχυρό" στο Βοτανικό. Θα είναι χωρητικότητας 500 ατόμων και δεν θα έχει μιναρέ. Θα διευθύνεται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, πέντε Έλληνες κρατικούς λειτουργούς και δύο μουσουλμάνους, που θα προτείνονται από αναγνωρισμένα μουσουλμανικά σώματα.

Η απόφαση, αν και ορθή, προκάλεσε αρνητικές εντυπώσεις τόσο ως προς τον επιλεγέντα χώρο (εντός του Ναυτικού Οχυρού, με το οποίο θα έχει κοινά όρια) όσο και ως προς τον χρόνο ανακοινώσεως που συνέπεσε με την επίσκεψη του κ. Ερντογάν, γιατί εξελήφθη ως υποχώρηση στις πιέσεις που ήσκησε κατά καιρούς για την ανέγερση του τεμένους, με μόνο στόχο να παρουσιάζεται ως προστάτης των απανταχού μουσουλμάνων, παρόλο που δεν νομιμοποιείται.

Κατά τη διήμερη (14-15 Μαΐου 2010) επίσκεψη του κ. Ερντογάν στην Αθήνα, την οποία επέβαλε πιεστικά η τουρκική πλευρά, πραγματοποιήθηκε η 1η Σύνοδος του Ελληνοτουρκικού Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας με τη συμμετοχή των δύο πρωθυπουργών και των αρμοδίων υπουργών. Υπεγράφησαν από τους ομολόγους υπουργούς 21 συμφωνίες "χαμηλής πολιτικής" που αφορούν στη δημιουργία ενός καλού κλίματος συ-

νεργασίας ώστε να προχωρήσει ο δομημένος διάλογος. Η πιο σημαντική συμφωνία είναι η αναφερομένη στην ενεργοποίηση του πρωτοκόλλου επανεισδοχής παρανόμων μεταναστών σύμφωνα με την οποία η Τουρκία θα δέχεται κατ'ελάχιστο χίλιους λαθρομετανάστες το έτος σε συγκεκριμένο λιμάνι που θα καθοριστεί εντός τριών μηνών. Αλλά και αυτή έγινε με αντάλλαγμα την άρση της βίζας για τους κατόχους διακεκριμένων διαβατηρίων, τα λεγόμενα "πράσινα" και για τις μονοήμερες επισκέψεις.

Όπως απεκαλύφθη στην κοινή συνέντευξη τύπου των δύο πρωθυπουργών, οι διαφορές στα σοβαρά ζητήματα εξακολουθούν να υφίστανται. Ο κ. Ερντογάν, για το θέμα της υφαλοκρηπίδας ανέφερε ότι θα μπορούσε να παραπεμφθεί στη Χάγη μαζί με άλλα θέματα εννοώντας, σύμφωνα με συνέντευξή του την επομένη, τον εναέριο χώρο και ότι το casus belli θα αρθεί αυτομάτως μετά την επίτευξη συμφωνίας. Για τις παραβιάσεις στο Αιγαίο ζήτησε τα πολεμικά αεροσκάφη να πετούν χωρίς οπλισμό και να ενημερώνουν την ελληνική πλευρά με την προϋπόθεση ότι θα πράττει το ίδιο και η Ελλάδα. Για το Κυπριακό επανέλαβε την πρόταση για διευρυνση των συνομιλιών με την συμμετοχή των εγγυητριών δυνάμεων, της ΕΕ και του ΟΗΕ, και έθεσε σε βάση αμοιβαιότητας το άνοιγμα των τουρκικών λιμανιών της Τουρκίας στα κυπριακά πλοία, που είναι συμβατική της υποχρέωση για την προώθηση της ενταξιακής της πορείας στην ΕΕ, με το άνοιγμα των λιμανιών των κατεχομένων και το ελεύθερο εμπόριο με την ΕΕ. Για το Οικουμενικό Πατριαρχείο, παρόλο που δήλωσε ότι δεν τον ενοχλεί προσωπικά ο όρος "Οικουμενικό", ζήτησε ως αντάλλαγμα την εκλογή των μουφτήδων της Δ.Θράκης. Επιπλέον πρότεινε και το αμοιβαίο πάγωμα των εξοπλισμών, προκειμένου να ωφεληθούν οι οικονομίες των δύο χωρών.

Ο κ. Ερντογάν απέφυγε αιχμηρές εκφράσεις, αλλά δεν άφησε καμία αμφιβολία για τις θέσεις του και γι' αυτό η ελληνική πλευρά πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική και κυρίως ως προς την παραπομπή στη Χάγη του θέματος της υφαλοκρηπίδας, για το οποίο φαίνεται ότι έχει επιτευχθεί μία κατ'αρχήν συμφωνία μεταξύ των δύο πρωθυπουργών χωρίς να ανακοινωθεί επίσημα. Δεν πρέπει να γίνει προσφυγή αν

δεν προηγηθεί συμφωνία για την επέκταση των χωρικών υδάτων, γιατί αυτό θα δεσμεύσει την Ελλάδα και θα χάσει το δικαίωμα να τα επεκτείνει στο μέλλον. Επίσης δεν πρέπει να δεχθεί την πιθανή απαίτηση της Τουρκίας να συμπεριληφθεί, στο συνυποσχετικό, διάταξη με την οποία να εξουσιοδοτείται το Διεθνές Δικαστήριο για να εξετάσει και θέματα που έχουν σχέση με την υφαλοκρηπίδα, δηλαδή τις γκρίζες ζώνες, χωρίς να τις αναφέρει, γιατί έτσι θα τεθούν υπό την κρίση τρίτων ελληνικά κυριαρχικά δικαιώματα χωρίς η Τουρκία να διακινδυνεύσει τίποτε πέραν των παρανόμων διεκδικήσεών της.

Γενικά δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι ο κ. Ερντογάν επιδιώκει, με την ήπια στάση του, την γεωπολιτική δορυφοροποίηση της Ελλάδος, στο πλαίσιο της πολιτικής του να καταστήσει την Τουρκία περιφερειακή δύναμη στην περιοχή των Βαλκανίων και της Μ.Ανατολής.

γ. Σκοπιανό

Ο κ. Νίμιτς συναντήθηκε στις 28 Απριλίου 2010 με τους αντιπροσώπους των δύο χωρών. Παρ' όλο που δεν έγινε επίσημη ανακοίνωση, διπλωματικές πηγές ισχυρίζονται ότι σκέπτεται να προτείνει για μια ακόμη φορά το όνομα "Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας" ως τελική διευθέτηση.

Ο κ. Γκρουέφσκι σε συνέντευξή του σε Σκοπιανό Τ/Ο Σταθμό, δήλωσε ότι: "Το δημοψήφισμα είναι αναπόφευκτο και η απάντησή μας στην πρόταση με όνομα Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας θα είναι αρνητική".

Σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη από ανεξάρτητη ΜΚΟ των Σκοπίων, στο ερώτημα αν θα πρέπει να αλλάξει η ονομασία προκειμένου να ενταχθεί η χώρα στο ΝΑΤΟ, απάντησε αρνητικά το 84% των ερωτηθέντων Σλαβομακεδόνων, το 7,1% των Αλβανών και το 8,9% των άλλων κοινοτήτων. Παράλληλα το 65% των ερωτηθέντων τάχθηκε κατά της αλλαγής της "συνταγματικής ονομασίας" και το 80,2% απάντησε θετικά στη διεξαγωγή δημοψηφίσματος.

Ο κ. Γκρουέφσκι εξακολουθεί να παραμένει αδιάλλακτος και ως εκ τούτου τυχόν νέα πρωτοβουλία του κ. Νίμιτς θα αποτύχει.

Στις 28 Απριλίου και 12 Μαΐου 2010 σημειώθηκαν ένοπλες συμπλοκές στα σύνορα Κοσόβου-ΠΓΔΜ, των ειδικών δυνάμεων της χώρας, με άνδρες του "Αλβανικού Εθνικού Στρατού", ο οποίος εμφανίζεται με προκήρυξή του ως συνεχιστής του Σκοπιανού UCK. Τα γεγονότα αυτά, αλλά και οι συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας που πραγματοποίησαν τα αλβανικά κόμματα των Σκοπίων για τη μη εφαρμογή της συμφωνίας της Αχρίδας, έχουν προκαλέσει ανησυχία για ενδεχόμενη αποσταθεροποίηση της χώρας.

Η εθνοκεντρική πολιτική του κ. Γκρουέφσκι με την "μακεδονοποίηση" των πάντων, έχει εξαγριώσει τους Αλβανούς του Τετόβου με ενδεχόμενο να τους οδηγήσει σε ανοικτή σύγκρουση με αιχμή τον πρώην UCK, παρόλο που το κόμμα DUI στο οποίο έχει μετεξελιχθεί, συμμετέχει στην κυβέρνηση.

Η ΠΓΔΜ ανέλαβε στις 11 Μαΐου 2010 την εναλλασσόμενη ανά 6μηνο προεδρία της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης την οποία, παρά τις αντιδράσεις της Ελλάδος και τις αποστάσεις που τήρησαν τα άλλα μέλη κράτη, τιτλοφόρησαν ως "μακεδονική". Κατόπιν αυτού το Συμβούλιο της Ευρώπης αποφάσισε κάθε έγγραφο της προεδρίας της ΠΓΔΜ να συνοδεύεται από έναν "αστερίσκο", δηλαδή μια υποσημείωση που θα σημαίνει ότι "η διανομή εγγράφων από έναν εκπρόσωπο γίνεται κάτω από την αποκλειστική του ευθύνη και δεν προδικάζει τη νομική ή πολιτική θέση του Συμβουλίου των Υπουργών".

Προσφυγές στα ελληνικά δικαστήρια προκειμένου να ανακτήσουν την ελληνική ιθαγένεια και να αποζημιωθούν για τις περιουσίες που τους αφαιρέθηκαν από το ελληνικό κράτος, ετοιμάζουν οργανώσεις που εκπροσωπούν 8.000 "μακεδόνες του Αιγαίου", οι οποίοι εγκατέλειψαν την Ελλάδα το 1949. Σε περίπτωση δε που δεν δικαιωθούν θα προσφύγουν στο Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

δ. Ενέργεια

Ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας κ. Στάμκο, που συνόδευε τον κ. Μεντβέντεφ κατά την επίσκεψή στην Τουρκία, προανήγγειλε, εμμέσως πλην σαφώς, την ακύρωση του αγωγού Μπουργάς-Αλεξανδρούπολη και την συγχώνευσή του

με τον αγωγό Σαμψούντα-Τσεϊχάν.

Η αλλαγή της στάσης της Ρωσίας οφείλεται στην αμφισβήτηση του έργου από τη νέα Βουλγαρική κυβέρνηση, αλλά και στις συμφωνίες που υπέγραψε με την Τουρκία για τη διέλευση του South Stream από τα τουρκικά χωρικά ύδατα στη Μαύρη Θάλασσα και τη συμμετοχή της στον αγωγό Σαμψούντα-Τσεϊχάν.

Υπεγράφη με την Ρωσία η σύμβαση για τη σύσταση κοινής ελληνορωσικής εταιρείας για την υλοποίηση του αγωγού φυσικού αερίου South Stream.

ε.Σχέσεις Οικουμενικού Πατριαρχείου με Πατριαρχείο Μόσχας

Οι σχέσεις των δύο Πατριαρχείων έχουν βελτιωθεί πολύ μετά τον θάνατο του Πατριάρχη Μόσχας μακαριστού Αλεξίου και την αναρρίχηση στο θρόνο του κ.κ. Κυρίλλου, ο οποίος ανταποκρίθηκε προθύμως στην πρωτοβουλία του Φαναρίου να συγκληθεί "Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας" δια της οποίας θα διακηρυχθεί κατά τον πλέον επίσημο τρόπο η ενιαία φωνή της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

στ. Ελλάδα - Ισραήλ

Λόγω των τραγικών γεγονότων με την προσβολή του "Στολίσκου της Ελευθερίας" που κατευθύνετο στη Γάζα διεκόπη η άσκηση "Μίνωας" της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας (προσβολή στόχων και εναέριος ανεφοδιασμός) στην οποία συμμετείχαν 10 α/φ F-16 και F-15 του Ισραήλ και ένα αεροσκάφος ανεφοδιασμού KC 707. Επίσης ανεβλήθη και η προγραμματισμένη για την 1η Ιουνίου επίσημη επίσκεψη του Αρχηγού της Αεροπορίας του Ισραήλ στην Αθήνα.

ζ.Πολιτική για Δ. Βαλκάνια

Στις 26 Μαΐου 2010 συνήλθε στο Σεράγεβο η Σύνοδος του Συμβουλίου Υπουργών Εξωτερικών της ΕΕ με τη συμμετοχή της Ρωσίας και της Τουρκίας για να εξετάσει την ενταξιακή πορεία των χωρών των Δ.Βαλκανίων, που αποτελεί μια από τις προτεραιότητες της ελληνικής κυβερνήσεως. Δεν προέκυψε τίποτε

θετικό πέραν από κάποιες διαβεβαιώσεις για την απελευθέρωση της βίτσας, για όποιες χώρες ισχύει ακόμη.

Η Ελλάδα, λόγω της οικονομικής κρίσης, έχει χάσει την αξιοπιστία της τόσο στην ΕΕ όσο και στις χώρες των Βαλκανίων οι οποίες στρέφονται προς την Τουρκία. Ακόμη και ο Πρόεδρος της Σερβίας αποκάλεσε "στρατηγικό εταίρο" την Τουρκία, που είναι παραδοσιακός της εχθρός.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Αλβανία

Το Αλβανικό Κοινοβούλιο ψήφισε στις 24 Μαΐου 2010 νόμο "περί εισόδου και προσωρινής παραμονής Τουρκικής Ναυτικής Μονάδος στα χωρικά ύδατα της Αλβανίας". Σύμφωνα με το Πρακτορείο "Ανατολή" η δύναμη της Τουρκικής Μονάδος θα είναι 1.125 άνδρες και θα έχει ως σκοπό την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ του Τουρκικού και Αλβανικού Στόλου.

Μία ακόμη ενέργεια της Τουρκίας στα πλαίσια της πολιτικής της για να αναλάβει ρόλο περιφερειακής δυνάμεως στα Βαλκάνια και τη Μ.Ανατολή, αλλά και απόδειξη της αδυναμίας της Ελλάδος να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην περιοχή.

β.Σερβία - Κόσσοβο

Συνεχίζεται η δίκη του κ. Κάρατζιτς στο ΔΔ της Χάγης.

Ο Πρόεδρος κ. Τάντιτς διαβεβαίωσε το Γενικό Εισαγγελέα του ΔΔ της Χάγης, που επισκέφθηκε τη Σερβία στις 14 Μαΐου, ότι η Σερβία θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη σύλληψη των καταζητούμενων.

Η Ολλανδία επιμένει ότι η συμφωνία σύνδεσης της Σερβίας με την ΕΕ πρέπει να επικυρωθεί μόνον αν συλληφθούν ο Στρατηγός Μπλάντιτς και ο πρώην ηγέτης της Κροατίας Χάτζιτς, ενώ ο αρμόδιος για τη διεύρυνση Επίτροπος της ΕΕ κ. Fuele δήλωσε ότι η ευρωπαϊκή προοπτική της Σερβίας δεν σχετίζεται με την επίλυση του θέματος του Κόσσοβου.

Η Σερβική Εισαγγελία για Εγκλήματα Πολέμου ανακοίνωσε στις 10 Μαΐου 2010 τον εντοπισμό στη Ν.Σερβία ομαδικού τάφου 250 Αλβανών που δολοφονήθηκαν το 1999 στο Κόσσοβο.

Ο Σέρβος ΥΠΕΞ κ. Teremic απέρριψε, με δήλωσή του στις 6 Μαΐου 2010, τους ισχυρισμούς περί μυστικών διαπραγματεύσεων για τη διχοτόμηση του Κόσσοβου, ενώ ο αντιπρόεδρος της "Ομάδας των Σοσιαλιστών" του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Swobodl, σε συνέντευξή του, πρότεινε ένα είδος αυτονομίας για τους Σέρβους του Β.Κόσσοβου.

Όπως ανακοίνωσε ο Πρέσβης του Τζιμπουτί στο Παρίσι, στις 12 Μαΐου 2010, η χώρα του αναγνώρισε την ανεξαρτησία του Κόσσοβου.

γ.Κροατία - Σλοβενία

Ο Πρόεδρος της Κροατίας ζήτησε, στις 14 Απριλίου 2010, δημόσια συγγνώμη από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, για το ρόλο της χώρας του στον αιματηρό πόλεμο της περασμένης δεκαετίας.

Το Κοινοβούλιο της Σλοβενίας επικύρωσε τη "Συμφωνία Επιδιαιτησίας" για την επίλυση της συνοριακής διένεξης με την Κροατία.

δ.Βουλγαρία

Ο Πρωθυπουργός κ. Μπορίσοφ ανακοίνωσε την ακύρωση του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, για δήθεν περιβαλλοντικούς λόγους, χωρίς να έχει ενημερώσει το υπουργικό του συμβούλιο.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α.Στις 7 Μαΐου 2010 η Εθνοσυνέλευση ενέκρινε την αποσπασματική αναθεώρηση του Συντάγματος, που πρότεινε η κυβέρνηση, χωρίς όμως να συγκεντρώσει την απαιτούμενη πλειοψηφία των 2/3 και γι' αυτό παραπέμφθηκε σε δημοψήφισμα το οποίο καθορίστηκε από την εκλογική επιτροπή για τις 12 Σεπτεμβρίου 2010, που συμπίπτει με την επέτειο του στρατιωτικού πραξικοπήματος του 1980 και όχι τον Ιούλιο που ζητούσε η κυβέρνηση. Με την αναθεώρηση επιδιώκεται ο περιορισμός της παντοδυναμίας των δικαστικών και των στρατηγών. Δεν ενεκρίθη όμως το άρθρο που προέβλεπε την κατάργηση των κομμάτων από την Εθνοσυνέλευση και όχι από το Συνταγματικό Δικαστήριο που προβλέπει το ισχύον. Κατόπιν αυτού το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης CHP, του οποίου ο πρόεδρος κ. Μπαϊκάλ παρητήθη λόγω εμπλοκής του σε ροζ σκάνδαλο, προσέφυγε στο

Συνταγματικό Δικαστήριο προκειμένου η αναθεώρηση να κηρυχθεί αντισυνταγματική. Τον κ. Μπαϊκάλ διεδέχθη ο μετριοπαθής μουςουλμάνος κ. Κολινστάρογλου.

Σε περίπτωση που κριθεί η αναθεώρηση αντισυνταγματική, το δημοψήφισμα θα αναβληθεί μέχρι την εκδίκαση της υποθέσεως και είναι ενδεχόμενο να προκηρυχθούν πρόωρες εκλογές. Υπάρχει όμως και το ενδεχόμενο να ενοχοποιηθεί το ΑΚΡ για συνταγματική εκτροπή και να αποφασιστεί η αναστολή λειτουργίας του. Το πιθανότερο όμως είναι να απορριφθεί το αίτημα του CHP και να προχωρήσει ομαλά η αναθεώρηση, καθώς ο κ. Ερντογάν έχει την υποστήριξη του τουρκικού λαού και της διεθνούς κοινότητας.

Ταυτόχρονα με τη διεξαγωγή της δίκης για την υπόθεση "Εργκένεκον" πραγματοποιούνται και συλλήψεις υπόπτων μεταξύ των οποίων και του πρώην Υπουργού Δικαιοσύνης κ. Οκτάϊ.

β.Ευρωπαϊκή Πορεία

Το Συμβούλιο Σύνδεσης της ΕΕ προειδοποίησε την Τουρκία, κατά συνεδρίαση της 10 Μαΐου 2010, ότι η μη εφαρμογή του πρωτοκόλλου της Αγκύρας που προβλέπει το άνοιγμα των λιμανιών και των αεροδρομίων της στα κυπριακά μέσα, επηρεάζει αρνητικά την πρόοδο των ενταξιακών της διαπραγματεύσεων. Σχετικά με την Ελλάδα, την καλεί να δεσμευτεί στη διατήρηση σχέσεων καλής γειτονίας και να επιτρέψει την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης.

Ως προς το θέμα της πορείας της εντάξεώς της η Τουρκία αναμένει την απόφαση της ΕΕ για την απελευθέρωση του εμπορίου μεταξύ των κατεχομένων της Κύπρου με την ΕΕ, που θα της δώσει τη δυνατότητα να εφαρμόσει το Πρωτόκολλο της Αγκύρας, όπως έχει δηλώσει ο κ. Ερντογάν και να ανοίξει έτσι ο δρόμος για το άνοιγμα των κεφαλαίων που μπλοκάρει η Κύπρος.

γ.Διεθνείς Σχέσεις

Ο κ. Ερντογάν σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Βραζιλίας κ. Λούα, έπεισαν τον κ. Αχμεντινέζαντ να αποδεχθεί την αποστολή

ουρανίου για εμπλουτισμό στη Ρωσία και την Γαλλία, μέσω Τουρκίας.

Ανεξαρτήτως της αρνητικής στάσεως των ΗΠΑ που έκριναν τη στάση του κ. Αχμεντινέζαντ προσχηματική, ο κ. Ερντογάν πιστώνεται με μία ακόμη επιτυχία που επιβεβαιώνει το στρατηγικό ρόλο της χώρας του στην περιοχή. Η καταψήφιση του νέου πακέτου των κυρώσεων εις βάρος του Ιράν θα εντείνει την ψυχρότητα των σχέσεων με τις ΗΠΑ με απρόβλεπτες συνέπειες.

Μετά την επιμονή της Τουρκίας για σύνδεση του ζητήματος Ναγκόρνο-Καραμπάχ με τη διαδικασία επικυρώσεως των πρωτοκόλλων Αρμενίας-Τουρκίας, η Αρμενία αποφάσισε την προσωρινή διακοπή της διαδικασίας επικυρώσεώς τους.

Κατά την επίσκεψη του Ρώσου Προέδρου κ. Μεντβέντεφ στην Άγκυρα υπογράφηκε μια σειρά συμφωνιών από τις δύο χώρες όπως η κατασκευή από τη Ρωσία σταθμού πυρηνικής ενέργειας στη Μερσίνη, η κατάργηση θεωρήσεων εισόδου για ταξίδια έως 30 ημερών, συνεργασία για την ασφαλή μεταφορά πετρελαίου από την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας για τον υπό κατασκευή αγωγό Σαμψούντα-Τσεϊχάν και ακτοπολική σύνδεση. Δεν υπογράφηκε, αν και ανεμένετο, η κατασκευή τμήματος του αγωγού φυσικού αερίου South Stream στα τουρκικά χωρικά ύδατα της Τουρκίας στην Μαύρη Θάλασσα, γιατί η τουρκική πλευρά δεν συμφώνησε με τους όρους που πρότεινε η Ρωσία.

Η Τουρκία αυξάνει διαρκώς την επιρροή της στα Βαλκάνια. Εκτός από το μεσολαβητικό της ρόλο στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, ξεκίνησε ανάλογη προσπάθεια και στο θύλακα του Σαντζάκ, κατόπιν προτροπής της Σερβίας, η οποία από παραδοσιακός εχθρός της τείνει να γίνει "στρατηγικός εταίρος". Διεξάγει συστηματική εκστρατεία για την αναγνώριση της ανεξαρτησίας του Κοσόβου, υποστηρίζει την είσοδο της ΠΓΑΜ στο ΝΑΤΟ και την ΕΕ και τέλος στην Αλβανία ελέγχει τη στρατηγικής σημασίας Βάση του Αυλώνα και εκπροσωπεί διπλωματικά τα Τίρανα σε όλες χώρες, και είναι πολλές, δεν έχουν Πρεσβεία.

Η Ελλάδα δυστυχώς δεν κατάφερε να επωμιστεί το ρόλο

που της αναλογεί στα Βαλκάνια, παρόλο που είναι η μόνη χώρα που ανήκει στην ΕΕ και η Τουρκία έσπευσε να καλύψει το κενό και απ'ότι φαίνεται το καταφέρνει περίφημα.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

α.Βρετανία

Νικητής των εκλογών ανεδείχθη το Κόμμα των Συντηρητικών, ο αρχηγός του οποίου κ. Ντέιβιντ Κάμερον, σχημάτισε κυβέρνηση συνασπισμού με το κόμμα των Φιλελευθέρων. Ο ευρωσκεπτικιστής κ. Κάμερον δεν προέβη σε δηλώσεις εναντίον της ΕΕ, αλλά δήλωσε ότι δεν θα εκχωρήσει περαιτέρω εξουσίες στην ΕΕ και ότι θα αντισταθεί στις κοινοτικές οδηγίες αναφορικά με τις ώρες εργασίας αλλά και στις πιέσεις να προσχωρήσει η Βρετανία στο ευρώ.

β.Γαλλία

Ο κ. Σαρκοζί επισκέφθηκε την Κίνα σε μια προσπάθεια αποκαταστάσεως των σχέσεων των δύο χωρών που έχουν ψυχρανθεί από το 2008, λόγω της συναντήσεως του κ. Σαρκοζί με τον εξόριστο ηγέτη του Θιβέτ κ. Δαλάϊ Λάμα αλλά και της προωθήσεως της οικονομικής τους συνεργασίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο υιοθέτησε το σχέδιο νόμου για την απαγόρευση της μπουρκγας (ένδυμα που καλύπτει το κεφάλι και το σώμα) και της "νικάμπ" (πέπλο που καλύπτει το πρόσωπο).

γ.Βέλγιο - Ιταλία

Το Κοινοβούλιο του Βελγίου ψήφισε νόμο "περί απαγορεύσεως της μπουρκγας σε δημόσιους χώρους και στην Ιταλία η αστυνομία επέβαλε πρόστιμο ύψους 500 € σε μουςουλμάνο που κυκλοφόρησε με μπουρκγα.

δ.Αυστρία

Ο Πρόεδρος κ. Φίσερ επανεξελέγη για μια εξαετία με το εντυπωσιακό ποσοστό 79%.

ε.Πολωνία

Στις 20 Ιουνίου θα διεξαχθούν προεδρικές εκλογές στις οποίες θα είναι υποψήφιος και ο δίδυμος αδελφός του εκλιπόντος σε

αεροπορικό ατύχημα προέδρου κ. Γιαροσλάβ Κατσίνσκι.

στ. Ουγγαρία

Τις εκλογές κέρδισε το δεξιό κόμμα Φιντέξ, το οποίο κατέλαβε 263 έδρες έναντι 59 των Σοσιαλιστών οι οποίοι πήραν, ως κυβέρνηση, αυστηρά μέτρα μετά την προσφυγή της χώρας στο ΔΝΤ.

ζ. Ισπανία

Συνελήφθη στη Γαλλία ο φερόμενος ως νέος ηγέτης της ETA των Βάσκων Μικέλ Σαρομπέ μαζί με τρία ακόμη άτομα, τα οποία κατηγορούνται για τη δολοφονία Γάλλου αστυνομικού στο Παρίσι.

η. Γερμανία

Στις 30 Ιουνίου θα εκλεγεί νέος πρόεδρος της χώρας, λόγω της αιφνιδιαστικής παραίτησής του κ. Χορστ Κέλερ, που δέχθηκε επικρίσεις για άστοχη δήλωσή του σχετικά με τον πόλεμο στο Αφγανιστάν.

θ. Τσεχία

Τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 30 Μαΐου κέρδισαν τα κεντροδεξιά κόμματα. Η εντολή σχηματισμού κυβερνήσεως δόθηκε στον αρχηγό του δεξιού κόμματος κ. Νέστα.

5. NATO

Ο ΓΓ κ. Ρασμούσεν έδωσε στη δημοσιότητα το νέο δόγμα του Οργανισμού που θα κληθούν να εγκρίνουν οι 28 ηγέτες των κρατών-μελών στη Διάσκεψη Κορυφής της Λισαβώνας το Νοέμβριο. Οι στόχοι του νέου δόγματος είναι η παγκόσμια τρομοκρατία, η πειρατεία, το ηλεκτρονικό έγκλημα και η προσέγγιση με τη Ρωσία.

Ο ΓΓ κ. Ρασμούσεν κάλεσε στις 5 Μαΐου τα κράτη-μέλη της Συμμαχίας να διασυνδέσουν τα συστήματα αεράμυνας που διαθέτουν, ώστε να προστατευτούν από το Ιράν, του οποίου το πυραυλικό σύστημα είναι ιδιαίτερα επικίνδυνο.

Λόγω της οικονομικής κρίσεως μόνο πέντε από τα είκοσι οκτώ μέλη κατέβαλαν το 2% του ΑΕΠ τους στον οργανισμό (Αλβανία, Βρετανία, Γαλλία, Ελλάδα και ΗΠΑ). Βουλγαρία και Τουρκία κατέβαλαν λιγότερο από το 2% και η Γερμανία μόνον το 1,4%.

6. Ο.Η.Ε.

Από 3-28 Μαΐου συνήλθε στην έδρα των Η.Ε. στη Ν.Υόρκη η Διάσκεψη για την αναθεώρηση της "Συνθήκης για τη μη διάδοση των Πυρηνικών Όπλων". Στην ομιλία του ο Ιρανός Πρόεδρος κ. Αχμεντινεζάντ υποστήριξε ότι οι ΗΠΑ δεν κατέχουν αξιόπιστα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η Τεχεράνη κατασκευάζει Π.Ο. Κατά την έναρξη δε της ομιλίας του αποχώρησαν από την αίθουσα οι εκπρόσωποι των ΗΠΑ, της Μ.Βρετανίας και της Γαλλίας.

7. Η.Π.Α.

Πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον, κατόπιν πρωτοβουλίας του κ. Ομπάμα, διήμερη (12-13/4/10) Διάσκεψη Κορυφής για θέματα πυρηνικής ασφάλειας με τη συμμετοχή αρχηγών 47 χωρών και εκπροσώπων του ΟΗΕ, ΕΕ και ΙΑΕΑ. Δεν προσήλθαν το Ιράν και η Β.Κορέα. Με την ανακοίνωσή τους δεσμεύτηκαν για την ανάληψη, εντός τεσσάρων ετών, δράσης για τη διασφάλιση των ευάλωτων πυρηνικών υλικών και την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας κατά της απειλής της πυρηνικής τρομοκρατίας. Η επόμενη διάσκεψη θα πραγματοποιηθεί στη Ν.Κορέα το 2012.

Οι επικριτές της Συνόδου επισημαίνουν ότι δεν συζητήθηκε η κούρσα των πυρηνικών εξοπλισμών μεταξύ Ινδίας και Πακιστάν, καθώς και το πυρηνικό πρόγραμμα του Ισραήλ, ενώ ο κ. Αχμεντινεζάντ χαρακτήρισε τη Διάσκεψη "ταπεινωτική" για την ανθρωπότητα, καθώς το πυρηνικό οπλοστάσιο των ΗΠΑ αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή για την παγκόσμια ασφάλεια.

Την 1η Μαΐου έγινε αποτυχημένη απόπειρα τρομοκρατικής επιθέσεως στην πλατεία "Time Square" της Ν.Υόρκης με όχημα γεμάτο εκρηκτικά από Αμερικανό πολίτη Πακιστανικής καταγωγής, ο οποίος και συνελήφθη. Αμερικανοί αξιωματούχοι πιστεύουν ότι για την απόπειρα ευθύνεται εξτρεμιστική οργάνωση η οποία μέχρι τώρα θεωρείτο ανίκανη να επιτεθεί στις ΗΠΑ. Εξ αιτίας της επιθέσεως παραιτήθηκε ο αρχηγός των αμερικανικών μυστικών υπηρεσιών Ναύαρχος κ. Μπλερ.

Ο Ερυθρός Σταυρός επιβεβαίωσε ότι στην Βάση Μπαγκράμ του Αφγανιστάν λειτουργεί μυστική φυλακή των ΗΠΑ στην οποία οι κρατούμενοι βασανίζονται.

Οι ΗΠΑ μελετούν την

ανάπτυξη νέας κατηγορίας συμβατικών όπλων ικανών να πλήξουν κάθε γωνιά του πλανήτη σε χρόνο λιγότερο της μιας ώρας και με τέτοια ισχύ και ακρίβεια, που θα περιοριστεί η εξάρτηση από το πυρηνικό τους οπλοστάσιο. Το πειραματικό σύστημα θα είναι έτοιμο το 2015 και η πλήρης ανάπτυξή του από το 2017 έως το 2020.

Στις 20 Μαΐου 2010 εκτοξεύτηκε το τελευταίο αμερικανικό διαστημικό σκάφος για το οποίο δεν δόθηκε καμιά πληροφορία. Αν και επισήμως αναφέρεται ως σκάφος δοκιμών, σύμφωνα με πληροφορίες, έχει τη δυνατότητα εκτοξεύσεως μικρών δορυφόρων και θα δοκιμάσει ένα νέο όπλο λέιζερ.

Στις 27 Μαΐου 2010 ο κ. Ομπάμα παρουσίασε στο Κογκρέσο τη "Στρατηγική Ασφαλείας" για τα επόμενα χρόνια. Σε αντίθεση με τον κ. Μπους, που δήλωνε ρητά ότι οι ΗΠΑ δεν θα επιτρέψουν να ανατείλει ποτέ ανταγωνιστής τους στο διεθνές στερέωμα, ο κ. Ομπάμα υπογραμμίζει την ανάγκη συνεργασίας με άλλες ανατέλουσες δυνάμεις (Κίνα, Ινδία, Βραζιλία κ.λ.π.), γιατί η Αμερική δεν μπορεί να σηκώσει το βάρος όλων των παγκοσμίων απειλών μόνη της. Δεν δίνει τόσο μεγάλη έμφαση στην απειλή της τρομοκρατίας, την οποία αποφεύγει να χαρακτηρίσει "ισλαμική" αλλά σε άλλα ζητήματα όπως η διασπορά των Π.Ο., το περιβάλλον και η οικονομία. Σύμβουλος του κ. Ομπάμα δήλωσε ότι η τρομοκρατία δεν είναι απειλή. Απειλή είναι ο εξτρεμισμός και η τρομοκρατία, το μέσον εκδηλώσεώς της.

Οι ΗΠΑ εγκαταλείπουν την μονομέρεια και τον προληπτικό πόλεμο του κ. Μπους, αλλά θα συνεχίσουν να διαθέτουν στρατιωτική ισχύ για δράση σε μεγάλη κλίμακα και μεγάλες αποστάσεις, σε συνεργασία με τους συμμάχους και όχι μόνες.

8. ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

α. Ρωσία

Στις 8 Μαΐου 2010, την παραμονή των εορτασμών για την 65η επέτειο της Victory Day, ο Πρόεδρος της Ρωσίας κ. Μεντβέντεφ συναντήθηκε με τους ηγέτες των κρατών-μελών της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών (Ρωσία, Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Λευκορωσία, Καζακστάν, Κιργιστάν, Μολδαβία, Τατζικιστάν, Ουζμπεκιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουκρανία) με στόχο την

ανάκτηση της παραδοσιακής επιρροής της σ' αυτές.

Η Ρωσία υπέγραψε συμφωνίες :

Με την Ιταλία για την κατασκευή πυρηνικού εργοστασίου στο Κάλινγκραντ.

Με την Αυστρία για τη συμμετοχή της στην κατασκευή και εκμετάλλευση του αγωγού φυσικού αερίου South Stream.

Με τη Νορβηγία για την οριοθέτηση των χωρικών υδάτων τους στη θάλασσα Μπάρεντς της Αρκτικής.

β. Ουκρανία

Μετά την εκλογή του κ. Γιανουκόβιτς έχουν αποκατασταθεί οι σχέσεις της με την Ρωσία. Απέσυρε την υποψηφιότητά της για ένταξη στο NATO και υπέγραψε συμφωνία με τη Ρωσία για την παραμονή του Στόλου της στη Σεβαστούπολη μέχρι το 2042, με αντάλλαγμα τη μείωση της τιμής του παρεχομένου φυσικού αερίου κατά 30%. Μάλιστα κατά την επίσημη επίσκεψη του κ. Μεντβέντεφ στις 17-18 Μαΐου, ανακοινώθηκε ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο συγχωνεύσεως των κρατικών εταιρειών φυσικού αερίου των δύο χωρών, της Ρωσικής "GAZPROM" και της Ουκρανικής "NAFTOGAZ".

γ.Κιργιζιστάν

Ο ανατραπείς Πρόεδρος κ. Μπακίγιεφ αποχώρησε από τη χώρα και κατέφυγε με την οικογένειά του στη Λευκορωσία.

9. ΣΧΕΣΕΙΣ ΡΩΣΙΑΣ ΜΕ ΗΠΑ- NATO

Τα Κοινοβούλια των ΗΠΑ και της Ρωσίας επικύρωσαν τη συμφωνία START-II για τη μείωση των πυρηνικών που υπογράφηκε στις 8 Απριλίου στην Πράγα.

Αν και οι σχέσεις των δύο χωρών βρίσκονται σε πολύ καλό επίπεδο, ο ΥΠΕΞ της Ρωσίας ζήτησε εξηγήσεις από τις ΗΠΑ για την εγκατάσταση εκτοξευτών πυραύλων Πάτριот στην Πολωνία, αμφισβητώντας τον ισχυρισμό των ΗΠΑ ότι προορίζονται για την αναχαίτιση των Ιρανικών πυραύλων.

10. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α.Ισραήλ - Παλαιστινιακό

Στις 9 Μαΐου 2010 άρχισαν οι έμμεσες διαπραγματεύσεις μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων με διαμεσολαβητή τις ΗΠΑ, παρόλο που ο κ. Νετανιάχου αρνήθηκε να παράσχει εγγυήσεις στον κ. Ομπάμα για τη διακοπή των εποικισμών. Οι διαπραγματεύσεις θα διαρκέσουν 4 μήνες. Ο "Αραβικός Σύνδεσμος" έδωσε την έγκριση στον κ. Αμπάς στις 2 Μαΐου 2010 για να προχωρήσει στις διαπραγματεύσεις με τις οποίες όμως είναι αντίθετες η "HAMAS" και οι άλλες παλαιστινιακές οργανώσεις.

Στις 19 Απριλίου ο ΥΕΘΑ του Ισραήλ κ. Μπάρακ δήλωσε ότι "ο κόσμος δεν είναι πρόθυμος να αποδεχθεί ότι το Ισραήλ θα συνεχίσει για δεκαετίες να εξουσιάζει ένα άλλο έθνος" και ότι "δεν πρέπει να έχουμε αυταπάτες ότι η διευρυνόμενη αποξένωσή μας από τις ΗΠΑ μας κάνει καλό".

Από τη δήλωση αυτή που αποτελεί προειδοποίηση στον κ. Νετανιάχου διαφαίνεται ότι ο κ. Ομπάμα είναι δυσαρεστημένος με την αδιαλλαξία του κ. Νετανιάχου, ο οποίος παρεμποδίζει την πραγματοποίηση του οράματός του για επίλυση του Παλαιστινιακού και γι' αυτό είναι αποφασισμένος να προχωρήσει σε αλλαγή της κυβερνήσεως, αξιοποιώντας τον Πρόεδρο κ. Σιμόν Πέρες, τον κ. Εχούντ Μπάρακ και την Πρόεδρο του Κόμματος "Καντίμα" κ. Τζίπι Λίβνι, που είναι πιο διαλλακτικοί.

Η "ΦΑΤΑΧ" ανησυχώντας για την αυξανόμενη δημοτικότητα του φιλοδυτικού πρωθυπουργού της Παλαιστινιακής Αρχής κ. Σαλάμ Φαγιάν, του ασκεί πιέσεις για ανασχηματισμό της κυβερνήσεως, ώστε να περιοριστούν οι εξουσίες του. Σύμφωνα με πληροφορίες, από το περιβάλλον του, ο κ. Φαγιάντ σκοπεύει να ανακηρύξει μονομερώς παλαιστινιακό κράτος το 2011, εκτιμώντας ότι θα αναγνωριστεί το νέο κράτος από τις ΗΠΑ και το ΣΑ/ΟΗΕ.

Την 31η Μαΐου ισραηλινοί κομάντος επέδραμαν εναντίον του "Στολίσκου της Ελευθερίας", αποτελούμενου από έξι πλοία του κινήματος "Free Gaza", ενώ έπλεε στα διεθνή ύδατα και μετέφερε βοήθεια στη Γάζα. Κατά την επιδρομή φονεύτηκαν εννέα ακτιβιστές, που επέβαιναν στο τουρκικό πλοίο "Μαβί Μαρμαρά" και τραυματίστηκαν δεκάδες. Όλα τα πλοία οδηγήθηκαν μαζί με τους επιβαίνοντες ακτιβιστές στο λιμάνι Άσντοτ

όπου κρατήθηκαν επί 48 ώρες οπότε απελάθηκαν ύστερα από τη διεθνή απαίτηση.

Στις 5 Ιουνίου το Ισραήλ κατέλαβε χωρίς αντίσταση και το ιρλανδικό πλοίο που μετέφερε ανθρωπιστική βοήθεια στη Γάζα.

Εντονότατη ήταν η αντίδραση της διεθνούς κοινότητας με πιο σκληρή αυτή της Τουρκίας, η οποία έχει ενισχύσει παντιοτρόπως το κίνημα "Free Gaza". Ο κ. Ερντογάν δήλωσε ότι η χώρα του αντιμετωπίζει την επέμβαση ως απόβαση σε τουρκικό έδαφος και απέσυρε τον Πρέσβη της στο Ισραήλ, ενώ ο κ. Νταβούτογλου δήλωσε ότι οι σχέσεις των δύο χωρών θα αποκατασταθούν μόνο αν λήξει ο αποκλεισμός της Γάζας. Ακόμη η Τουρκία προσανατολίζεται στον περιορισμό της οικονομικής και στρατιωτικής συνεργασίας, αλλά δεν φαίνεται διατεθειμένη να κόψει τις γέφυρες, όπως προκύπτει από τις δηλώσεις του ΥΕΘΑ κ. Γκόνους ότι η προμήθεια των μη επανδρωμένων αεροσκαφών θα ολοκληρωθεί.

Το ΣΑ/ΟΗΕ, που συγκλήθηκε εκτάκτως κατόπιν αιτήσεως της Τουρκίας και του Λιβάνου, καταδίκασε την επέμβαση και απαίτησε τη διεξαγωγή αμερόληπτης ενέργειας από το Ισραήλ.

Η Γαλλία, η Ρωσία και η Κίνα τάχθηκαν υπέρ της άρσης του αποκλεισμού της Γάζας. Η Ελλάδα διέκοψε την ελληνοισραηλινή αεροπορική άσκηση που διεξήγηση στο Αιγαίο και ανέβαλε την επίσκεψη του Αρχηγού της Αεροπορίας στην Αθήνα, που ήταν προγραμματισμένη για την 1η Ιουνίου.

Η Αίγυπτος άνοιξε τα σύνορα με τη Γάζα στο πέρασμα της Ράφα και χιλιάδες Παλαιστίνιοι μεταβαίνουν καθημερινά στην Αίγυπτο για προμήθειες.

Ο κ. Ομπάμα, μετά την συνάντησή του με τον κ. Αμπάς στο Λευκό Οίκο στις 9 Ιουνίου, δήλωσε ότι η κατάσταση στη Λωρίδα της Γάζας είναι μη διατηρήσιμη όπως άλλωστε και το status quo στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής. Κατέστησε δε σαφές ότι περιμένει από το Τελ Αβίβ να συμμορφωθεί με τις επιταγές του ΣΑ/ΟΗΕ όσον αφορά στην έρευνα για τη διελεύκανση της υποθέσεως στο πλοίο "MABI MARMARA". Ο κ. Νετανιάχου δήλωσε όμως ότι η επιτροπή θα ερευνήσει την επίθεση των ακτιβιστών, ενώ οι Ισραηλινοί στρατιώτες θα λογοδοτήσουν στην ηγεσία του στρατού.

Ο κ. Ερντογάν έχει

επενδύσει στο άνοιγμα της Γάζας για να κερδίσει τον αραβικό και μουσουλμανικό κόσμο, διεκδικώντας ηγετικό ρόλο. Η άφρων ενέργεια του Ισραήλ ενίσχυσε την προσπάθειά του γιατί τυχόν άνοιγμα της Γάζας, που αποτελεί πλέον αίτημα όλου του πολιτισμένου κόσμου, θα πιστωθεί πρωτίστως στην Τουρκία. Αυτός είναι και ο λόγος της σκληρής στάσεως έναντι του Ισραήλ.

Τα σχέδια του κ. Ομπάμα για την επίλυση του μεσανατολικού κινδυνεύουν να ανατραπούν λόγω της αντιπαράθεσης των δύο χωρών. Η Τουρκία που είχε αναλάβει διαμεσολαβητικό ρόλο μεταξύ Ισραήλ και Αράβων άλλαξε στάση και διεκδικεί πλέον τον ηγετικό ρόλο του μουσουλμανικού κόσμου. Επίσης εγκατέλειψε το ρόλο του γεφυροποιού μεταξύ Ανατολής και Δύσεως στον οποίο βασίζονταν μέχρι τώρα ΗΠΑ και ΕΕ. Βέβαια αν συνεχίσει να προκαλεί τις ΗΠΑ και την ΕΕ θα χάσει τον στρατηγικό ρόλο για τον οποίον την προόριζαν και θα βρεθεί στο αντίπερα στρατόπεδο με τους Άραβες και το Ιράν.

Το κενό που φαίνεται να αφήνει η Τουρκία στην περιοχή πρέπει να το εκμεταλλευτεί η Ελλάδα προσεγγίζοντας το Ισραήλ, που αναζητά νέους συμμάχους και αναλαμβάνοντας το διαμεσολαβητικό ρόλο με τον αραβικό κόσμο με τον οποίο διατηρεί παραδοσιακά άριστες σχέσεις.

β.Ιράν

Στις 17 Μαΐου 2010 ο Πρόεδρος του Ιράν κ. Αχμεντινεζάντ υπέγραψε με τους Προέδρους της Τουρκίας κ. Ερντογάν και της Βραζιλίας κ. Λούα συμφωνία βάσει της οποίας το Ιράν δέχεται την ανταλλαγή 1.200 κιλών ουρανίου χαμηλού εμπλουτισμού με 120 κιλά εμπλουτισμένου με ενδιάμεσο τόπο την Τουρκία. Οι ΗΠΑ χαρακτήρισαν τη συμφωνία τέχνασμα του Ιράν, προκειμένου να αποφύγει τις κυρώσεις που είχαν δρομολογηθεί και την απέρριψαν. Κατόπιν αυτού κατετέθη το 4ο σχέδιο κυρώσεων που ήταν ήδη έτοιμο και ψηφίστηκε στις 9 Ιουνίου 2010 από το ΣΑ/ΟΗΕ. Ψήφισαν υπέρ των κυρώσεων 12 χώρες περιλαμβανομένων όλων των μονίμων μελών (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα, Βρετανία, Γαλλία). Από τα μη μόνιμα μέλη το κατηψήφισαν η Τουρκία και η Βραζιλία, ενώ ο Λίβανος απείχε. Η Ρωσία πάγωσε την πώληση των Α/Α Πυραύλων S-300

τους οποίους το Ιράν προόριζε για την προστασία των πυρηνικών του εγκαταστάσεων από τυχόν αεροπορικές επιδρομές του Ισραήλ. Επίσης Ρωσία και Κίνα απέκλεισαν το Ιράν από την ετήσια Σύνοδο του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης που διεξήχθη στις 11 Ιουνίου 2010 στην Τασκένδη.

Η Διεθνής Κοινότητα διαμήνυσε στο Ιράν ότι θα πρέπει, για να αποδείξει την αξιοπιστία του, να συναντηθεί πρώτα με τα μόνιμα μέλη του ΣΑ και τη Γερμανία και να συμφωνήσει στη διακοπή του προγράμματος εμπλουτισμού του ουρανίου του στο 20%, όπως προέβλεπε η συμφωνία του Οκτώβριου 2009 και δεν συμπεριλαμβάνεται στη νέα συμφωνία.

Οι μέχρι τώρα παλινωδίες του κ. Αχμεντινεζάντ και η μη τήρηση της παρόμοιας συμφωνίας που είχε υπογράψει τον Οκτώβριο 2009 με τη Διεθνή Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) πείθουν ότι πράγματι πρόκειται περί τεχνάσματος του κ. Αχμεντινεζάντ για να αποφύγει τις κυρώσεις που ήδη έχουν συμφωνηθεί κατόπιν πρωτοβουλίας των ΗΠΑ με Ρωσία, Κίνα, Βρετανία, Γαλλία και Γερμανία.

γ.Ιράκ

Στις 18 Απριλίου 2010 ο Διοικητής των αμερικανικών στρατευμάτων ανακοίνωσε ότι μέχρι 31 Αυγούστου 2010 θα έχουν αποχωρήσει 45.000 στρατιώτες από τις 95.000 που είναι σήμερα.

Σε κοινή επιχείρηση ιρακινών και αμερικανικών δυνάμεων φονεύθηκαν δύο ανώτατα στελέχη της οργάνωσης "AL QAEDA IN IRAQ".

Το Ανώτατο Δικαστήριο επικύρωσε τα αποτελέσματα των κοινοβουλευτικών εκλογών της 7ης Μαρτίου. Ο Σιιτικός Συνασπισμός του κ. Αλόνι, με τη στήριξη και των Σουνιτών, κατέλαβε 91 έδρες έναντι 89 του επίσης Σιιτικού Συνασπισμού του νυν πρωθυπουργού κ. Μαλίκι, ο οποίος αμφισβήτησε το αποτέλεσμα και επέβαλε την επανακαταμέτρηση των ψήφων στη Βαγδάτη η οποία δεν άλλαξε την κατάσταση.

Πολιτικοί αναλυτές εκτιμούν ότι θα χρειαστούν πολλές εβδομάδες ή και μήνες πριν προκύψει συμφωνία για το σχηματισμό κυβερνήσεως.

δ.Συρία

Ο Πρόεδρος κ. Άσαντ διέψευσε κατηγορηματικά τις δηλώσεις του ομολόγου του του Ισραήλ κ. Πέρες, ότι η χώρα του εξοπλίζει με πυραύλους τη Χεζμπολάχ.

Ο Πρόεδρος της Ρωσίας κ. Μεντβέντεφ κατά την επίσκεψή του στη Δαμασκό υπεσχέθη ότι θα συμβάλλει στην κατασκευή πυρηνικού εργοστασίου.

Ο κ. Άσαντ επισκέφθηκε την Άγκυρα και είχε συνεργασία με τους ηγέτες της για την περαιτέρω βελτίωση των σχέσεων των χωρών και τη δημιουργία συνθηκών ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή.

11. ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗ

α.Αφγανιστάν

Το Καζακστάν εκχώρησε άδεια στα αμερικανικά αεροσκάφη που μεταφέρουν εφόδια στο Αφγανιστάν, να πετούν στον εναέριο χώρο του.

Ο κ. Ομπάμα, σε συνέντευξή του, δήλωσε ότι τα αμερικανικά στρατεύματα θα αρχίσουν να αποσύρονται το καλοκαίρι του 2011 και το ΝΑΤΟ αποφάσισε την εκχώρηση της εξουσίας στην κυβέρνηση του Αφγανιστάν εντός του 2010.

Ο κ. Ομπάμα άσκησε πιέσεις στον κ. Καρζάϊ, κατά την επίσκεψή του στο Λευκό Οίκο στις 12/5, για την καταπολέμηση της διαφθοράς, την οποία εκμεταλλεύονται οι Ταλιμπάν και κερδίζουν τη λαϊκή στήριξη και τη βελτίωση της διακυβέρνησης. Επίσης του εξέθεσε τη θέση των ΗΠΑ ως προς τη διαπραγματεύση με τους Ταλιμπάν. Ο κ. Ομπάμα επιμένει ότι αυτή πρέπει να γίνει με τα χαμηλόβαθμα στελέχη των Ταλιμπάν και μετά την ήττα τους στο πεδίο των μαχών, ενώ ο κ. Καρζάϊ έχει την άποψη ότι οι διαπραγματεύσεις πρέπει να γίνουν με την ηγεσία των Ταλιμπάν. Στις 2 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στην Καμπούλ Ειρηνευτική Διάσκεψη στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από όλες τις φυλές, η οποία εξουσιοδότησε τον κ. Καρζάϊ να προχωρήσει σε ειρηνευτικές συνομιλίες με τους Ταλιμπάν. Τον Ιούλιο θα γίνει νέα Διάσκεψη για την οικονομική ανάπτυξη.

Ξεπέρασαν τους 1.000 οι Αμερικανοί νεκροί στο Αφγανιστάν από την αρχή του πολέμου το 2001, έναντι 4400 που έχασαν τη ζωή τους στο Ιράκ.

β.Πακιστάν

Συνεχίζονται οι αιματηρές

επιθέσεις των Ταλιμπάν επί ημερησίας σχεδόν βάσεως με δεκάδες νεκρούς και τραυματίες.

Ένταση στις σχέσεις μεταξύ ΗΠΑ και Πακιστάν προκάλεσε η δήλωση της κ. Κλίντον ότι αξιωματούχοι της πακιστανικής κυβερνήσεως γνωρίζουν πολύ καλά που κρύβονται οι ηγέτες της Αλ Κάιντα και ότι περιμένει τη συνεργασία τους για να εξοντωθούν.

Μη επανδρωμένο αεροσκάφος φόνευσε τον σείχη Σάιντ αλ Μασρί, γνωστό ως Γιαζίντ, που ήταν ο υπ'αρ. τρία στην ιεραρχία της Αλ Κάιντα.

Ο ειδικός απεσταλμένος του ΟΗΕ κ. Άλτσον κατέθεσε στις 3 Ιουνίου έκθεση στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με την οποία ζητά τη διακοπή των βομβαρδισμών της CIA με μη επανδρωμένα αεροσκάφη, λόγω των μεγάλων παράπλευρων απωλειών.

γ.Β. και Ν. Κορέα

Στις 20 Μαΐου 2010 δόθηκε στη δημοσιότητα από τη Ν.Κορέα το πόρισμα της ανεξάρτητης επιτροπής που είχε συστήσει για τη διερεύνηση των αιτίων που προκάλεσαν τη βύθιση της κοβέρτας "Τσεονάν" στις 26 Μαρτίου στα διαφιλονικούμενα θαλάσσια σύνορα των δύο κρατών. Η επιτροπή που περιελάμβανε ειδικούς από τον Καναδά, την Αυστραλία και τη Σουηδία απεφάνθη ότι η κοβέρτα επλήγη από βόρειο-κορεάτικη τορπίλη. Το Ανόϊ αρνήθηκε την κατηγορία και έκανε λόγο για "κατάσταση πολέμου" κινητοποιώντας και τις Ένοπλες Δυνάμεις του.

Η Ν.Κορέα προκειμένου να αποφύγει την κλιμάκωση της εντάσεως δήλωσε ότι δεν θα απαντήσει με πολεμικά μέσα και κατέφυγε στο ΣΑ/ΟΗΕ.

Η κ. Κλίντον καταδίκασε την ενέργεια και δήλωσε ότι οι ΗΠΑ και η Ν.Κορέα εξετάζουν το ενδεχόμενο της επιβολής νέων κυρώσεων εναντίον της Β.Κορέας.

Η Κίνα, ο μοναδικός σύμμαχος της Β.Κορέας, τήρησε ίσες αποστάσεις και ο πρωθυπουργός κ. Τζιμπάο, που επισκέφθηκε τη Σεούλ στις 29 Μαΐου, ζήτησε χρόνο προκειμένου η χώρα του να συλλέξει πληροφορίες για το συμβάν, διευκρινίζοντας ότι η χώρα του "δεν θα προστατεύσει κανέναν".

Η εκτόνωση της εντάσεως και η επιστροφή της Β.Κορέας στις διαπραγματεύσεις για το

**πυρηνικό της πρόγραμμα εξα-
τώνται από την Κίνα, η οποία είναι
η μόνη χώρα που την υποστηρίζει
οικονομικά και διπλωματικά και
ως εκ τούτου μπορεί να επηρεάσει
τον ιδιόρρυθμο ηγέτη της Β.Κο-
ρέας η Κιμ Γιονγκ Ιλ ή και να τον
εκβιάσει με οικονομική κυρίως
απομόνωση.**

δ.Ιαπωνία

ΗΠΑ και Ιαπωνία συμφώνησαν για τη διατήρηση της αμερικανικής βάσεως στη νήσο Οκινάβα, αλλά θα μεταφερθεί σε λιγότερο πυκνοκατοικημένη περιοχή από τη Φουντέμα που είναι σήμερα. Εξ αιτίας αυτής της συμφωνίας αναγκάστηκε σε παραίτηση ο Ιάπωνας πρωθυπουργός κ. Γιούκο Χατομάγκα, εννέα μόλις μήνες μετά τη νίκη του στις εκλογές. Τον διεδέχθη ο Υπουργός Οικονομικών της απελθούσης κυβερνήσεως κ. Καν.

ε.Ταϊλάνδη

Ο στρατός κατέστειλε με τη χρήση πυρών την εξέγερση των διαδηλωτών με τα "κόκκινα πουκάμισα" που άρχισε πριν δύο μήνες και κατά τη διάρκεια των οποίων σκοτώθηκαν 82 άτομα και τραυματίστηκαν εκατοντάδες.

12. ΑΦΡΙΚΗ

Συνεχίζονται οι καταλήψεις πλοίων από Σομαλούς πειρατές και η είσπραξη λίτρων για την απελευθέρωσή τους. Πολεμικό σκάφος της Ρωσίας απελευθέρωσε δεξαμενό-πλοιο που είχε καταληφθεί από τους πειρατές στα ανοικτά της Υεμένης.

13. ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

α.Κολομβία

Τις προεδρικές εκλογές κέρδισε ο κ. Χονάν Μανουέλ Σάντος, πολιτικός σύμμαχος του απερχομένου προέδρου κ. Αλβάρο Ουρίμπε.

β.Τζαμάϊκα

Σε επίθεση 1000 αστυνομικών και στρατιωτών στις οχυρωμένες θέσεις των εμπόρων ναρκωτικών στις δυτικές συνοικίες της πρωτεύουσας, με στόχο τη σύλληψη του "βαρώνου" των ναρκωτικών Κρίστοφερ Ντούντονς Κόουκ,

σκοτώθηκαν 25 πολίτες και δύο αστυνομικοί.

γ.Βραζιλία

Ο πρόεδρος κ. Λούλα Ντα-σίλβα, που πρωτοστάτησε μαζί με τον κ. Ερντογάν στη σύναψη συμφωνίας με την Τεχεράνη, θεωρείται, σύμφωνα με ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού "Time", ως ο ηγέτης με την μεγαλύτερη επιρροή στον κόσμο.

Ένα κολοσσιαίο φράγμα, το τρίτο μεγαλύτερο στον κόσμο, ετοιμάζεται να κατασκευάσει η Βραζιλία στην καρδιά του Αμαζονίου, το οποίο θα παράγει 11.000 μεγαβάτ. Πρώτο είναι το φράγμα των "Τριών Φαραγγιών" στην Κίνα και δεύτερο το "Ιταΐπου" που συνδιαχειρίζεται η Βραζιλία με την Παραγουάη.

Κατά την επίσκεψη του ΥΕΘΑ των ΗΠΑ κ. Γκέιτς στη Βραζιλία υπεγράφη συμφωνία μεταξύ των δύο χωρών για την πραγματοποίηση κοινών ασκήσεων και στρατιωτική συνεργασία, χωρίς όμως να προβλέπεται η χρήση βραζιλιανών βάσεων από αμερικανικές δυνάμεις.

14. ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στις 17 Μαΐου 2010 οι ιρανικές αρχές συνέλαβαν τον Σαουδάραβα Αμπντουλάχ Αζάμ αλ Καχτανί, ο οποίος ανήκει στο δίκτυο της Αλ Κάιντα και προετοίμαζε τρομοκρατικά κτυπήματα εναντίον Ολλανδών και Δανών φιλάθλων στη Ν. Αφρική κατά τη διάρκεια του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος ποδοσφαίρου. Οι Ολλανδοί θεωρούνται στόχος εξ αιτίας της ταινίας του δεξιού πολιτικού Βίλντερς κατά του Ισλάμ και οι Δανοί εξ αιτίας των σκίτσων κατά του Μωάμεθ που είχε δημοσιεύσει εφημερίδα της Δανίας.

Ο Λ. Οίκος ανακοίνωσε στις 5 Μαΐου 2010 ότι το δίκτυο της Αλ Κάιντα έχει αποδυναμωθεί και ότι στο εξής θα χρησιμοποιεί μέσα παλιάς τεχνολογίας.

Η Αλ Κάιντα, αλλά και άλλες, ισλαμικές εξτρεμιστικές οργανώσεις χρησιμοποιούν το παγκόσμιο δίκτυο You Tube για ενημέρωση και στρατολόγηση μαχητών.

Σοβαρό πλήγμα κατά της Αλ Κάιντα πέτυχαν οι αρχές του Μαρόκου με τη σύλληψη 24 μελών της οι οποίοι σχεδίαζαν τρομοκρατικά κτυπήματα.

Νταβουτόγλεια αφυπνιστικά ερεθίσματα

Παναγιώτης Ήφαιστος

Καθηγητής Στρατηγικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πειραιώς www.ifestosedu.gr

Πριν τρία χρόνια πρότεινα για μετάφραση το έργο του Μεχμέτ Νταβούτογλου, Στρατηγικό βάθος. Ο Νταβούτογλου, σήμερα Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, ήταν εξαρχής ο πνευματικός μέντορας του Ερτογάν και ο αρχιτέκτονας, κατά κάποιο τρόπο, της νέο-Οθωμαντικής κοσμοθεωρίας. Και όμως, οι συζητήσεις στην Ελλάδα για την πολιτική των ισλαμιστών κυμαίνονταν από ασάφεια και ανεύθυνες μέχρι φρικτές ανακρίβειες. Κυριολεκτικά κυριάρχησε η ιδέα ότι οι άνευ προϋποθέσεων αισθητικές σχέσεις και η "αγάπη του Άλλου" θα φέρουν την πολυπόθητη, για όλους, ελληνο-τουρκική ειρήνη.

Η κυκλοφορία αυτές τις μέρες του βιβλίου του Αχμέτ Νταβούτογλου Το Στρατηγικό βάθος, η διεθνής θέση της Τουρκίας (εκδόσεις Ποιότητα), ανεξαρτήτως των συγκυριακών προβλημάτων της Ελλάδας, αποτελεί μεγάλη ευκαιρία για αυτοκριτική, στρατηγικό επαναπροσανατολισμό, διπλωματική ανασύνταξη και κυρίως πνευματική αφύπνιση. Τέλος οι ειδικασίες: Έχουμε πλέον την αυθεντική τουρκική σκέψη, τους αυθεντικούς κοσμοθεωρητικούς προσανατολισμούς του νέο-Οθωμανισμού, τους δεδηλωμένους σκοπούς και την ακολουθητέα στρατηγική εκπλήρωσής τους.

Ας μη φανταστεί κανείς ότι ένας διεθνολόγος που θέλει να λέει στοιχειωδώς λογικές σκέψεις θα αρχίσει αφορισμούς κατά του Νταβούτογλου. Ανεξαρτήτως επιφυλάξεων για επιμέρους πραγματολογικές πτυχές που εμπίπτουν στην σφαίρα των επιστημονικών ελέγχων ή αξιολογικού χαρακτήρα απόψεις του τούρκου συναδέλφου μου και σήμερα Υπουργού Εξωτερικών, κανείς δεν μπορεί παρά να βγάλει το καπέλο μπροστά σε ένα ευρυμαθή στοχαστή υψηλών βαθμίδων. Προσφέρει μια απεγάδιαστη ανάλυση των διεθνοπολιτικών τάσεων της μεταψυχροπολεμικής εποχής που μερικοί από εμάς κάναμε αρχές της δεκαετίας του 1990. Προχωρεί επίσης σε μια εξεζητημένη και επεξεργασμένη σύζευξη κοσμοθεωρητικών προσανατολισμών και εφαρμοσμένης στρατηγικής οι σκοποί της οποίας αν εκπληρωθούν θα καταστήσουν την Τουρκία ένα πανίσχυρο εθνokrάτος.

Αποτελεί θέσφατο στην στρατηγική ανάλυση ότι τον αντίπαλο δεν τον εχθρεύεσαι. Αντίθετα βασικοί στόχοι της δικής σου στρατηγικής είναι: α) να τον μάθεις πολύ καλά, μέσα και έξω και σε όλο το βάθος και πλάτος, β) να καλλιεργήσεις τον ορθολογισμό του στην πλάστιγγα κόστους και οφέλους εναλλακτικών του στάσεων

και συμπεριφορών, γ) να αποτρέψεις αποτελεσματικά τις απειλές, δ) να διαπραγματευτείς από θέση ισορροπίας και ε) να θέτεις αξιόπιστα απαραβίαστες κόκκινες γραμμές. Ένα φιλειρηνικό κράτος, ακριβώς, είναι πάντοτε έτοιμο για ειρηνική επίλυση των διαφορών με άλλα κράτη σύμφωνα όμως με τις κόκκινες γραμμές που θέτει η διεθνής νομιμότητα.

Αυτά και πολλά άλλα δεν αποτελούν μεγάλη σοφία. Αποτελούν, α)στοιχεία της καθημερινής διακρατικής πρακτικής, β)πασίγνωστες και πασιδής σωστές εκτιμήσεις για το διεθνές σύστημα και γ)λογικές σκέψεις κάθε ατόμου που δεν εθελοτυφλεί και που σκέφτεται ορθολογιστικά. Στην ημέτερη χώρα τις δύο τελευταίες δεκαετίες, αφού καλλιεργήθηκαν λανθασμένες αντιλήψεις για το διεθνές σύστημα, αφού καλλιεργήθηκε η αλλόκοτη άποψη πως οι βομβαρδισμοί του Κλίντον και του Μπους θα εφάρμοζαν τα ... ανθρώπινα δικαιώματα και θα ενοποιούσαν τον πλανήτη και αφού όλα αυτά εμποτίστηκαν με ένα αυτιστικό και ανεδαφικό ακταρμά διεθνιστικών και κοσμοπολιτικών ιδεολογημάτων, η Ελλάδα σπρώχθηκε στον ανορθολογισμό. Πνευματικός ανορθολογισμός, πολιτικός ανορθολογισμός και στρατηγικός ορθολογισμός. Έτσι περίπου ερμηνεύεται το γεγονός ότι επί μια ολόκληρη δεκαετία ενώ οι κοσμοθεωρητικοί και στρατηγικοί προσανατολισμοί της ομάδας Ερτογάν ήταν σε όλους πασιγνωστοί, εδώ εμείς άλλα ακούσαμε.

Και η μεν Τουρκία ανεβαίνει τα σκαλιά της διεθνούς ιεραρχίας ισχύος η δε Ελλάδα κατηφορίζει προς το τέλος: "οι κοινωνίες που έχοντας χάσει την αυτοπεποίθησή τους αποδέχθηκαν να γίνουν τα περιφερειακά στοιχεία άλλων κοινωνιών, μετά από μια ψυχολογική κατάρρευση θα μείνουν αντιμέτωπες και με τον κίνδυνο της στρατηγικής τους διάλυσης" (Νταβούτογλου σελ. 832).

Τελειώνω λέγοντας ότι η Ελλάδα μπήκε σε ένα ανορθολογικό κατήφορο διάλυσής της επειδή α) ροκανίστηκε πνευματικά με κάθε τρόπο από ξεπεσμένα θεωρήματα και ιδεολογήματα που εισέρευσαν στην δημόσια ζωή και επειδή β) "δολοφονήθηκε ο χαρακτήρας" της καλής γνώσης του διεθνούς συστήματος. Αφού οι έλληνες στερήθηκαν ορθολογιστικής ανάλυσης διεθνών σχέσεων ας την μάθουν, τουλάχιστον, από ένα άριστο τούρκο διεθνολόγο. "Είναι και αυτό μια λύση". Το βιβλίο είναι, τέλος, το εγχειρίδιο της σημερινής τουρκικής διπλωματίας.

«Η ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΙΣΧΥΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ»

Του Ταξάρχου ε.α. Χρήστου Μηνιάγια

Υπό Αντιστρατήγου ε.α. Σ. Παναγόπουλου

Κυκλοφόρησε πρόσφατα από τον Εκδοτικό Οίκο «ΤΟΥΡΙΚΗ» το βιβλίο ενός νέου συγγραφέα, του Ταξάρχου ε.α. κ. Χρήστου Δ. Μηνιάγια με τον τίτλο «Η Γεωπολιτική Στρατηγική και η Στρατιωτική Ισχύς της Τουρκίας».

Σκοπός του βιβλίου είναι η καταγραφή της μεταβαλλόμενης γεωπολιτικής στρατηγικής της Τουρκίας καθώς και η λεπτομερής περιγραφή της στρατιωτικής της ισχύος.

Στο βιβλίο παρουσιάζεται ανάγλυφα η προσπάθεια της Τουρκίας να αποτελέσει την ισχυρότερη περιφερειακή δύναμη στην περιοχή Βαλκανίων-Ευξείνου Πόντου-Αιγαίου-Ανατολικής Μεσογείου και Μέσης Ανατολής, να καταστεί παγκόσμιος παίκτης στις διεθνείς εξελίξεις και παγκόσμια οικονομική δύναμη, εφαρμόζοντας την θεωρία του «Στρατηγικού Βάθους» και το «μηδέν προβλήματα με τους γείτονες».

Στο βιβλίο παρουσιάζεται πρωτογενές υλικό (έγγραφα, ομιλίες, χάρτες οργανογράμματα, εκτεταμένα αποσπάσματα από το βιβλίο του Νταβούτογλου με την θεωρία του Στρατηγικού Βάθους) και η αναθεωρητική και επιθετική πολιτική προς την Ελλάδα και Κύπρο της Τουρκίας.

Το θέμα του βιβλίου είναι επίκαιρο, ενώ αποτελεί ή πρέπει να αποτελέσει κατ'άλλα βοήθημα των στελεχών του Υπουργείου Εξωτερικών που χαράσσουν την εξωτερική πολιτική καθώς και των αντιστοίχων του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης που σχεδιάζουν την αμυντική πολιτική.

Ο συγγραφέας είναι γνώστης της τουρκικής γλώσσας, απόφοιτος της Διακλαδικής Σχολής Αμύνης Γαλλίας και κάτοχος πτυχίου Διπλωματικών Σπουδών.

Η ΕΛ.ΕΣ.ΜΕ συγχαίρει τον συγγραφέα για το έργο του αυτό.

«ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ»

(Σωματικές Βλάβες)

Του Δρ Δημητρίου Αίτη

Υπό Αντιστρατήγου ε.α. Εμμανουήλ Ξυδερή
Γενικού Δευθυντού ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ

Προσφάτως η Βιβλιοθήκη της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ, ανεπλουτίσθη με το βιβλίο-πόνημα «Νομική Υπόσταση του Τραύματος (Σωματικές Βλάβες)» του Δρ Δημητρίου Αίτη, Χειρουργού Εντατικολόγου Τραυματιολόγου, Διδάκτορος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, διακεκριμένου μέλους του Ινστιτούτου μας.

Το βιβλίο περιέχει μια πρωτοποριακή ερευνητική προσέγγιση και καλύπτει ένα σημαντικό τομέα ενδιαφέροντος των Αξωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων Σωμάτων Ασφαλείας και όχι μόνο. Καλύπτονται όλες οι νομικές πτυχές των Σωματικών Βλαβών, που είναι απαραίτητες για όσους ασχολούνται με Δικαστικές Διοικητικές Πράξεις σε όλα τα κλιμάκια διοίκησης.

Δίδονται νομικές ερμηνείες για όλο το φάσμα των Σωματικών Βλαβών (αμέλεια, πρόθεση κ.ο.κ.), της κατοχής όπλων εκρηκτικών υλών πυρομαχικών χημικών όπλων και αγγίζει ακόμη και εγκλήματα κατά της ακεραιότητας και δημόσιας τάξης ασφάλειας της χώρας. Μέσα στο ανωτέρω πλαίσιο παρατίθενται τμήματα της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για την Πολιτική Προστασία, τη Διάσωση και τις Μαζικές Καταστροφές.

Ως εκ τούτου, η ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ θεωρεί το βιβλίο σαν ένα ιδιαίτερα χρήσιμο διοικητικό και νομικό βοήθημα προς Επιστήμονες, Αξωματικούς, Επιχειρηματίες και το συστήνει ανεπιφύλακτα.

Το βιβλίο είναι των Εκδόσεων «ΚΑΥΚΑΣ», Μεσογείων 215, 11525 Αθήνα, τηλ. 210 6777 590, e-mail : kafkas@otenet.gr, website : www.kafkas-publications.